

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

**January 8-9, 2021
GAZIANTEP, TURKEY**

ABSTRACT BOOK

**Editors: Zhuldyz SAKHI
Prof.Dr.Osman ERKMEN**

ABSTRACT BOOK

Editors
Zhuldyz Sakhi

**All rights of this book belongs to ISPEC.
Without permission can't be
duplicate or copied.
Authors of chapters are responsible
both ethically and juridically.**

**Institute Of Economic Development and Social Researches
Publications®**

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75

E-posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org.tr

www.iksadkongre.org

ISBN- 978-605-70216-3-2

ABOUT SYMPOSIUM

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

Keynote & Invited participation type

**January 8-9, 2021
GAZIANTEP, TURKEY**

**CONFERENCE VENUE: TUĞC AN HOTEL
Akyol Mahallesi, Atatürk Blv. No:34, 27010
Şahinbey/Gaziantep**

PARTICIPANT INSTITUTES
Atlas International Journal
Ejons International Journal

ORGANIZATION COMMITTEE
Prof. Dr. Osman ERKMEN
Zhuldyz SAKHI

LANGUAGES
Turkish, English, Russian, Persian

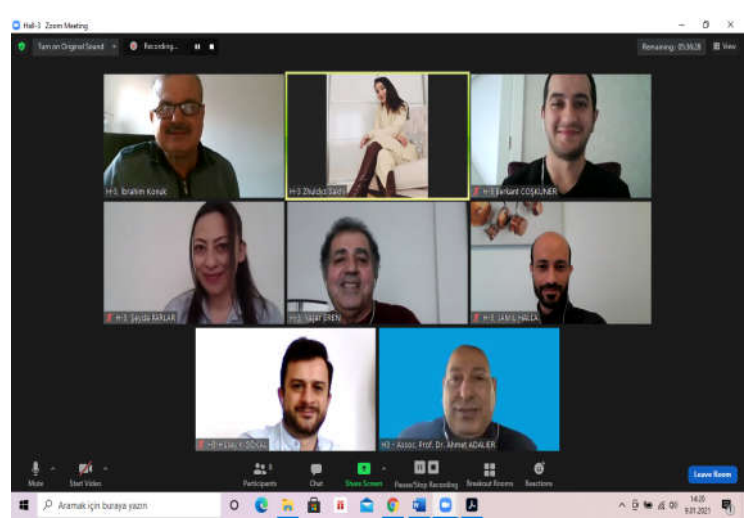
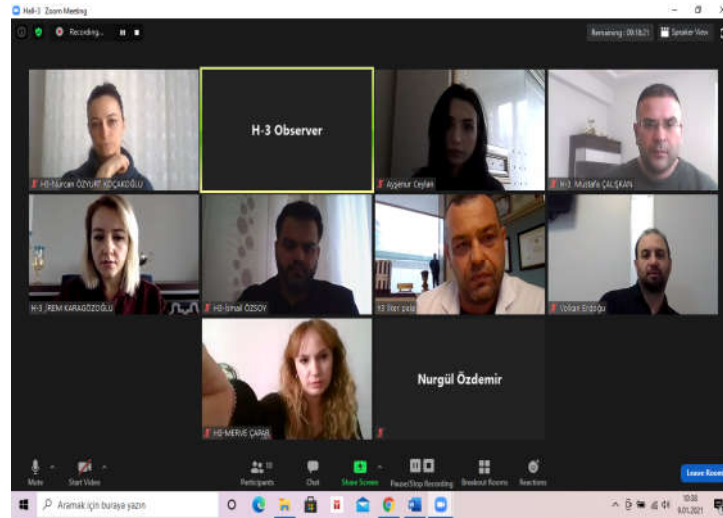
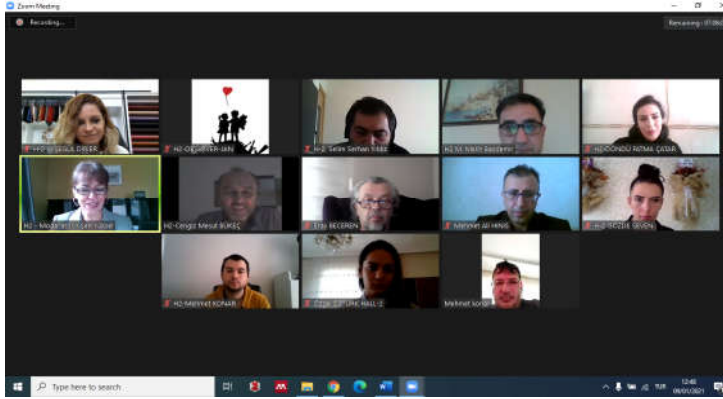
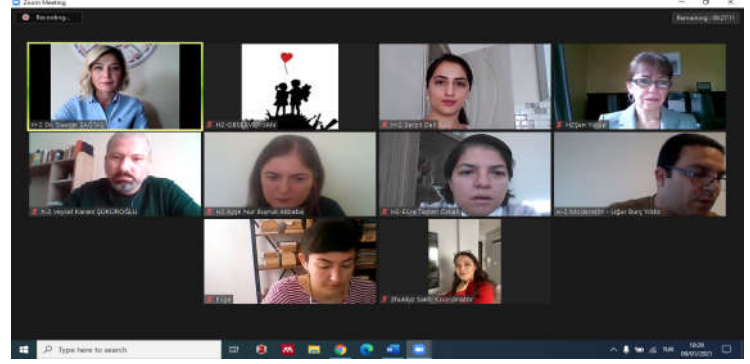
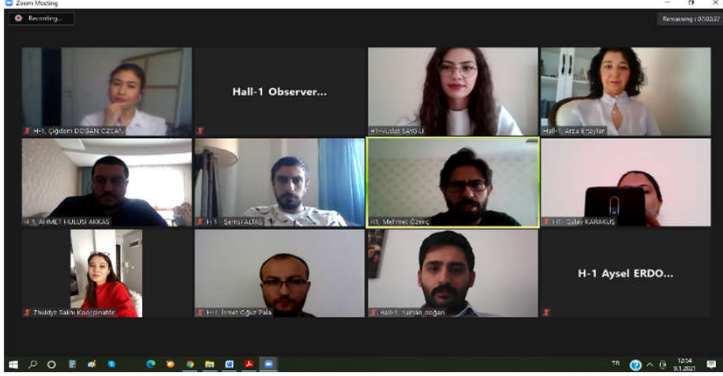
INTERNATIONAL PARTICIPANTS
Afghanistan, Indonesia, Iranian, Georgia, Morocco

SCIENCE COMMITTEE

Dr. Sadettin PAKSOY	KILIS 7ARALIK UNIVERSITY
DR. AHMET GÜMÜS İSTANBUL	AYDIN UNIVERSITY
DR. KORAY DEĞİRMENCİ	ERCIYES UNIVERSITY
DR. ŞEHRİNAZ GÜNDÜZ	İSKENDERUN TECHNICAL UNIVERSITY
ELENA TINIKOVA	РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ
DR. TUĞRUL VAROL	BARTIN UNIVERSITY
DR. ZHIHUAN MENCHUANG	MUNZU UNIVERSITY
DR. NECMETTİN SEZGİN	BATMAN UNIVERSITY
DR. EMRAH AYDEMİR	FIRAT UNIVERSITY
DR. AKBAR VALADBIGI	URUMIYE UNIVERSITY
DR. ŞAHİN ÇETİNKAYA	USAK UNIVERSITY
DR. MEHMET EMİN DENİZ	BATMAN UNIVERSITY
DR. HANDE ŞAHİN	KIRIKKALE UNIVERSITY
DR. FATİH ARSLAN	FIRAT UNIVERSITY
DR. GÜLSÜN NAKİBOĞLU	İSTANBUL TECHNICAL UNIVERSITY
DR. SARASH KONYRBAJEVA	KAZAK KIZLAR DEVLET PEDEGOJİ UNIVERSITY

DR. DEMET ÇAKIROĞLU	HACETTEPE UNIVERSITY
DR. A. EBRU AYDIN	HATAY MUSTAFA KEMAL UNIVERSITY
DR. GONCA BÜYÜKMIHÇI	ERCIYES UNIVERSITY
DR. FILİZ GUNEYSU ATASOY	OSMANIYE KORKUT ATA UNIVERSITY
DR. ÖZCAN EKİCİ	DUZCE UNIVERSITY
DR. BERTAN RONA	GIRESUN UNIVERSITY
DR. BURU ÜZÜM	KOCAELI UNIVERSITY
DR. SEDA SIVACI	HASAN KALYONCU UNIVERSITY
DR. KAMIL KAYGUSUZ	KARADENİZ TECHNICAL
DR. ARİFE KAPTAN	CUMHURİYET UNIVERSITY
DR. C. BETÜL EMRULLAHOĞLU	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. FILİZ GUNEYSU ATASOY	OSMANIYE KORKUT ATA UNIVERSITY
DR. ÖZCAN EKİCİ	DUZCE UNIVERSITY
DR. BERTAN RONA	GIRESUN UNIVERSITY
DR. BURU ÜZÜM	KOCAELI UNIVERSITY
DR. SEDA SIVACI	HASAN KALYONCU UNIVERSITY
DR. KAMIL KAYGUSUZ	KARADENİZ TECHNICAL
DR. ARİFE KAPTAN	CUMHURİYET UNIVERSITY
DR. C. BETÜL EMRULLAHOĞLU	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SYMPOSIUM GALLERY

The screenshot shows a Zoom meeting in progress. The main window displays a presentation slide with the following content:

AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE GELECEKTEKİ AKILLI TELEFON SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİ ÜZERİNE TÜRKÇE YE UYARLANMIŞ: GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

TURKISH ADAPTATION OF THE DEPENDENCY ON SMARTPHONE AND THE IMPACT ON PURCHASE BEHAVIOR SCALE: A STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY

ZEUGMA 2021

Öğr. Gör. Hüseyin GÖKAL
Doç. Dr. Ahmet ADALIER

İstanbul Kültür Üniversitesi
Uluslararası İktisadi İstatistik

The right side of the screen shows a video call interface with four participants. The participant in the top right is highlighted with a green border. The participant in the bottom right is labeled "HD-Kayıp".

5. ULUSLARARASI
ZECUMA
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

İNŞANSIZ HAVARAÇLARININ UÇUŞ SÜRESİNİN TAİMDİNDE
PROGNOSTİK YÖNTEMLERİN KULLANIMININ İNCELENMESİ

YAZARLAR
MELİH ERŞEN, DOÇ. DR. MEHMET KONAR

8-9 OCAK 2021
GAZİANTEP

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

January 8-9, 2021
GAZIANTEP, TURKEY

CONFERENCE VENUE: TUĞCAN HOTEL

Akyol Mahallesi, Atatürk Blv. No:34, 27010 Şahinbey/Gaziantep

Meeting ID: 840 1857 2661
Passcode: 940851

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ❖ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ❖ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak “Meeting ID or Personal Link Name” yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ❖ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ❖ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ❖ Uygulama tablet, telefon ve PC’lerde çalışıyor.
- ❖ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ❖ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ❖ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ◆ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ◆ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ◆ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ◆ Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- ◆ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ❖ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- ❖ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ❖ The Zoom application can be used without registration.
- ❖ The application works on tablets, phones and PCs.
- ❖ The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- ❖ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ❖ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ◆ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ◆ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ◆ Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- ◆ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

**Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,
exp. H-2, Saadet SAĞTAŞ**

09.01.2021

Turkey Local Time: 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1 | HALL-1

MODERATOR: Dr. ÇİĞDEM FIRAT KOCA

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Asst. Prof. Emine Siber NAMIDURU Prof. Dr. Mustafa NAMIDURU Prof. Dr. İlkey KARAOĞLAN Dr. Enes ERBAĞCI	<i>Gaziantep University</i>	BLOOD AND CSF FINDINGS IN PATIENTS WITH MENINGITIS
Exp. Dr. Ece YİĞİT Exp. Dr. Çağlayan ASLANBAŞ	<i>Istanbul Medipol University</i>	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FIBROMIALGY SYNDROME AND AVERAGE PLATELET VOLUME AND PLATELET DISTRIBUTION WIDTH
Dr. ÇİĞDEM FIRAT KOCA	<i>Malatya Training And Research Hospital Ear Nose Throat Clinic</i>	THE CASE OF IRRITATION FIBROMA IN THE HARD PALATE: A RARE LOCALIZATION
Asst.Prof. Cagri Dogan Haci Murat Akgul	<i>Namik Kemal School of Medicine</i>	THE EFFECT OF THE PRESENCE OF URIC ACID STONE COMPONENT ON KIDNEY FUNCTIONS IN PATIENTS WHO OPERATED WITH RETROGRADE INTRARENAL SURGERY
MD. Zeynep İ. Doğan Akarsu MD. Evrim Duman Asst. Prof. Berna Akkuş Yıldırım	<i>Antalya University</i>	THE LAST 10 YEARS; HAS TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS IMPROVED THE SURVIVAL OF GLIOBLASTOMA MULTIFORME PATIENTS?
MSc. PT. Hazel ÇELİK GÜZEL Asst. Prof. Ayşenur TUNCER	<i>Hasan Kalyoncu University</i>	THE RELATIONSHIP BETWEEN JAW FUNCTIONALITY AND TONGUE STRENGTH IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION
Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Emine KIZILKAYA	<i>Cumhuriyet University</i>	A CRITICAL OVERVIEW ON PALLIATIVE CARE ETHICS
Arda ACEMİ	<i>Kocaeli University</i>	INFLUENCE OF CULTURE MEDIUM ON IN VITRO DEVELOPMENT OF LOLIUM PERENNE L.
Halil DEMİR Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Kübra ÇELİK Ayşenur CEYLAN Emine KIZILKAYA	<i>Cumhuriyet University</i>	A COMPILATION STUDY ON DEFINING COMPARATIVE SOCIAL POLICY

09.01.2021

Turkey Local Time: 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1 | HALL-2

MODERATOR: Assoc. Prof. Uğur Burç Yıldız

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Associate Prof. Ayşe Nur Buyruk AKBABA	Bitlis Eren University	GENDER DISCRIMINATION IN THE PROFESSIONAL LIFE
Associate Prof. Uğur Burç Yıldız	İzmir Katip Çelebi University	REGIONAL COOPERATION POLICIES OF THE EUROPEAN UNION: SUCCESSES AND FAILURES
Asst. Prof. Veysel Karani ŞÜKÜROĞLU	Kastamonu University	TRANSFORMATION OF POST-MODERN CONSUMER INTO CONSUMER CITIZEN WITHIN THE SCOPE OF LEGITIMIZATION PROBLEMATIC
Asst. Prof. Saadet SAĞTAŞ	Çağ University	INVESTIGATION OF THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON CONSUMER BEHAVIOR
Res. Asst. Dr. Bilge Durutürk	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve eknoloji University	CIVIL SOCIETY AND CULTURE OF LYNCHING: THE KEYBOARD HEROES ON SOCIAL MEDIA
Serpil DELİ Prof. Dr. Özlem KORAY Res. Asst. Emine KAHRAMAN	Zonguldak Bulent Ecevit University	DETERMINING THE EDUCATIONAL PROBLEMS IN AND AFTER THE PANDEMIC PROCESS IN THE CONTEXT OF THE OPINIONS OF SCIENCE TEACHERS: THE CASE OF SIRNAK
Asst. Prof. Esra TAŞTAN ÖZKAN	Bitlis Eren University	THERMAL MANIKINS AND USAGE AREAS FROM PAST TO PRESENT
Asst. Prof. Esra TAŞTAN ÖZKAN	Bitlis Eren University	INVESTIGATION OF COMFORT FEATURES OF BABY CLOTHES

09.01.2021

Turkey Local Time: 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1 | HALL-3

MODERATOR: Asst. Prof. İrem KARAGÖZOĞLU

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
MSc. PT. Hazel ÇELİK GÜZEL Asst. Prof. Ayşenur TUNCER	<i>Hasan Kalyoncu University</i>	EVALUATION OF DYSPHAGIA SYMPTOMS AND SEVERITY WITH EAT-10 SCALE IN INDIVIDUALS WITH TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION REPORTING EATING AND SWALLOWING PROBLEMS
MD Volkan Erdoğan Prof. Muzaffer Metin	<i>Yedikule Chest Diseases and Thoracic Surgery Training and Research Hospital</i>	BRONCHIAL SLEEVE RESECTIONS-EARLY COMPLICATIONS-ANALYSIS OF 104 CASES
Halil DEMİR Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Kübra ÇELİK Ayşenur CEYLAN Emine KIZILKAYA	<i>Cumhuriyet University</i>	WELFARE SYSTEMS UNDER THE COMPARISON OF TWO COUNTRY'S HEALTH SYSTEM (TURKEY CUBA EXAMPLE): QUALITATIVE COMPARATIVE STUDY
Dr. İlker PALA	<i>Medipol University</i>	TREATMENT OF GRADE 2-3 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH RUBBER BAND LIGATION: AN EFFECTIVE NON-SURGICAL CHOICE
Dr. İlker PALA	<i>Medipol University</i>	TREATMENT OF EXTERNAL ANORECTAL MUCOSAL PROLAPSE ACCOMPANYING GRADE 4 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH CIRCULAR STAPLER (LONGO TECHNIQUE) : AN EFFECTIVE SURGICAL CHOICE
Mustafa ÇALIŞKAN Asst. Prof. Hasan BADEM	<i>Kahramanmaraş Sütçü İmam University</i>	DIAGNOSIS OF EPILEPSY DISEASE USING K- NEAREST NEIGHBOR CLASSIFIER
Dr. Nurcan ÖZYURT KOÇAKOĞLU Prof. Dr. Selami CANDAN	<i>Gazi University</i>	THE HINDGUT AND MALPIGHIAN TUBULES HISTOANATOMY IN ADULT LEPTINOTARSA DECEMLINEATA (SAY) (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE)
Asst. Prof. İsmail ÖZSOY Muhammed İhsan KODAK Caner KARARTI Asst. Prof. Gülşah ÖZSOY Assoc. Prof. Turhan KAHRAMAN Prof. Dr. Arzu Ertürk	<i>Selçuk University</i>	THE RELATIONSHIP BETWEEN DISEASE SEVERITY, SYMPTOMS AND MOBILITY IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE
Asst. Prof. İrem KARAGÖZOĞLU	<i>Gaziantep University</i>	EFFICACY OF LOW LEVEL LASER THERAPY IN DENTAL TREATMENT
Merve ÇAPAR Asst. Prof. Nurgül ÖZDEMİR	<i>Gaziantep University</i>	RELATIONSHIP BETWEEN THE BELIEFS, SUBMISSIVE BEHAVIORS AND PSYCHOLOGICAL PERSECUTION IN THE RELATIONSHIPS OF WOMEN WHO WERE SUBJECTED TO VIOLENCE AND THE PROBABILITY OF SUICIDE

09.01.2021

Turkey Local Time: 12³⁰-14³⁰

SESSION-2 | HALL-1

MODERATOR: Asst. Prof. Dr. Mehmet ÖZENÇ

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Asst. Prof. Aysel ERDOĞAN	<i>Osmaniye Korkut Ata University</i>	COMMERCIAL RELATIONS CENTRAL ASIAN CITIES WITH INDIA UNDER THE BRITISH COLONY
İsmet Oğuz PALA Prof. Dr. Erkut AKKARTAL	<i>Yeditepe University</i>	THE EFFECTS OF THE COVID-19 OUTBREAK ON THE E-COMMERCE MARKETPLACES
Vuslat SAYGILI	<i>Bartın University</i>	EXAMINATION OF MASTER THESES RELATED TO AFFECTIVE DIMENSIONS OF READING
Asst. Prof. Ahmet Hulusi AKKAŞ Res. Asst. Numan DOĞAN	<i>Erciyes University</i>	AUTHORIZATION AND RESPONSIBILITIES OF PRIVATE SECURITY OFFICERS IN TERMS OF CRIMINAL LAW
Asst. Prof. Şemsi ALTAŞ Asst. Prof. Gülay KARAKUŞ	<i>Niğde Ömer Halisdemir University</i>	REFLECTED REFLECTION: OLAFUR ELIASSON'S MIRROR
Asst. Prof. Gülay KARAKUŞ Asst. Prof. Şemsi ALTAŞ	<i>Bitlis Eren University</i>	METAPHORIC EXPRESSIONS IN ART
Asst. Prof. Dr. Arzu Ertaylan	<i>Yüzüncü Yıl University</i>	REHA ERDEM'S FILMOGRAPHY FROM AN ANTI-HUMANIST PERSPECTIVE: REPRESENTATIONS OF NATURE AS A CINEMATIC 'CHARACTER'
Asst. Prof. Dr. Arzu Ertaylan	<i>Yüzüncü Yıl University</i>	THE SNAIL IMAGE AS A METAPHOR OF "TRANSFORMATION" IN CINEMA: THE FILMS SARMAŞIK (IVY) (TOLGA KARAÇELİK, 2015) AND THE PLATFORM (EL-HOYO) (GALDER GAZTELU-URRUTIA, 2019)
Asst. Prof. Dr. Çiğdem DOĞAN ÖZCAN	<i>Niğde Ömer Halisdemir University</i>	ARTIFICIAL LIGHT AS AN ALTERNATIVE MEANS OF EXPRESSION IN TODAY'S ART
Asst. Prof. Dr. Mehmet ÖZENÇ	<i>Gaziantep University</i>	THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA ADDICTIONS AND SELF-CONTROL OF PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES

09.01.2021

Turkey Local Time: 12³⁰-14³⁰

SESSION-2 | HALL-2

MODERATOR: **Assoc. Prof. Şen YÜKSEL**

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Dr. Kaptan Öğretmen Pilot M. Melih BAŞDEMİR Asst. Prof. C. Mesut BÜKEÇ	<i>Bahçeşehir University</i>	THE INEVITABLE THREAT AND ERROR MANAGEMENT: A MODELING PROPOSAL FOR THE FLIGHT CREW MEMBERS
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ali HINIS Master Student, Döndü Fatma ÇATAR	<i>Aksaray University</i>	SHORT TERM DROUGHT ANALYSIS FOR AKSARAY PROVINCE
Ayşegül DİRİER Assoc. Prof. A. Fatih KOCAMAZ Serkan ÖZKAN	<i>Ilsan Textile Industry and Trade Inc</i>	DEVELOPING A SYSTEM-AUTOMATION DETECTING LYCRA BREAK IN KNITTING MACHINES
Prof. Dr. Cem Güneşoğlu Gözde Seven Özge Öztürk	<i>Gaziantep University</i>	MATTRESS TICKING CONTAINING OXYGEN MICROCAPSULES
Asst. Prof. Selim Serhan YILDIZ	<i>Osmaniye Korkut Ata University</i>	INVESTIGATION OF GIS USE AND DECISION-MAKING TECHNIQUES IN SOLAR POWER PLANT SITE-SELECTION
Assoc. Prof. Şen YÜKSEL	<i>Beykent University</i>	RE-USE SCENARIOS OF GASOMETER STRUCTURES
Melih ERŞEN Assoc. Prof. Dr. Mehmet KONAR	<i>Erciyes University</i>	INVESTIGATION OF THE USE OF PROGNOSTIC METHODS FOR THE ESTIMATION OF THE FLIGHT TIME OF UNMANNED AERIAL VEHICLES

09.01.2021

Turkey Local Time: 12³⁰-14³⁰

SESSION-2 | HALL-3

MODERATOR: Assoc. Prof. Ahmet ADALIER

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Assoc. Prof. İbrahim KONUK	Artvin Coruh University	MINING ACTIVITIES IN ARTVIN PROVINCE
Assoc. Prof. İbrahim KONUK	Artvin Coruh University	AN INVESTIGATION FOR BENEFICATION OF COLEMANITE ORE BY FLOTATION
Assoc. Prof. İbrahim KONUK	Artvin Coruh University	HARMFUL EFFECTS OF XANTHATES
Hüseyin GÖKAL Assoc. Prof. Ahmet ADALIER	İstanbul Esenyurt University	TURKISH ADAPTATION OF THE DEPENDENCY ON SMARTPHONE AND THE IMPACT ON PURCHASE BEHAVIOR SCALE: A STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY
Hüseyin GÖKAL Assoc. Prof. Ahmet ADALIER	İstanbul Esenyurt University	UNIVERSITY STUDENT'S DEPENDENCY ON SMARTPHONES AND THE IMPACT OF THIS DEPENDENCY ON PURCHASE BEHAVIOR
Dr. Jamil HALLAK	Adana University	CONSTRUCTION SUPPLIER EVALUATION IN CONFLICT AREAS BY HYBRID METHODOLOGY: A CASE STUDY
Dr. Jamil HALLAK	Adana University	SMALL-SCALE PROJECT SELECTION WITHIN THE EARLY RECOVERY STAGE BY GOAL PROGRAMMING: A CASE OF NORTH ALEPPO/SYRIA
Asst. Prof. Şeyda PARLAR Res. Asst. Berkant COŞKUNER Prof. Dr. Yaşar EREN	Konya Technical University	THE STATISTICAL ANALYSIS OF DIMENSION DATA FOR ALL OBSERVED SINKHOLES IN KARAPINAR AND SURROUNDINGS (KONYA, CENTRAL ANATOLIA-TURKEY)
Prof. Dr. Yaşar EREN Asst. Prof. Şeyda PARLAR Res. Asst. Berkant COŞKUNER Şükrü ARSLAN	Konya Technical University	RECENT SURFACE DEFORMATION STRUCTURES AROUND THE OLD HOTAMIŞ LAKE AND ADAKALE (KARAPINAR-KONYA)

09.01.2021

Turkey Local Time: 12³⁰-14³⁰

SESSION-2 | HALL-4

MODERATOR: Prof. Dr. Sedat YILDIZ , Asst. Prof. Tuğçe ATÇALI

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Asst. Prof. Tuğçe ATÇALI Prof. Dr. Sedat YILDIZ	Bingöl University	THE USE OF HAIR CORTISOL AS A BIOMARKER IN DISEASES
Asst. Prof. Tuğçe ATÇALI Prof. Dr. Sedat YILDIZ	Bingöl University	DETERMINATION OF OPOIDS IN THE BODY AND THE MEDICAL IMPORTANCE OF HAIR
Asst. Prof. Tuğçe ATÇALI Prof. Dr. Sedat YILDIZ	Bingöl University	MEDICAL USES OF AVIAN EGG IN PRENATAL STRESS MODELS
Asst. Prof. Gürhan Suna Assoc. Prof. Erkan Çetinkaya Eyüp Tanrıverdi	Süleyman Demirel University	INVESTIGATION OF ACCURATE SERVICE PERFORMANCE OF SHOOTERS MADE WITH TENNIS SERVICE TECHNIQUE IN VOLLEYBALL PLAYERS
Mehmet TOPAL Dr. S. Orkun PELVAN Lect. Savaş AKBAŞ	Marmara University	INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF SHORT AND LONG DISTANCE PERFORMANCES OF THE ATHLETES IN CANOE-KAYAK AND ROWING BRANCHES ON INTRAMUSCULAR OXYGEN SATURATION
Associate Prof. Erkan CETİNKAYA	Aydın Adnan Menderes University	BIOCHEMICAL PARAMETERS USED IN SPORTS SCIENCES
Assist.Prof.Dr. Yücel Yazgın	Near East University	ANALYSIS OF CYPRUS ARCHEOLOGICAL CYLINDER SEAL VISUALS
Özge ÜRTEKİN	Işık University	STUDY OF ISTANBUL SPACES THROUGH 20TH CENTURY'S TURKISH PAINTING
Salih SAYGI	Gaziosmanpaşa University	ESTIMATE OF DRIFT VELOCITY FIELD BY USING EXPERIMENTAL METHOD

09.01.2021

Turkey Local Time: 12³⁰-14³⁰

SESSION-2 | HALL-5

MODERATOR: Prof. Dr. Osman ERKMEN

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Manotar TAMPUBOLON	Christian University of Indonesia	POLITICAL MANIPULATION IN THE 2019 GENERAL ELECTION IN INDONESIA

Shamshad Jahani	<i>University of Kabul</i>	RISE OF IRAN AS A REGIONAL POWER
Daniyal Ansari	<i>University of Tahrán</i>	CHECHNYA: POLITICAL AND MILITARY ISSUES
Teona KVANTCHIANI	<i>Ivane Javakishvili Tbilisi State University</i>	MIGRATION AND SACRAL SPACE CONSTRUING EXAMPLES AMONG GEORGIAN HIGHLANDERS
Said Oussou	<i>University of Moulay Ismail, Morocco</i>	MOVING TO ANDRAGOGY: ARE MOROCCAN EFL TEACHERS READY TO PROMOTE LEARNER AUTONOMY?

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

CONTENT

CONGRESS ID	I
PROGRAM	II
PHOTO GALLERY	III
CONTENT	IV

Author	Title	No
Asst. Prof. Emine Siber NAMIDURU Prof. Dr. Mustafa NAMIDURU Prof. Dr. İlkey KARAOĞLAN Dr. Enes ERBAĞCI	BLOOD AND CSF FINDINGS IN PATIENTS WITH MENINGITIS	1-2
Ece YİĞİT Çağlayan ASLANBAŞ	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FIBROMIALGY SYNDROME AND AVERAGE PLATELET VOLUME AND PLATELET DISTRIBUTION WIDTH	3-4
Çiğdem FIRAT KOCA	THE CASE OF IRRITATION FIBROMA IN THE HARD PALATE : A RARE LOCALIZATION	5
Cagri DOĞAN Hacı Murat AKGÜL	THE EFFECT OF THE PRESENCE OF URIC ACID STONE COMPONENT ON KIDNEY FUNCTIONS IN PATIENTS WHO OPERATED WITH RETROGRADE INTRARENAL SURGERY	6-7
Zeynep İ. Doğan AKARSU Evrım DUMAN Berna Akkuş YILDIRIM	IN THE LAST 10 YEARS; HAS TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS IMPROVED THE SURVIVAL OF GLIOBLASTOMA MULTIFORME PATIENTS?	8-9
Hazel ÇELİK GÜZEL Ayşenur TUNCER	THE RELATIONSHIP BETWEEN JAW FUNCTIONALITY AND TONGUE STRENGTH IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION	10-11
Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Emine KIZILKAYA	A CRITICAL OVERVIEW ON PALLIATIVE CARE ETHICS	12-13
Arda ACEMİ	INFLUENCE OF CULTURE MEDIUM ON IN VITRO DEVELOPMENT OF LOLIUM PERENNE L.	14-15
Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Kübra ÇELİK Ayşenur CEYLAN Emine KIZILKAYA	A COMPILATION STUDY ON DEFINING COMPARATIVE SOCIAL POLICY	16-17
Ayşe Nur Buyruk AKBABA	GENDER DISCRIMINATION IN THE PROFESSIONAL LIFE	18-19
Uğur BURÇ YILDIZ	REGIONAL COOPERATION POLICIES OF THE EUROPEAN UNION: SUCCESSES AND FAILURES	20
Veysel Karani ŞÜKÜROĞLU	TRANSFORMATION OF POST-MODERN CONSUMER INTO CONSUMER CITIZEN WITHIN THE SCOPE OF LEGITIMIZATION PROBLEMATIC	21-22
Saadet SAĞTAŞ	INVESTIGATION OF THE IMPACT OF THE COVID- 19 PANDEMIC ON CONSUMER BEHAVIOR	23-24
Bilge DURUTÜRK	CIVIL SOCIETY AND CULTURE OF LYNCHING: THE KEYBOARD HEROES ON SOCIAL MEDIA	25-26
Serpil DELİ Özlem KORAY Emine KAHRAMAN	DETERMINING THE EDUCATIONAL PROBLEMS IN AND AFTER THE PANDEMIC PROCESS IN THE	27-28

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

CONTEXT OF THE OPINIONS OF SCIENCE TEACHERS: THE CASE OF SIRNAK		
Esra TAŞTAN ÖZKAN	THERMAL MANIKINS AND USAGE AREAS FROM PAST TO PRESENT	29
Esra TAŞTAN ÖZKAN	INVESTIGATION OF COMFORT FEATURES OF BABY CLOTHES	30
Hazel ÇELİK GÜZEL Ayşenur TUNCER	EVALUATION OF DYSPHAGIA SYMPTOMS AND SEVERITY WITH EAT-10 SCALE IN INDIVIDUALS WITH TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION REPORTING EATING AND SWALLOWING PROBLEMS	31-32
Volkan ERDOĞU Muzaffer METİN	BRONCHIAL SLEEVE RESECTIONS-EARLY COMPLICATIONS-ANALYSIS OF 104 CASES	33-34
Halil DEMİR Sibel ORHAN Muhammet GÜMÜŞ Kübra ÇELİK Ayşenur CEYLAN Emine KIZILKAYA	WELFARE SYSTEMS UNDER THE COMPARISON OF TWO COUNTRY'S HEALTH SYSTEM (TURKEY CUBA EXAMPLE): QUALITATIVE COMPARATIVE STUDY	35-36
İlker PALA	TREATMENT OF EXTERNAL ANORECTAL MUCOSAL PROLAPSE ACCOMPANYING GRADE 4 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH CIRCULAR STAPLER (LONGO TECHNIQUE) : AN EFFECTIVE SURGICAL CHOICE	37
İlker PALA	TREATMENT OF GRADE 2-3 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH RUBBER BAND LIGATION: AN EFFECTIVE NON-SURGICAL CHOICE	38
Merve ÇAPAR Nurgül ÖZDEMİR	RELATIONSHIP BETWEEN THE BELIEFS, SUBMISSIVE BEHAVIORS AND PSYCHOLOGICAL PERSECUTION IN THE RELATIONSHIPS OF WOMEN WHO APPLIED EMERGENCY SERVICE WHO WERE SUBJECTED TO VIOLENCE AND THE PROBABILITY OF SUICIDE	39-40
İrem KARAGÖZOĞLU	EFFICACY OF LOW LEVEL LASER THERAPY IN DENTAL TREATMENT	41-42
İsmail ÖZSOY Muhammed İhsan KODAK Caner KARARTI Gülşah ÖZSOY Turhan KAHRAMAN Arzu ERTÜRK	THE RELATIONSHIP BETWEEN DISEASE SEVERITY, SYMPTOMS AND MOBILITY IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE	43-44
Nurcan ÖZYURT KOÇAKOĞLU Selami CANDAN	THE HINDGUT AND MALPIGHIAN TUBULES HISTOANATOMY IN ADULT LEPTINOTARSA DECEMLINEATA (SAY) (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE)	45-46
Mustafa ÇALIŞKAN Hasan BADEM	DIAGNOSIS OF EPILEPSY DISEASE USING K-NEAREST NEIGHBOR CLASSIFIER	47-48
Aysel ERDOĞAN	COMMERCIAL RELATIONS CENTRAL ASIAN CITIES WITH INDIA UNDER THE BRITISH COLONY	49-50
İsmet Oğuz PALA Erkut AKKARTAL	THE EFFECTS OF THE COVID-19 OUTBREAK ON THE E-COMMERCE MARKETPLACES	51
Vuslat SAYGILI	EXAMINATION OF MASTER THESES RELATED TO AFFECTIVE DIMENSIONS OF READING	52-53
Ahmet Hulusi AKKAŞ Numan DOĞAN	AUTHORIZATION AND RESPONSIBILITIES OF PRIVATE SECURITY OFFICERS IN TERMS OF CRIMINAL LAW	54-55

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

Şemsi ALTAŞ Gülay KARAKUŞ	REFLECTED REFLECTION: OLAFUR ELIASSON'S MIRROR	56-57
Gülay KARAKUŞ Şemsi ALTAŞ	METAPHORIC EXPRESSIONS IN ART	58-59
Arzu ERTAYLAN	REHA ERDEM'S FILMOGRAPHY FROM AN ANTI-HUMANIST PERSPECTIVE: REPRESENTATIONS OF NATURE AS A CINEMATIC 'CHARACTER'	60-61
Arzu ERTAYLAN	THE SNAIL IMAGE AS A METAPHOR OF "TRANSFORMATION" IN CINEMA: THE FILMS SARMAŞIK (IVY) (TOLGA KARAÇELİK, 2015) AND THE PLATFORM (EL-HOYO) (GALDER GAZTELU-URRUTIA, 2019)	62
Çiğdem DOĞAN ÖZCAN	ARTIFICIAL LIGHT AS AN ALTERNATIVE MEANS OF EXPRESSION IN TODAY'S ART	63
Mehmet ÖZENÇ	THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA ADDICTIONS AND SELF-CONTROL OF PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES	64-65
M. Melih BAŞDEMİR C. Mesut BÜKEÇ	THE INEVITABLE THREAT AND ERROR MANAGEMENT: A MODELING PROPOSAL FOR THE FLIGHT CREW MEMBERS	66-67
Mehmet Ali HINIS Döndü Fatma ÇATAR	SHORT TERM DROUGHT ANALYSIS FOR AKSARAY PROVINCE	68-69
Ayşegül DİRİER Fatih KOCAMAZ Serkan ÖZKAN	DEVELOPING A SYSTEM-AUTOMATION DETECTING LYCRA BREAK IN KNITTING MACHINES	70-71
Cem GÜNEŞOĞLU Gözde SEVEN Özge ÖZTÜRK	MATTRESS TICKING CONTAINING OXYGEN MICROCAPSULES	72-73
Selim Serhan YILDIZ	INVESTIGATION OF GIS USE AND DECISION-MAKING TECHNIQUES IN SOLAR POWER PLANT SITE-SELECTION	74-75
Şen YÜKSEL	RE-USE SCENARIOS OF GASOMETER STRUCTURES	76-77
Melih ERŞEN Mehmet KONAR	INVESTIGATION OF THE USE OF PROGNOSTIC METHODS FOR THE ESTIMATION OF THE FLIGHT TIME OF UNMANNED AERIAL VEHICLES	78-79
İbrahim KONUK	MINING ACTIVITIES IN ARTVIN PROVINCE	80
İbrahim KONUK	AN INVESTIGATION FOR BENEFICATION OF COLEMANITE ORE BY FLOTATION	81-81
İbrahim KONUK	HARMFUL EFFECTS OF XANTHATES	83
Hüseyin GÖKAL Ahmet ADALIER	TURKISH ADAPTATION OF THE DEPENDENCY ON SMARTPHONE AND THE IMPACT ON PURCHASE BEHAVIOR SCALE: A STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY	84
Hüseyin GÖKAL Ahmet ADALIER	UNIVERSITY STUDENT'S DEPENDENCY ON SMARTPHONES AND THE IMPACT OF THIS DEPENDENCY ON PURCHASE BEHAVIOR	85
Dr. Jamil HALLAK	CONSTRUCTION SUPPLIER EVALUATION IN CONFLICT AREAS BY HYBRID METHODOLOGY: A CASE STUDY	86
Dr. Jamil HALLAK	SMALL-SCALE PROJECT SELECTION WITHIN THE EARLY RECOVERY STAGE BY GOAL PROGRAMMING: A CASE OF NORTH ALEPPO/SYRIA	87

5th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCHES

Şeyda PARLAR Berkant COŞKUNER Yaşar EREN	THE STATISTICAL ANALYSIS OF DIMENSION DATA FOR ALL OBSERVED SINKHOLES IN KARAPINAR AND SURROUNDINGS (KONYA, CENTRAL ANATOLIA-TURKEY)	88-89
Yaşar EREN Şeyda PARLAR Berkant COŞKUNER Şükrü ARSLAN	RECENT SURFACE DEFORMATION STUCTURES AROUND THE OLD HOTAMIŞ LAKE AND ADAKALE (KARAPINAR-KONYA)	90-91
Tuğçe ATÇALI Sedat YILDIZ	MEDICAL USES OF AVIAN EGG IN PRENATAL STRESS MODELS	92-93
Tuğçe ATÇALI Sedat YILDIZ	DETERMINATION OF OPOIDS IN THE BODY AND THE MEDICAL IMPORTANCE OF HAIR	94-95
Tuğçe ATÇALI Sedat YILDIZ	THE USE OF HAIR CORTISOL AS A BIOMARKER IN DISEASES	96-97
Gürhan SUNA Erkan ÇETİNKAYA Eyüp TANRIVERDİ	INVESTIGATION OF ACCURATE SERVICE PERFORMANCE OF SHOOTS MADE WITH TENNIS SERVICE TECHNIQUE IN VOLLEYBALL PLAYERS	98-99
Mehmet TOPAL S. Orkun PELVAN Savaş AKBAŞ	INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF SHORT AND LONG DISTANCE PERFORMANCES OF THE ATHLETES IN CANOE-KAYAK AND ROWING BRANCHES ON INTRAMUSCULAR OXYGEN SATURATION	100-101
Erkan CETİNKAYA	BIOCHEMICAL PARAMETERS USED IN SPORTS SCIENCES	102-103
Yücel Yazgın	ANALYSIS OF CYPRUS ARCHEOLOGICAL CYLINDER SEAL VISUALS	104-105
Özge ÜRTEKİN	STUDY OF ISTANBUL SPACES THROUGH 20TH CENTURY'S TURKISH PAINTING	106-107
Salih SAYGI	ESTIMATE OF DRIFT VELOCITY FIELD BY USING EXPERIMENTAL METHOD	108
Manotar TAMPUBOLON	POLITICAL MANIPULATION IN THE 2019 GENERAL ELECTION IN INDONESIA	109-110
Shamshad Jahani	RISE OF IRAN AS A REGIONAL POWER	111
Daniyal Ansari	Chechnya: Political and Military Issues	112
Teona KVANTCHIANI	MIGRATION AND SACRAL SPACE CONSTRUING EXAMPLES AMONG GEORGIAN HIGHLANDERS	113
Said Oussou	MOVING TO ANDRAGOGY: ARE MOROCCAN EFL TEACHERS READY TO PROMOTE LEARNER AUTONOMY?	114

MENENJİTLİ OLGULARDA KAN VE BOS BULGULARI

BLOOD AND CSF FINDINGS IN PATIENTS WITH MENINGITIS

**Asst. Prof. Emine Siber NAMIDURU¹, Prof. Dr. Mustafa NAMIDURU²,
Prof. Dr. İlkay KARAOĞLAN², Dr. Enes ERBAĞCI²**

¹University of Gaziantep, Faculty of Health Sciences, Department of Nutrition and Dietetics
Gaziantep, Turkey.

ORCID: ID/0000-0002-9271-753X

²University of Gaziantep, Faculty of Medicine, Department of Infectious Disease ,
Gaziantep, Turkey.

ORCID: ID/0000-0001-9890-7142

karaoglan@gantep.edu.tr, 009 535 926 67 63

ORCID: ID/ 0000-0002-6767-4523

ORCID:ID/0000-0001-9853-5772

ÖZET

Menenjit, çeşitli mikroorganizmaların sebep olduğu beyin ve omuriliği saran leptomeninkslerin enflamatuvar bir hastalığıdır. Tanısal aşamada, klinik bulgular özellikle bakteriyel menenjitin (BM) ayırımında yüksek duyarlılığa sahip değildir ve laboratuvar bulguları klinik duyarlılığı arttırmak amacı ile kullanılmaktadır. Amacımız erişkin menenjitli olguların kan ve beyin omurilik sıvısı (BOS) biyokimya bulgularını incelemektir. Bu çalışmaya 18-65 yaş aralığında 37 BM, 30 tüberküloz menenjit (TM) ve 30 viral menenjit (VM) olgusu dahil edildi. Olguların kan örneklerinde lökosit, nötrofil, eritrosit sedimentasyon hızı (ESH), C-reaktif protein (CRP) ve glikoz parametreleri çalışıldı. BOS örneklerinden lökosit, lenfosit, protein ve glikoz parametreleri değerlendirildi ve BOS kültürü yapıldı.

Toplam 16 olgunun (11 BM ve 5 TM) BOS kültüründen mikroorganizma izole edilebildi. Kan lökosit ve glikoz sonuçları her 3 grupta istatistiksel olarak farklı bulunmadı ($p>0,05$). Her üç grubun ESH karşılaştırıldığında BM ve VM grupları arasında farklılık saptanmazken($p>0,05$) TM olgularının ESH'ları ortalaması diğer 2 gruptan anlamlı olarak yüksek bulundu($p<0,05$). VM'li olguların CRP düzeyleri diğer 2 gruba göre istatistiksel olarak anlamlı ölçüde düşük olarak saptandı ($p<0,05$). BOS protein değerleri her 3 grupta da istatistiksel olarak anlamlı ölçüde farklıydı ($p<0,05$). BOS lökosit parametresi VM'li grupta diğer 2 gruba göre anlamlı ölçüde düşük tespit edilmiştir ($p<0,05$). BOS örneklerindeki glikoz konsantrasyonu TM'li grupta diğer 2 gruba göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük tespit edildi ($p<0,05$).

Sonuç olarak; kan ve BOS laboratuvar bulguları incelenen 3 menenjitli hasta grubunun sadece BOS protein değerleri istatistiksel olarak anlamlı farklı bulunmuştur. Menenjitlerin ayırımında BOS protein yol gösterici olabilir. Ayrıca kan CRP ve BOS lökosit parametreleri de erken dönemde BM'in VM'den ayırımında tanısal değeri olan laboratuvar bulgularıdır diyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Menenjit, BOS, kan

ABSTRACT

Meningitis is an inflammatory disease of the leptomeninges surrounding the brain and spinal cord caused by various microorganisms. At the diagnostic stage, clinical findings do not have high sensitivity, especially in the differentiation of bacterial meningitis (BM), and laboratory markers are used to increase clinical sensitivity. Our aim is to examine the blood and cerebrospinal fluid (CSF) biochemistry findings of adult meningitis patients.

In this study, 37 BM, 30 tuberculous meningitis (TM) and 30 viral meningitis (VM) cases between the ages of 18-65 were included. Leukocyte, neutrophil, erythrocyte sedimentation rate (ESR), C-reactive protein (CRP) and glucose parameters were studied in the blood samples of the patients. Leukocyte, lymphocyte, protein and glucose parameters were evaluated from the CSF samples and the CSF culture was performed.

Microorganisms could be isolated from CSF culture of 16 cases (11 BM and 5 TM). Blood leukocyte and glucose results were not statistically different in all 3 groups ($p > 0.05$). When the ESR of all three groups were compared, there was no difference between the BM and VM groups, while the mean ESR of TM cases were found to be significantly higher than the other 2 groups. CRP levels of VM cases were found to be statistically significantly lower than the other 2 groups ($p < 0.05$). CSF protein values were statistically significantly different in all 3 groups ($p < 0.05$). CSF leukocyte parameter was found to be significantly lower in the group with VM compared to the other 2 groups ($p < 0.05$). The glucose concentration in the CSF samples was found to be statistically significantly lower in the group with TM compared to the other 2 groups ($p < 0.05$).

As a result; only CSF protein values of 3 patients with meningitis whose blood and CSF laboratory findings were examined were found to be statistically significant. CSF protein may guide the differentiation of meningitis. In addition, we can say that blood CRP and CSF leukocyte parameters are laboratory findings that have diagnostic value in differentiating BM from VM in the early period.

KeyWords: Meningitis, CSF, Blood

**FİBROMİYALJİ SENDROMU İLE ORTALAMA PLATELET HACMİ VE
PLATELET DAĞILIM GENİŞLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

***EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FIBROMIALGY SYNDROME
AND AVERAGE PLATELET VOLUME AND PLATELET DISTRIBUTION WIDTH***

Exp. Dr. Ece YİĞİT ¹, Exp. Dr. Çağlayan ASLANBAŞ ²

¹ Istanbul Medipol University, Faculty of Medicine, Internal Medicine Department, Istanbul,
Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-8293-3554,

² Istanbul Medipol University, Faculty of Medicine, Physical Therapy and Rehabilitation
Department, Istanbul, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-3756-936X

ABSTRACT

Fibromyalgia syndrome (FMS) is a very common disease with a 2-4% prevalence in the society and can be accompanied by additional symptoms such as fatigue, insomnia, headache, attention deficit, concentration disorder characterized by widespread pain and multiple sensitive points. "American College of Rheumatology" (ACR) criteria are used in diagnosis. There are no markers to indicate fibrimyalgia activity or severity. Studies on the use of platelet markers as markers in inflammatory diseases are ongoing. Among these, the mean platelet volume (MPV) and platelet distribution width (PDW) stand out. Various studies have shown that PDW value is low as negative acute phase reactant and MPV value can increase in inflammatory diseases. The aim of this study is to contribute to the etiopathogenesis of the disease by revealing the relationship between FMS and PDW and MPV and to investigate whether they are tests that can be used in diagnosis / prognosis. 98 patients who applied to our outpatient clinics and were diagnosed with FMS according to ACR criteria and 42 healthy people who were not found to have any disease in their examinations were included in the study. MPV and PDW values of hemogram parameters were recorded and compared. Statistical analysis was done by using student t test. A total of 140 people, 98 FMS and 42 healthy people, were included in the study. The mean age of the FMS patients was 47.27 ± 11.89 , and the average age of the control group was calculated as 43.67 ± 14.99 . There is no significant difference between the two groups in terms of average age. The mean MPV was calculated as 9.99 ± 1.1 in the FMS group and 9.4 ± 0.91 in the control group. MPV is significantly higher in the FMS group. ($p = 0.023$) The mean PDW was 13.2 ± 2.23 in the FMS group and 14.35 ± 1.93 in the control group. PDW was significantly lower in the FMS group. ($P = 0.04$) In our study, it was determined that high MPV and low PDW values can be used as easily accessible hematological parameters to support the diagnosis of fibromyalgia.

Keywords: Fibromyalgia syndrome, FMS, Platelet Markers, MPV, PDW

ÖZET

Fibromiyalji sendromu (FMS) yaygın ağrı, çoklu hassas noktalar ile karakterize yorgunluk, uykusuzluk, baş ağrısı, dikkat eksikliği, konsantrasyon bozukluğu gibi ek semptomların eşlik edebildiği ve toplumda %2-4 görülme oranı ile oldukça sık karşımıza çıkan bir hastalıktır. Tanıda ‘American College of Rheumatology’ (ACR) kriterleri kullanılmaktadır. FMS’de hastalığın aktivitesini ya da ciddiyetini gösteren bir belirteç bulunmamaktadır. Platelet belirteçleri inflamatuvar hastalıklarda yoğun olarak çalışılmaktadır. Bunlar arasında ortalama platelet hacmi (MPV) ve platelet dağılım genişliği (PDW) öne çıkmaktadır. Çeşitli çalışmalarda inflamatuvar hastalıklarda PDW değerinin negatif akut faz reaktanı olarak düşük olduğu ve MPV değerinin yükseklediği gösterilmiştir. Bu çalışmanın amacı FMS ve PDW ve MPV arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak hastalığın etyopatogeneze katkıda bulunmak ve tanı/prognozda kullanılabilecek birer test olup olmadıklarını araştırmaktır. Polikliniklerimize başvuran ve ACR kriterlerine göre FMS tanısı koyduğumuz 98 hasta ve yapılan tetkiklerinde hiçbir hastalık tespit edilmemiş 42 sağlıklı kişi çalışmaya alınmış, hemogram parametrelerinden MPV ve PDW değerleri kaydedilerek karşılaştırılmıştır. İstatistiksel analizler student t testi kullanılarak yapılmıştır. Çalışmaya 98 FMS ve 42 sağlıklı kişi olmak üzere toplam 140 kişi alınmıştır. FMS hastaların yaş ortalaması $47,27 \pm 11,89$, kontrol grubunun yaş ortalaması $43,67 \pm 14,99$ hesaplanmıştır. Yaş ortalamaları açısından iki grup arasında anlamlı fark yoktur. MPV ortalaması FMS grubunda $9,99 \pm 1,1$, kontrol grubunda $9,4 \pm 0,91$ hesaplanmıştır. FMS grubunda MPV anlamlı olarak yüksektir. ($p=0.023$) PDW ortalaması FMS grubunda, $13,2 \pm 2,23$, kontrol grubunda $14,35 \pm 1,93$ hesaplanmıştır. FMS grubunda PDW anlamlı olarak düşüktür. ($p=0.04$) Çalışmamızda yüksek MPV ve düşük PDW değerlerinin fibromiyalji tanısını destekleyecek kolay ulaşılabilir hematolojik birer parameter olarak kullanılabileceği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Fibromiyalji sendromu, FMS, Platelet Belirteçleri, MPV, PDW

**SERT DAMAKTA İRRİTASYON FİBROMA OLGUSU: NADİR BİR
LOKALİZASYON**

***THE CASE OF IRRITATION FIBROMA IN THE HARD PALATE : A RARE
LOCALIZATION***

Uzm. Dr. Çiğdem FIRAT KOCA

Malatya Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz Kliniği
ORCID: 0000-0001-8990-0651

SUMMARY

Fibromas are the most common lesions in the oral cavity. Irritation fibromas form 4-5% of all oral mucosal lesions. The most common localizations are buccal mucosa, lips and tongue. Hard palate is a rare location for irritation fibromas. Differences between genders have not been reported. Clinically, irritation fibromas are usually exophytic, firm, and skin-colored and nodular with a smooth surface. Histopathologically, epidermis always show hyperplasia and hyperkeratosis due to chronic irritation. Recommended treatment for irritated fibroma is total excision. Our case was a 39-year-old male patient who was admitted to the ENT polyclinic with a painless mass located in the midline in the anterior hard palate. The mass did not cause any complaints. In the ENT examination, approximately 1-1.5 cm an irregular, off-white colored, soft, swollen lesion was observed in the midline of the hard palate. The mass, which was totally excised under local anesthesia, was sent for histopathological examination. We did not observe any recurrence and/or any problem during the 1-year follow-up of the patient whose histopathological diagnosis was irritation fibroma. Our aim was to discuss this case of hard palate irritation fibroma, which is a rare site, in the light of the literature.

Keywords: Irritation, fibroma, hard palate

ÖZET

Fibromalar oral kavitede görülen en sık lezyonlardır. İrritasyon fibromaları tüm oral mukoza lezyonlarının % 4-5'ini oluşturur. En sık lokalizasyonları bukkal mukoza, dudak ve dildir. Sert damak irritasyon fibromaları için nadir bir yerleşim alanıdır. Cinsiyetler arası farklılıklar bildirilmemiştir. Klinik olarak irritasyon fibromalar hemen her zaman egzofitik, sıkı, ve ten renginde ve düz yüzeyleli nodüler tarzda görülürler. Histopatolojik olarak epidermis her zaman hiperplazi ve kronik irritasyona bağlı hiperkeratozis gösterirler. İrritasyon fibromalarında önerilen tedavi total eksizyondur. Bizim olgumuz 39 yaşında sert damak ön tarafta orta hatta yerleşen ağrısız kitle nedeni ile kbb polikliniğine başvuran erkek hasta idi. Kitle herhangi bir şikayet oluşturmamıştı. KBB muayenesinde sert damak anteriorda orta hat yerleşimli yaklaşık 1-1.5 cm boyutlarında, irregular, kirli-beyaz renkli, yumuşak, kanamaya meyilli mukozadan kabarık lezyon görüldü. Lokal anestezi altında total eksize edilen kitle histopatolojik incelemeye gönderildi. Histopatolojik tanısı irritasyon fibroma olarak gelen hastanın yaklaşık 1 yıllık takiplerinde nüks ve/ veya herhangi bir sorun izlemedik. Amacımız nadir bir yerleşim alanı olan sert damak irritasyon fibroması olan bu olgumuzu literatür eşliğinde tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: İrritasyon, fibroma, sert damak

**ÜRİK ASİT TAŞ KOMPONENT VARLIĞININ RETROGRAD İNTRARENAL
CERRAHİ OPERASYONU UYGULANMIŞ HASTALARDA BÖBREK
FONKSİYONLARINA ETKİSİ**

***THE EFFECT OF THE PRESENCE OF URIC ACID STONE COMPONENT ON
KIDNEY FUNCTIONS IN PATIENTS WHO OPERATED WITH RETROGRADE
INTRARENAL SURGERY***

Asst.Prof. Cagri DOGAN¹, Hacı Murat AKGUL²

¹Department of Urology, Namik Kemal School of Medicine, Tekirdag, Turkey
ORCID ID 0000-0001-9681-2473

²Department of Urology, Namik Kemal School of Medicine, Tekirdag, Turkey
ORCID ID 0000-0001-6187-1940

ABSTRACT

AIM

The stone content (especially the presence of uric acid) in urinary system stone disease (USSD) seriously affects renal functions. We aimed to evaluate how renal function changes before and after the operation according to uric acid stone content in patients who underwent RIRS operation in a single center.

MATERIAL and METHOD

In our study, a total of 684 patients who underwent RIRS operation between 2016-2020 were evaluated retrospectively. The patients (n=217) who had spectrophotometric stone analysis were included in the study. The patients were divided into two groups as with uric acid (Group 1)(n = 34) and without (Group 2)(n = 183) uric acid stone components. Glomerular filtration rate (eGFR) was calculated using the short MDRD formula over the blood creatinine level of the patients. The demographic characteristics of the patients were compared with the eGFR values before and one week after the RIRS operation.

RESULTS

In the Group 1, the mean age was 63 ± 12 years and 18 (53%) of 34 patients were male. The mean age of the Group 2 was 48 ± 15 and 94 (51%) of 184 patients were male. While the preoperative eGFR level of Group 1 was 71 ± 24 , it was found to be 89 ± 27 in Group 2 ($p < 0.001$). The eGFR levels in the first week after the operation for Group 1 and 2 were 81 ± 14 , 90 ± 60 respectively ($p < 0.097$). Although a statistically significant relationship was found between the pre-operative eGFRs of the patients, no correlation was found in the post-operative eGFR levels. When the eGFR levels of the Group 1 were evaluated before and after the operation, statistical significance was observed ($p < 0.006$), but not in the Group 2 ($p < 0.133$).

CONCLUSIONS

Stone analysis is important in predicting changes in kidney function in people with USSD. Especially the presence of uric acid stone components may be associated with impaired kidney function. Patients with uric acid components should be carefully evaluated and treated promptly to preserve kidney function.

Keywords:Uric acid stone, retrograde intrarenal surgery, glomerular filtration rate

ÖZET**AMAÇ**

Retrograd intrarenal cerrahi (RIRC) 2cm'den küçük böbrek taşlarında yüksek başarı ve düşük komplikasyon oranlarından dolayı ilk tedavi seçeneği olarak önerilmektedir. Üriner sistem taş hastalığında (ÜSTH) taş içeriğinin (özellikle ürik asit varlığının) renal fonksiyonları ciddi oranda etkilediği düşünülmektedir. Çalışmamızda, tek bir merkezde RIRC operasyonu uygulanmış hastalar ürik asit taş içeriğine göre böbrek fonksiyonun operasyon öncesi ve sonrasında nasıl değiştiğinin değerlendirmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Çalışmamızda 2016-2020 yılları arasında RIRC operasyonu uygulanan toplam 684 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Spektrofotometrik taş analizi yapılan 217 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastalar ürik asit taş komponenti içeren (Grup 1) (n=34) ve içermeyen (Grup 2) (n=183) olmak üzere iki gruba ayrıldı. Hastaların kan kreatinin düzeyi üzerinden glomerül filtrasyon hızı (eGFR) kısa MDRD formülü ile hesaplandı. Hastaların demografik özellikleri ile birlikte RIRC operasyonu öncesi ve bir hafta sonraki eGFR değerleri karşılaştırıldı.

BULGULAR

Grup 1 için ortalama yaş 63 ± 12 saptanmış olup 34 hastanın 18 (%53)'ünün erkek olduğu gözlemlendi. Grup 2 yaş ortalaması ise 48 ± 15 olduğu ve 184 hastanın 94 (%51)'ünün erkek olduğu saptandı. Grup 1 hastaların operasyon öncesi eGFR düzeyi 71 ± 24 iken, Grup 2'de ise 89 ± 27 saptandı ($p < 0.001$). Grup 1 ve Grup 2 için operasyondan sonraki 1.hafta eGFR düzeyleri ise sırasıyla; 81 ± 14 , 90 ± 60 olduğu gözlemlendi ($p < 0.097$). Hastaların pre-operatif eGFR'leri arasında istatistiksel anlamlı ilişki saptanmasına rağmen post-operatif eGFR düzeylerinde ilişki saptanmadı. Grup 1 hastalarının eGFR düzeyleri operasyon öncesi ve sonrası değerlendirildiğinde istatistiksel anlamlılık gözlenirken ($p < 0.006$), Grup 2'de ise anlamlı bulunmadı ($p < 0.133$).

SONUÇ

Taş analizi, ÜSTH olan kişilerde böbrek fonksiyonundaki değişikliği öngörmeye önemlidir. Özellikle ürik asit taş bileşen varlığı, bozulmuş böbrek fonksiyonu ile ilişkili olabilmektedir. Ürik asit komponenti olan hastalar böbrek fonksiyonunu korumak için dikkatle değerlendirilmeli ve hızlı bir şekilde tedavi edilmelidir.

Anahtar kelimeler: Ürik asit taşı, retrograd intrarenal cerrahi, glomerül filtrasyon hızı

**IN THE LAST 10 YEARS; HAS TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS
IMPROVED THE SURVIVAL OF GLIOBLASTOMA MULTIFORME PATIENTS?**

*SON 10 YILDA; TEKNOLOJİK GELİŞMELER GLIOBLASTOMA MULTIFORME
HASTALARININ SAĞKALIM SÜRELERİNİ İYİLEŞTİRDİ Mİ?*

**MD. Zeynep İ. Doğan AKARSU¹, MD. Evrim DUMAN², Asst. Prof. Berna Akkuş
YILDIRIM³**

¹Health Science University Antalya Training and Research Hospital, Antalya, Turkey
ORCID:ID/0000-0003-4783-606X

²Health Science University Başakşehir Çam and Sakura City Hospital, İstanbul, Turkey
ORCID:ID/0000-0002-6162-9772

³Health Science University Başakşehir Çam and Sakura City Hospital, İstanbul, Turkey
ORCID:ID/0000-0001-6661-4185,

ABSTRACT

Aim: Standard treatment for glioblastoma multiforme (GBM) changed in 2005 when addition of temozolomide (TMZ) to maximal surgical resection followed by radiation therapy (RT) (Stupp's treatment protocol) was shown to prolong survival in a clinical trial. Both surgical methods and radiotherapy techniques have developed over the years. However, there was no change in the Stupp's treatment protocol. In this retrospective study, our aim is to evaluate the survival differences of our GBM patients treated with techniques 12 years ago and those treated with today's advanced techniques. **Material and Method:** 29 patients, who were treated with adjuvant TMZ concomitant with radiotherapy between 2006 and 2008, were involved in this study. Concurrent chemoradiotherapy and adjuvant chemotherapy were prescribe according to original Stupp's protocol. TMZ (75mg/m²) was administred on days 1 through 42 with concomitant RT (60Gy/2fx). After 4 weeks, treatment by the administration of TMZ alone (150-200mg/m²) on days 1-4 in six consecutive 4-week cycles. **Result:** All the patients completed concomitant TMZ treatment with radiotherapy, but 45% (n:13) patient was able to complete 6 cycles of adjuvant TMZ treatment. Median and average survival were detected 15 and 14.89 months respectively in our cohort. None of patients had grade 4 toxicity. While the original Stupp's trial was considered as a success with median survival of 16 months, it remains still 15 months in current literature despite aggressive treatments. Our survival results are compatible with the today's literature. **Conclusion:** When we compared our study results with the literature, it was found that overall survival rates in GBM patients did not increase over the years. Additionally, today's treatments still cannot cure GBM patients. Radiotherapy is remain the backbone of treatment but new treatment modalities must be developed.

Key words: Glioblastoma multiforme, Temozolomide, Radiotherapy

ÖZET

Amaç: 2005 yılından sonra Stupp's tedavi protokolü olarak da bilnen maksimum cerrahi rezeksiyon sonrasında radyoterapi (RT) ile birlikte Temozolomid (TMZ) tedavisi sağ kalımı uzattığı gösterilmesi ile Glioblastoma multiforme (GBM) standart tedavisi değişmiştir. Hem cerrahi yöntemler hem de radyoterapi teknikleri yıllar içinde gelişmiştir. Ancak Stupp'ın

tedavi protokolünde herhangi bir değişiklik olmadı. Bu retrospektif çalışmada amacımız, 12 yıl önceki tekniklerle tedavi edilen GBM hastalarımız ile literatürde ki günümüzün ileri teknikleriyle tedavi edilen hastaların sağkalım farklılıklarını değerlendirmektir. Materyal ve Metod: 2006 ile 2008 yılları arasında RT eşzamanlı adjuvan TMZ ile tedavi edilen 29 hasta bu çalışmaya dahil edildi. Eş zamanlı kemoradyoterapi ve adjuvan kemoterapi, orijinal Stupp protokolüne göre uygulandı. Protokole göre, TMZ (75mg / m²), eşzamanlı RT (60Gy / 2fx) ile 1-42 gün boyunca uygulandı. Adjuvan altı kür TMZ (150-200 mg / m²) radyoterapiden dört hafta sonra, ayda bir, 1-4 gün boyunca tek başına uygulandı. Bulgular: Tüm hastalar RT eşzamanlı TMZ tedavisini tamamladı, ancak % 45 (n: 13) hasta 6 kür adjuvan TMZ tedavisini tamamlayabildi. Hastalarımızda medyan ve ortalama sağkalım sırasıyla 15 ve 14.89 ay olarak tespit edildi. Hiçbir hastada 4. derece toksisite görülmedi. Orijinal Stupp's çalışmasında, 16 aylık ortalama sağkalım oranı başarı olarak kabul edilirken, günümüz literatüründe agresif tedavilere rağmen bu oran hala 15 aydır. Sağkalım sonuçlarımız günümüz literatürüne benzerdir. Sonuç: Çalışma sonuçlarımız günümüz literatür ışığında karşılaştırıldığında, GBM hastalarında genel sağkalım oranlarının yıllar içerisinde artmadığı görüldü. Ayrıca, günümüz tedaviler ile GBM hastalarında hala kür elde edilememektedir. Radyoterapi GBM hastalarının temel tedavisi olmaya devam etmektedir, ancak yeni tedavi modalitelerinin geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Glioblastoma multiforme, Temozolomid, Radyoterapi

**KRONİK TEMPOROMANDİBULAR EKLEM DİSFONKSİYONLU BİREYLERDE
ÇENE FONKSİYONELLİĞİNİN DİL KUVVETİ İLE İLİŞKİSİ**

***THE RELATIONSHIP BETWEEN JAW FUNCTIONALITY AND TONGUE
STRENGTH IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC TEMPOROMANDIBULAR JOINT
DYSFUNCTION***

MSc. PT. Hazel ÇELİK GÜZEL ¹, Asst. Prof. Ayşenur TUNCER ²

¹ Umut Special Education and Rehabilitation Center, Şanlıurfa, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0001-6510-5012,

² Hasan Kalyoncu University, Faculty of Health Sciences, Physical Therapy and
Rehabilitation, Gaziantep, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0002-5660-1134

ABSTRACT

Purpose: Temporomandibular joint dysfunction (TMD) are disorders that report joint and related musculoskeletal disorders (1). The development of TMD may cause changes in joint movements, a decrease in mandibular range of motion, and deterioration in chewing (2). Individuals often report disruption in chewing, pain and fatigue during chewing due to joint / muscle dysfunction (3). In some studies, it has been reported that individuals with chronic TMD may have weak or irregular tongue function (4, 5). Our aim in the study was to examine the relationship between jaw functionality and tongue strength in individuals with chronic TMD.

Method: Sixty-four individuals with a diagnosis of TMD who did not have surgical operations due to cervical region and/ or temporomandibular joint problems, and who did not have trauma, cancer, or neurological problems that may affect these regions were included in the study. Participants were evaluated using the Temporomandibular Disorders Research Diagnostic Criteria (TMD/RDC) examination form. Pain level measured by visual pain scale (VAS), jaw functionality with The Jaw Function Limitation Scale (JFSL-20), tongue strength and endurance were evaluated with the Iowa Oral Performance Instrument (IOPI) device.

Results: 45(70.3%) of the individuals included in the study were female and the mean age was 32.48±7.54. The mean pain history of the participants was 1.78±1.83 years and the pain level VAS was 5.18±0.99 cm. The total score value of JFSL-20 was 36.23±16.87 and the average anterior tongue strength was 42.01±8.08. The clinical evaluation data of the individuals are shown in Table 1. There was a significant negative moderate correlation between chewing and vertical mobility of the jaw and anterior and posterior tongue strength and tongue endurance (p<0.05). While there was a significant negative moderate correlation between the evaluation of the emotional state created by the limitation of the jaw function and the anterior and posterior tongue strength (p<0.05), and no significant relationship was found between the tongue endurance (p>0.05). There was a significant relationship between the JFSL-20 total score and the IOPI evaluation data (p<0.05) (Table 2).

Conclusion: In our findings, it was seen that individuals with chronic TMD had low tongue strength and endurance, low-level jaw functionality. The jaw functionality was found to be associated with tongue strength. As a result, tongue strength and endurance were associated with chewing and jaw mobility. Paying attention to tongue strength and endurance during evaluation and treatment stages in individuals with chronic TMD may increase the effectiveness of rehabilitation.

Keywords: Temporomandibular joint dysfunction, Jaw functionality, Tongue strength.

ÖZET

Amaç: Temporomandibular eklem disfonksiyonu (TMD), eklem ve ilgili kas iskelet yapılarına ilişkin düzensizlikleri bildiren bozukluklardır (1). TMD'nin gelişmesi eklem hareketlerinde değişikliğe, mandibular hareket açıklıklarında azalmaya ve çiğneme olayında bozulmaya sebep olabilmektedir (2). Bireyler sıklıkla eklem/kas disfonksiyonuna bağlı çiğneme bozulma, çiğneme esnasında ağrı ve yorgunluk ifade ederler (3). Bazı araştırmalarda, kronik TMD'li bireylerin zayıf veya düzensiz bir dil fonksiyonuna sahip olabileceği bildirilmiştir (4, 5). Çalışmada amacımız kronik TMD'li bireylerde çene fonksiyonelliğinin dil kuvveti ile ilişkisini incelemektir.

Method: Çalışmaya servikal bölge ve/veya temporomandibular eklem problemine bağlı cerrahi operasyon geçirmeyen, bu bölgeleri etkileyebilecek travma, kanser, nörolojik problemleri olmayan, TMD tanısı ile gelen 64 birey dahil edildi. Katılımcılar Temporomandibular Rahatsızlıklar Araştırma Teşhis Kriterleri (TMR/ATK) muayene formu ile değerlendirildi. Ağrı düzeyi vizüel ağrı skalası (VAS) ile, çene fonksiyonelliği Çenenin Fonksiyon Kısıtlanma Skalası (ÇFKS-20), dil kuvvet ve endurans değerlendirmesi Iowa Oral Performans cihazı (IOPI) ile yapıldı.

Bulgular: Çalışmaya alınan bireylerin 45'i (%70,3) kadın ve yaş ortalaması $32,48 \pm 7,54$ idi. Katılımcıların ortalama ağrı geçmişi $1,78 \pm 1,83$ yıl ve ağrı şiddeti VAS $5,18 \pm 0,99$ cm idi. ÇFKS-20 toplam skor değeri $36,23 \pm 16,87$ ve anterior dil kuvveti ortalaması $42,01 \pm 8,08$ idi. Bireylerin klinik değerlendirme verileri Tablo 1'de gösterildi. ÇFKS-20'nin alt parametrelerinden olan çiğneme ve çenenin dikey hareketliliği ile anterior dil kuvveti, posterior dil kuvveti ve dil enduransı arasında negatif yönlü orta derecede anlamlı bir ilişki vardı ($p < 0,05$). Çenenin fonksiyon kısıtlanmasının yarattığı emosyonel durum değerlendirmesi ile de anterior ve posterior dil kuvveti arasında negatif yönlü orta derecede anlamlı bir ilişki varken ($p < 0,05$), dil enduransı ile arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmadı ($p > 0,05$). ÇFKS-20 toplam skor ile IOPI değerlendirme verilerinin tamamında anlamlı bir ilişki mevcuttu ($p < 0,05$) (Tablo 2).

Sonuç: Kronik TMD'li bireylerin dil kuvvet ve enduransının düşük olduğu, çene fonksiyonellik düzeyinin düşük olduğu görüldü. Çene fonksiyonelliği dil kuvveti ile ilişkili olduğu bulundu. Sonuç olarak dil kuvveti ve enduransı, çiğneme ve çene hareketliliği ile ilişkili bulundu. Kronik TMD'li bireylerde değerlendirme ve tedavi aşamalarında dil kuvveti ve enduransının önemsenmesi rehabilitasyon etkinliğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Temporomandibular eklem disfonksiyonu, Çene fonksiyonelliği, Dil kuvveti

PALYATİF BAKIM ETİĞİ ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

A CRITICAL OVERVIEW ON PALLIATIVE CARE ETHICS

Sibel ORHAN¹, Muhammet GÜMÜŞ¹, Emine KIZILKAYA¹

¹ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü,
Tekirdağ/Türkiye ORCID ID:0000-0002-2892-3865

¹ Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü, Sivas/Türkiye
ORCID ID:0000-0003-1278-6234

¹ Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi
Bölümü, Karaman/Türkiye ORCID ID: 0000-0002-3678-0905

ABSTRACT

Today, despite the advancement of technology, patients who have reached the last stage of their disease as a result of increasing chronic diseases, enter this painful period by suffering pain and aches. Since treatment is not considered possible in patients in this period,, it is of special importance not to suffer pain and to be able to act in line with their own needs and wishes in the last phase of their life in order to make death easier. The first palliative care center of patients who have reached the final stage of cancer was established in 1967 by Cicely Saunders in order for them to receive better treatment. According to Cicely Saunders, cancer patients who have stayed in this care center should have the right to receive care in the most reliable way, as they experience pain and aches until the very last stage. In addition to patients who have reached the last stage of their disease, palliative care also handles the relatives of patients who are psychologically exhausted in a holistic process. In the holistic approach, not only the physical dimension should be considered, but also should be reviewed in psychologically and spiritual processes. Diagnosing the patient's disease before and during the application of palliative care, informing the patient about the treatment to be applied to the last stage, the decision whether to explain this situation to the patient, not to hide the disease from the patient in the privacy of the patient, the patient's relative inform the patient in the most reasonable way, the healthcare personnel should be interested in the treatment of the patient. In such matters, problems with ethical dimensions can be encountered over time. In the study, the mentioned areas and the rethical problems emerging as a result of these areas will be mentioned and the subject will be evaluated with a critical perspective.

Keywords: Palliative Care, Ethical Issues, Patients, Patient Relatives

ÖZET

Günümüzde teknolojinin ilerlemesine rağmen, artan kronik rahatsızlıklar sonucunda hastalığının son evresine gelmiş olan hastalar, ağrı ve sızı çekerek bu sancılı döneme girmektedirler. Bu dönemdeki hastalarda tedavi mümkün görülmediği için, ölümünün daha kolay olabilmesi adına ağrı ve acı çekmemek ve yaşamının son evresinde kendi ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda hareket edebilmek ayrı bir önem arz etmektedir. Kanser hastalığının son evresine gelmiş olan hastalar için ilk palyatif bakım merkezi onların daha iyi tedavi alabilmeleri adına 1967'de Cicely Saunders tarafından kurulmuştur. Cicely Saunders'e göre, bu bakım merkezinde kalmış olan kanser hastaları, ağrı ve sızıyı en son evreye kadar deneyimle dikleri için bakım ihtiyacını en güvenilir şekilde alma hakkına sahip olmalıdır. Palyatif bakım, hastalığının son evresine gelmiş olan hastaların yanında, psikolojik açıdan yorgun düşmüş olan hasta yakınlarını da bütüncül bir süreç içerisinde ele almaktadır.

Bütüncül yaklaşım içerisinde sadece fiziksel boyut düşünülmemeli aynı zamanda psikolojik ve manevi süreçlerde gözden geçirilmelidir. Palyatif bakım öncesi ve uygulama sürecinde, hastanın hastalığının teşhis edilmesi, son evreye gelen hastaya ne tür tedavilerin uygulanacağını bildirilmesi, bu durumun hastaya anlatılıp anlatılmaması kararı, hasta mahremiyeti içerisinde hastadan hastalığının saklanmaması, hasta yakınının durumu en makul şekilde hastaya bildirmesi, sağlık personelinin hastanın tedavisiyle ilgilenmesi gibi konularda zaman içerisinde etik boyutları olan sorunlarla yüz yüze gelinebilmektedir. Çalışmada, bahsedilen alanlar ve bu alanlar neticesinde öne çıkan etik sorunlardan bahsedilecek olup, eleştirel bir perspektifle konu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, Etik Sorunlar, Hastalar, Hasta Yakınları

INFLUENCE OF CULTURE MEDIUM ON *IN VITRO* DEVELOPMENT OF *LOLIUM PERENNE* L.***KÜLTÜR ORTAMININ *Lolium Perenne* L.'NİN *İN VİTRO* GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*****Arda ACEMİ¹**

¹ Department of Biology, Faculty of Arts and Sciences, Kocaeli University, Kocaeli, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0003-0270-8507,
arda.acemi@kocaeli.edu.tr

ABSTRACT

In the present study, the influence of different culture media on *in vitro* seed germination and development of *Lolium perenne* L. cv. Esquire was evaluated based on the developmental parameters. De Greef & Jacobs (DG), Linsmaier & Skoog (LS), Murashige & Skoog (MS), and Schenk & Hildebrandt (SH) medium were tested on seed germination and plantlet development. The highest germination rate (91%) was achieved on SH and DG media, whereas LS medium gave the lowest (79%) germination rate. The statistically same leaf numbers were recorded from MS (1.97) and LS (1.92) media. However, the maximum number of leaves (2.8) was produced in DG medium. A similar statistical trend was observed in the maximum mean leaf lengths. MS and LS media gave 7.12 cm, and 6.26 cm mean leaf lengths, respectively. SH medium triggered leaf elongation and gave the maximum mean leaf length (11.27 cm). However, all the media tested gave statistically same mean root numbers between 3.44 and 3.78. The longest roots (7.29 cm) were observed in the plants grown in SH medium. Although LS medium gave the highest mean root number (3.78), the plants grown in the same medium had the minimum mean root length (3.43 cm). In conclusion, SH medium should be preferred over the other media tested in *in vitro* cell and tissue culture studies on the species to increase the biomass production yield. Although the SH medium was found efficient in *in vitro* propagation of *P. pratensis*, the efficiency of the medium could be increased using growth promoters.

Keywords: Culture medium, Perennial ryegrass, Seed germination, Tissue culture

ÖZET

Bu çalışmada, farklı kültür ortamlarının *Lolium perenne* L. cv. Esquire'nin *in vitro* gelişimi üzerindeki etkisi gelişimsel parametrelere göre değerlendirildi. De Greef & Jacobs (DG), Linsmaier & Skoog (LS), Murashige & Skoog (MS) ve Schenk & Hildebrandt (SH) besiyerlerinin etkileri tohum çimlenmesi ve bitkicik gelişimi üzerinde değerlendirildi. En yüksek çimlenme oranına (%91) SH ve DG ortamında ulaşılırken, LS ortamı en düşük (%79) çimlenme oranını verdi. İstatistiksel olarak aynı yaprak sayıları MS (1,97) ve LS (1,92) ortamından kaydedildi. Bununla birlikte, maksimum yaprak sayısı (2,8) DG ortamından elde edildi. Ortalama yaprak uzunluklarında da benzer bir istatistiksel eğilim gözlemlendi. MS ve LS ortamı sırasıyla 7,12 cm ve 6,26 cm ortalama yaprak uzunlukları verdi. SH ortamı yaprak uzamasını tetikledi ve en yüksek ortalama yaprak uzunluğunu (11,27 cm) verdi. Bununla birlikte, test edilen tüm ortamlar, 3,44 ile 3,78 arasındaki değerlerde istatistiksel olarak aynı ortalama kök sayılarını verdi. En uzun kökler (7,29 cm) SH ortamında yetiştirilen bitkilerde gözlemlendi. LS ortamı en yüksek ortalama kök sayısını (3,78) vermesine rağmen, aynı ortamda

yetiřtirilen bitkilerin en dūřük ortalama kōk uzunluęuna (3,43 cm) sahip oldukları bulundu. Sonuç olarak, biyokūtle ūretim verimini artırmak için bu çim tūrū ūzerinde in vitro hūcre ve doku kūltūrū çalıřmalarında etkileri deneneni dięer kūltūr ortamlarına gōre SH besiyeri tercih edilmelidir. SH besiyeri, *P. pratensis*'in in vitro çoęaltılmasında etkili bulunmasına raęmen ortamın verimlilięi būyūme hızlandırıcılar kullanılarak arttırılabilir.

Anahtar kelimeler: Kūltūr ortamı, İngiliz imi, Tohum imlenmesi, Doku kūltūrū

**KARŞILAŞTIRMALI SOSYAL POLİTİKAYI TANIMLAMA ÜZERİNE BİR
DERLEME ÇALIŞMASI**

A COMPILATION STUDY ON DEFINING COMPARATIVE SOCIAL POLICY

**Sibel ORHAN¹, Muhammet GÜMÜŞ¹, Kübra ÇELİK², Ayşenur CEYLAN², Emine
KIZILKAYA²**

¹ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü,
Tekirdağ/Türkiye ORCID ID:0000-0002-2892-3865,

¹ Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü, Sivas/Türkiye
ORCID ID:0000-0003-1278-6234,

² Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi
Bölümü,Kahramanmaraş/Türkiye ORCID ID:0000-0001-8995-9477,

² Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü,
Kahramanmaraş/Türkiye ORCID ID: 0000-0002-2103-8353,

² Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi
Bölümü, Karaman/Türkiye ORCID ID: 0000-0002-3678-0905,

ABSTRACT

In the title above, comparative social policy is intended to be defined. There is no clear definition of this topic in the dictionary. This is because there is no attempt to define it, the term in a space of one or two paragraphs does not correspond to the description. This is not only due to the difficulty in characterizing a compound term, but also because of the controversial nature of both elements. It can be considered as the focus of social policy and comparative approach. Is Social Politics an academic discipline or a field of study? Which specific programs should be seen as social policy and which should not be in these special programs? What is comparative social policy analysis and are strategies in social sciences different from other qualitative or quantitative research? Is there scientific research, explicitly or implicitly, that is not comparative in nature?

In this study, some of the definitional problems to be included are mentioned. There is no comprehensive claim to explain what comparative sociability is, but rather a more established policy, it has been shown that entering into the practice of descriptive mapping puts the boundaries in place, and ultimately, it places ambiguous and formless, material and methodological boundaries. Comparative social policy has not only grown, but has expanded enormously over the last three decades, extending its borders. In this study, "documentary source compilation model", one of the compilation study models widely used in the field of social sciences, was used. In this context, studies in the literature on the subject were reached primarily, and the findings of the research were compiled and reported. At the end of the literature review, this research is aimed to fill the gap in the literature.

Keywords: Social Policy, Comparative Social Policy, Policy Practices

ÖZET

Yukarıdaki başlıkta, karşılaştırmalı sosyal politika, tanımlanmak istenmiştir. Sözlükte bu konuyla ilgili net bir tanım sunulmamaktadır. Bunun nedeni, tanımlamaya yönelik herhangi bir girişimin bulunmaması, bir veya iki paragraflık boşluk içindeki terimin açıklamaya karşılık gelmemesidir. Bu sadece bileşik bir terimi karakterize etmedeki zorluk nedeniyle

değil, aynı zamanda her iki unsurun da tartışmalı doğasından kaynaklıdır. Sosyal politikanın odağı ve karşılaştırmalı yaklaşım olarak düşünülebilmektedir. Sosyal Politika akademik disiplin midir yoksa bir çalışma alanı mıdır? Hangi özel programlar sosyal politika olarak görülmelidir ve hangisi bu özel programlarda olmamalıdır? Karşılaştırmalı sosyal politika analizi nedir ve sosyal bilimlerdeki stratejiler, diğer nitel veya nicel araştırmalardan farklı mıdır? Açık veya örtük olarak, doğası gereği karşılaştırmalı olmayan bilimsel araştırma var mıdır?

Bu çalışmada, yer verilecek tanımsal problemlerden bazılarına değinilmiştir. Karşılaştırmalı sosyalliğin ne olduğunu açıklayabilmek için kapsamlı bir iddiada bulunulmamaktadır, bunun yerine daha yerleşik bir politika üzerinde durularak, tanımsal haritalama uygulamasına girmenin sınırları yerine oturttuğu nihayetinde belirsiz ve şekilsiz, maddi ve metodolojik sınırlara yer verdiği ortaya konmuştur. Karşılaştırmalı sosyal politika yalnızca büyümekle kalmamıştır, yaklaşık son otuz yılda muazzam bir şekilde, sınırlarını da genişleterek yayılım göstermiştir. Yapılan bu çalışmada, sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan derleme çalışma modellerinden olan “belgesel kaynak derlemesi modeli” kullanılmıştır. Bu kapsamda öncelikli olarak konu ile ilgili olarak literatürde yer alan çalışmalara ulaşılmış, ulaşılan araştırma bulguları derlenerek rapor haline getirilmiştir. Yapılan literatür taramasının sonunda bu araştırmanın, literatürdeki boşluğu doldurması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Karşılaştırmalı Sosyal Politika, Politika Uygulamaları

MESLEK HAYATINDA CİNSİYET AYRIMI***GENDER DISCRIMINATION IN THE PROFESSIONAL LIFE*****Doç.Dr. Ayşe Nur Buyruk AKBABA**

¹ Bitlis Eren Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman ABD, Bitlis, Türkiye,
ORCID: orcid.org/0000-0003-4940-7138,

ÖZET

Meslek, insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için belirli bir eğitim ve çalışma süreci sonucunda elde etmiş olduğu unvandır. Cinsiyet ayrımı, aynı niteliğe sahip kişilerin cinsiyetlerinden dolayı farklı muamele görmeleridir. Geçmişte bazı işlerde, kadınların iş hayatında daha az olanaklardan faydalandığı, daha az ücret aldığı gibi ayrımcılığa maruz kaldıkları yapılan çalışmalar sonucunda görülmüştür. Günümüzde de bazen cinsiyete yönelik ayrımların yapıldığı örnekleri ile karşılaşmış olsa da yapılan yasal düzenlemeler ile bu ayrımcılık engellenmeye çalışılmıştır. Bazı mesleklerde her ne kadar mesleğin cinsiyeti yoktur denilmiş olsa da cinsiyet ayrımı yapıldığı görülebilmektedir. Muhasebe mesleği de işlemlerin yoğunluğu, dikkat gerektiren, işlemlerin ve çalışma şartlarının bazen ağır olan bir iş olması sebebi ile geçmişte bazı kişiler tarafından erkek mesleği olduğu görüşü örneklerine rastlanabilmektedir. Rastlanabilecek bu örnekler sebebi ile bu çalışmada muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarına yönelik cinsiyet ayrımı yapıp yapılmadığı ele alınmıştır. Muhasebe mesleği, muhasebe kavramında söz konusu olan işlemlerin, finansal bilgilerin işletme içi ve işletme dışı ilgililere bilgi sunulabilmesi için mesleki eğitime göre mesleki yeterliliğin sağlanarak işletmelerde muhasebe işlemlerinin yapılmasıdır. Muhasebe mesleğinin tarihi gelişimi çok eski dönemlere dayanmaktadır. Geçmişten günümüze kadar gelişim göstermiş, günümüz şartlarına göre mesleğin gereksinimleri ortaya çıkmıştır. Kadın işgücünün iş hayatına girişi ile bazı mesleklerde cinsiyet ayrımını da beraberinde getirmiştir. Muhasebe mesleğinde de meslek mensubu ve meslek adayları açısından cinsiyet ayrımı olup olmadığı konusunda bu çalışma ile araştırma yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada; muhasebe mesleği ve meslek hayatında cinsiyet ayrımı ile ilgili kavramsal bilgilere, muhasebe mesleğinde cinsiyet ayrımı olup olmadığına ilişkin anket çalışmasına göre elde edilen araştırma bulgularına yer verilmiştir. Muhasebe mesleğini icra eden meslek mensubu ve meslek adaylarına anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan araştırma ile meslek mensubu ve meslek adaylarının muhasebe mesleğinde cinsiyet ayrımı yapıp yapılmadığı ele alınarak, ulaşılan sonuca göre önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Meslek, Muhasebe Mesleği, Cinsiyet Ayrımı

ABSTRACT

Profession is the title that people have acquired as a result of a certain education and working process in order to survive. Gender discrimination is the different treatment of people with the same qualifications due to their gender. In the past, in some jobs, it was seen that women benefited from less opportunities in business life and received less wages. Even though examples of gender-based discrimination have been encountered today, this discrimination has been tried to be prevented by legal regulations. Although it is said that the profession has

no gender in some professions, it is seen that there is gender discrimination. Because of the intensity of the transactions in the accounting profession, the fact that the transactions and working conditions are sometimes heavy, some people have seen examples of the opinion that it is a male profession in the past. Due to these examples that can be encountered in this study, it has been discussed whether there is a gender discrimination against the members of the accounting profession. Accounting profession is to make accounting transactions in enterprises by providing professional competence according to vocational education in order to provide information about the transactions, financial information in the concept of accounting, to the relevant people inside and outside the enterprise. The historical development of the accounting profession dates back to very old times. It has improved from the past to the present, and the requirements of the profession have emerged according to today's conditions. With the entry of the female workforce into business life, it has brought gender discrimination in some professions. With this study, it is aimed to conduct research on whether there is a gender discrimination in terms of professional and prospective professionals in the accounting profession. In this study; the conceptual information about the accounting profession and gender discrimination in the professional life and the research findings obtained according to the survey study on whether there is a gender discrimination in the accounting profession are included. A questionnaire has applied to professions and job candidates operating. With the study, whether gender discrimination is made in the accounting profession of the professions and candidates, suggestions are made according to the reached result.

Keywords: Profession, Accounting Profession, Gender Discrimination

**REGIONAL COOPERATION POLICIES OF THE EUROPEAN UNION:
SUCCESES AND FAILURES****Associate Prof. Uğur BURÇ YILDIZ**

İzmir Katip Çelebi University, Department of International Relations,
ORCID: 0000-0001-5362-9783

ABSTRACT

The European Union has developed several regional cooperation policies since the 1960s to prevent threats, such as terrorism and illegal immigration, from periphery countries, particularly in North Africa, and increase trading opportunities for European companies. In addition, it has aimed to be politically influential on periphery countries through regional cooperation policies. Today, the most well-known European Union regional cooperation policies are the Union for the Mediterranean, the European Neighbourhood Policy, the Northern Dimension and the Eastern Partnership. This paper assesses these policies in terms of their successes and failures. It argues that despite many failures, they have nevertheless advanced the European Union's political and economic interests. Specifically, the Union for the Mediterranean has not ensured peace, stability and prosperity in the Mediterranean area; however, the projects of this organization have helped the European Union to facilitate political dialogue with state administrations and social dialogue with civil society organizations in North Africa and the Eastern Mediterranean. Although the European Neighbourhood Policy failed to encourage democratization through political conditionality due to the lack of membership incentive, it has increased and diversified European Union's trade following the signing of free trade agreements, notably with Algeria, Israel, Jordan, Lebanon, Morocco and Tunisia. The Northern Dimension has helped the European Union increase interdependency with Russia through various projects, particularly in environmental protection and nuclear security under the Northern Dimension Environment Partnership. With the Eastern Partnership, the European Union has tried to become politically effective on Ukraine, Moldova, Belarus, Azerbaijan, Georgia and Armenia. So far, it has managed to curtail Russian influence over Ukraine, Georgia and Moldova by signing association agreements that include deep and comprehensive free trade deals with them and facilitating visa regimes for their citizens.

Key Words: European Union, Union for the Mediterranean, European Neighbourhood Policy, Northern Dimension, Eastern Partnership.

**MEŞRULAŞTIRMA SORUNALI KAPSAMINDA POST-MODERN TÜKETİCİNİN
TÜKETİCİ VATANDAŞA DÖNÜŞÜMÜ*****TRANSFORMATION OF POST-MODERN CONSUMER INTO CONSUMER CITIZEN
WITHIN THE SCOPE OF LEGITIMIZATION PROBLEMATIC*****Dr. Öğr. Üyesi Veysel Karani ŞÜKÜROĞLU ¹**

¹ Kastamonu Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü,
Kastamonu, Türkiye,
ORCID: ID/0000-0002-8469-1421

ABSTRACT

Consumption and need are the two most significant parameters that we face for the realization of purchasing activity. Consumption activity is described as reducing the goods and services to meet the necessities or purchasing goods and services through payment. The meaning of the “need” notion has not changed throughout the history of mankind. Nonetheless, despite the fact that consumption is an activity to meet the needs; since human life is a dynamic process, the relationship between humanity and needs and motives making needs essential have changed. Human beings, by attributing a meaning to needs, have converted consumption into satisfaction of desires and pleasure, rather than satisfaction of needs. Therefore, there has been a change in the function of consumption in the social life. The need of consumption and its continuity has induced this evolution for the continuity of capitalist system. Capitalism has the objective of producing goods for the market and the continuity of the system by keeping artificial needs in the agenda, rather than producing for the meeting of real needs of individual. This objective has ensured the conversion of society into consumption society, along with the effect of postmodern insights. Postmodern society has been predominantly recognized as a consumption society which is against traditional and modern society. Along with the advancement of postmodernism, which has an important place in the dynamic human life and has affected areas such as culture, art, architecture and lifestyles; there has been a transformation in consumption fact and consumer behaviour. In the postmodern era, goods and services have been sold for symbolic values, rather than actual needs. Postmodern consumers have been motivated to consume for the continuity of the system by creating artificial needs, although there is none. This motivation has brought along the problem of “legitimization” in favor of humanity and environment within the fact of consumption. Because, as a result of this consumption, problems such as the greed of acquiring property, the greed of gaining a status and exposing this status in the society, exposing to deceptive advertisements, indifference to the society and to the poor, jealousy and indifference to environment have induced the questioning of the legitimization of postmodern consumption insight. This questioning has ensured postmodern consumer to consider economical, ecological/environmental, ethical and societal values in purchasing preferences as a consumer citizen by transforming postmodern consumer in himself/herself. This also ensures postmodern consumers, as consumer citizens, to be mindful of their household, national and global responsibilities and to actively contribute to fair and sustainable development. The objective of this study is to present how consumers, who have been living in the postmodern era that we have actually in and entitled as postmodern consumers, have become “consumer citizens” by questioning the transformation in themselves and their purchasing behaviours as a result of this transformation on the basis of legitimization.

Keywords: Consumption, postmodernism, postmodern consumer, consumer citizenship, legitimization

ÖZET

Tüketim ve ihtiyaç, satın alma faaliyetinin gerçekleşmesi için karşımıza çıkan en önemli iki parametredir. Tüketim faaliyeti; insanların, ihtiyaçlarını karşılamak için ürün ve hizmetlerden eksiltme yapması veya bedel ödeyerek ürün ve hizmetleri satın alması olarak tanımlanmaktadır. İnsanlık tarihi boyunca “ihtiyaç” kavramının anlamı değişmemiştir. Ancak, tüketimin insanların ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan bir eylem olduğu gerçeği değişmemekle beraber; insanın hayat süreci, dinamik bir süreç olduğundan, insan-ihtiyaç ilişkisi ve ihtiyaçları gerekli kılan güdüler değişmiştir. İnsanlar ihtiyaçlara anlam yükleyerek, tüketimi; ihtiyaçların tatmininden ziyade arzuların, hazzın tatminine dönüştürmüşlerdir. Böylelikle tüketimin toplumsal hayattaki işlevinde değişim meydana gelmiştir. Bu değişime, kapitalist sistemin devamının sağlanması için, tüketime ve onun devamlılığına duyulan gereklilik neden olmuştur. Kapitalizm, bireylerin gerçek ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmak yerine, suni ihtiyaçları gündemde tutarak, sistemin devamı ve pazar için üretim yapmayı hedefleyen bir amaca sahiptir. Bu amaç, post-modernist anlayışların da etkisiyle, toplumun tüketim toplumu haline gelmesini sağlamıştır. Post-modern toplum, ağırlıklı olarak geleneksel ve modern topluma karşı olan tüketim toplumu olarak görülmektedir. İnsanın dinamiksel yaşam sürecinde önemli bir yere sahip olan; kültür, sanat, spor, mimari, hayat tarzları gibi alanlara etki eden post-modernizmin gelişmesi ile birlikte, tüketim olgusunda ve tüketici davranışlarında dönüşüm olmuştur. Post-modern dönemde ürün ve hizmetler, gerçek ihtiyaçlardan ziyade, sembolik değerlerinden dolayı satılmaya başlanmıştır. Post-modern tüketiciler, ihtiyacı olmadığı halde suni ihtiyaçlar üretilerek sistemin devamı için tüketmeye sevk edilmişlerdir. Bu sevk edilme, beraberinde, tüketim olgusunda insanlık ve çevre adına “meşrulaşma” sorununu da gündeme getirmiştir. Çünkü, bu tüketme sonucunda; aşırı derecede mal hırsı, statü kazanma ve bunu çevreye gösterme hırsı, aldatıcı reklamlara maruz kalma, topluma karşı duyarsızlık, yoksullara karşı duyarsızlık, haset, çevreye karşı duyarsızlık gibi ortaya çıkan sorunlar, post-modern tüketicilerin tüketim anlayışının meşruluğunun sorgulanmasına neden olmuştur. Bu sorgulama, beraberinde, post-modern tüketiciyi kendi içinde dönüşüme uğratarak, onların birer “tüketici vatandaşı” olarak satın alma tercihlerinde iktisadi, ekolojik/çevresel, etik ve toplumsal değerleri dikkate almalarını sağlamıştır. Bu da post-modern tüketicilerin birer tüketici vatandaşı olarak ailevi, ulusal ve küresel düzeyde sorumluluklarına dikkat etmelerini; adil ve sürdürülebilir kalkınmaya aktif olarak katkıda bulunmalarını sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, içinde yaşadığımız post-modern dönemde yer alan ve post-modern tüketici olarak adlandırılan tüketicilerin, kendi içlerinde geçirmiş oldukları dönüşümü ve bu dönüşüm sonucunda satın alma davranışlarını meşrulaştırma zemininde sorgulayarak nasıl birer “tüketici vatandaşı” haline geldiklerinin ortaya konulmasıdır.

Anahtar kelimeler: Tüketim, Post-modernizm, Post-modern Tüketici, Tüketici Vatandaşlık, Meşruiyet

**COVID-19 PANDEMİSİNİN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ
ETKİSİNİN İNCELENMESİ****INVESTIGATION OF THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON CONSUMER
BEHAVIOR****Dr. Öğretim Üyesi Saadet SAĞTAŞ**

Çağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Mersin/Türkiye

ORCID: ID/0000-0003-1834-2132

ÖZET

2019 Yılında Çin'in Wuhan kentinden başlayarak tüm dünyayı etkisi altına Covid 19 pandemisi ile eğitimden tüketim alışkanlıklarına kadar yaşamın her alanında köklü değişimler yaşanmaktadır. Ülkeler ulusal ve uluslararası düzeyde salgının yayılmasını önlemek ve bulaş riskini azaltmak için sosyal mesafeyi en aza indireyecek tedbirler almaktadır. Covid 19 ile hayatımıza giren sokağa çıkma kısıtlamaları, sosyal mesafe ve sosyal izolasyon kavramlarının getirmiş olduğu zorunluklar tüketici satın alma davranışlarını ve tüketim alışkanlıklarını etkilemektedir. Kapanan restoran, cafe ve işletmeler nedeni ile tüketicilerin geleneksel ürün/hizmet alma şekli değişiklik göstererek e- ticarete yönelmiştir. Bir çok tüketici kalabalık ortamlardan uzak kalmak ve virüsten korunmak için online alışveriş mağazalarını ve market uygulamalarını tercih etmektedir. Aynı zamanda tüketici ürün tercihlerinde de değişiklik yaşandığı görülmektedir. Sağlık ve hijyen koşullarının önem kazanması ile maske, dezenfektan ve temel gıda ürünlerinin satışında hızlı artışlar meydana gelmiştir. Pandemi döneminin oluşturduğu, sosyal, ekonomik ve psikolojik etkiler, tüketici davranışlarını doğrudan etkileyerek yeni tüketim alışkanlıklarının oluşmasını sağlamıştır. Tüketici davranışlarındaki değişimlerin anlaşılması, pandemi dönemi ve sonrası tüketici beklentilerinin ve ihtiyaçlarının karşılanmasında önem teşkil etmektedir. Salgın dönemince alınan uzun süreli kısıtlamaların ve önlemlerin tüketici davranışları üzerinde yaratmış olduğu olumlu ve olumsuz değişimlerin, salgın sonrası dönem de etkisinin devam edeceği aynı zamanda tüketici alışkanlıklarında kalıcı değişimleri ve dönüşümleri tetikleyeceği beklenilmektedir. Bu çalışmanın amacı Covid 19 pandemisinin tüketici davranışı üzerindeki etkisinin hem kısa vadeli hem de yaratacağı uzun vadeli etkileri bağlamında incelemektedir. Bu amaç doğrultusunda pandeminin tüketici davranışları üzerindeki etkisi; istifçilik, planlı ve plansız satın alma, bastırılmış talep ve e-ticaret kullanımı kapsamında ele alınmıştır. Çalışmada literatür taraması ile tümdengelim yöntemi kullanılarak pandemi döneminde tüketici davranışlarındaki değişimler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, tüketici davranışları, anlık satın alma**ABSTRACT**

With the onset of Covid 19 pandemic, in Wuhan province China in 2019, entire world have been strained, and radical changes have been experienced in all aspects of life, from education to consumption habits. Nations have been taking various measures to minimize social distance in order to prevent the spread of the epidemic at local, national and international levels to reduce the risk of transmission. Curfew restrictions, social distancing and social isolation concepts that came into our lives with Covid 19, affect consumer purchasing behavior and

consumption habits. Due to the closure of restaurants, cafes and businesses consumers' traditional way of purchasing products / services changed and turned towards e-commerce. Many consumers prefer online shopping stores and market applications to stay away from crowded environments to protect themselves against the virus. At the same time, changes are observed in consumer product preferences. With the increasing concern for health and hygiene conditions, rapid escalations occurred in the sales of masks, disinfectants and basic food products. The social, economic and psychological effects of the pandemic period have directly affected the consumer behavior and led to the formation of new consumption habits. Understanding changes in consumer behavior has become important in meeting consumer expectations and needs during and after the pandemic. It is expected that the positive and negative changes created by long-term restrictions and measures on consumer behavior during the epidemic period will continue to affect the post-epidemic period, and will also trigger permanent changes and transformations in consumer habits. The purpose of this study is to examine the impact of the Covid 19 pandemic on consumer behavior in terms of both short-term and long-term outcomes. For this purpose, the impact of the pandemic on consumer behavior; hoarding, planned and unplanned purchasing, pent-up demand and e-commerce use are covered in this study. The study deployed a deductive method to determine the changes in consumer behavior during the pandemic period through coverage of the related literature.

Key Words: Covid 19, Consumer Behavior, Impulse Buying

**SİVİL TOPLUM VE LİNÇ KÜLTÜRÜ: SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEN KLAVYE
KAHRAMANLIKLARI**

***CIVIL SOCIETY AND CULTURE OF LYNCHING: THE KEYBOARD HEROES ON
SOCIAL MEDIA***

Arş. Gör. Dr. Bilge DURUTÜRK

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Orcid no: 0000-0002-4240-6004

ÖZET

Sivil Toplum kavramının toplumlar ve kültürler üzerinde farklı gelişim süreçleri olduğu kabulünden yola çıkan bu çalışma, bilişim teknolojileri ve internetin hayatımıza ince detaylar ve yaşam rutinleri olarak dahil olduğu belli başlı alanlarda nasıl bir kültürel değişime sebep olduğu ve bu değişen kültürün tarihsel süreçteki kültürel kodlardan bugüne neler taşıdığı üzerine bir değerlendirmedir. Çalışmanın temel argümanı tarihsel olarak var olan kültürel kodların ve alışkanlıkların bugünün değişen dünyası içerisinde ana unsurlarını şekil değiştirerek korumaya devam eden bir yapı sergilediğidir. Bu argüman için özellikle Türkiye Cumhuriyetini oluşturan toplumsal yapının sivil topluma dair sahip olduğu kültürel kodlar ekseninde sosyal medya üzerinden yapılan “linç” hareketleri ele alınacaktır.

Sivil toplumun siber dünya içerisindeki yeri paralelinde ele alınan bir kavram olan “klicktivizm” özellikle “# Hashtag” kampanyaları gibi sivil toplumun sanal dünyada vatandaşlar ile yakın temasta olduğu bazı olaylara verilen tepkilerin incelemesi yapılarak ortaya konmuştur. Klicktivizm, toplumsal bir konuda, hassasiyet gösterilmesi gereken bir olayda ya da tepki gösterilmesi gereken bir duruma karşı internet üzerinden sosyal medyanın araçları kullanılarak ortaya konmasıdır. Kavramın değerlendirme içerisine aldığı asıl konu, sanal bir ortamda dile getirilen toplu ve bireysel reaksiyonların gerçek dünyada yansıması belli başlı hareket ve güdüleyicilere bağlı olan hareket tarzlarından farklı olarak toplumsal hareketlerin ve sivil toplumun eylemsellik özelliğinin ortadan kalkmasına sebep olduğudur. Bir diğer deyişle evinde bir klik uzaklıkta olan bir eylem ya da protestoya katılmış olma hali bireyler üzerinde işe yaramış olma ve toplumsal bir hayvan olarak insanın doğasını besleyen bir hareket gerçekleştirmiş olma tatminini sağlamaktadır. Ancak gerçek dünya ile ilintisi bazı noktalarda kopuk olan bu davranış şekilleri, aktivizm adına hiçbir şey yapmayıp işe yaramış ve toplumsal bir görev yerine getirmiş hissinin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Aktivizm ve sivil toplum hareketi içerisinde yer alan bir çok aktivist açısından klicktivizm durumu sorunlu ve hatta sivil toplum için kan kaybetmeye yönelik bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada siber dünya içerisinde tepkilerini göstermeye yönelik hareketleri sosyal medya aracılığıyla gerçekleştiren grupların klicktivizm durumuna düşmelerinin yanında bir diğer tartışma olan sivil toplumun bilinçli hareketleri ve tepkiselliğinin yerine bilgisayar başında adeta bir linç kültürüne dönüşmüş olan tavırların ve tepkiselliklerin eleştirilmesi ve ele alınması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum, Klicktivizm, Linç kültürü, Refleksivite, Sosyal Medya

ABSTRACT

Regarding that the concept of "Civil Society" has different development processes on societies and cultures, this study shows how information technologies and the internet cause a cultural change in certain areas in which they are included in our lives as life routines and what this changing culture has carried from the cultural codes in the historical process to today. The main argument of the study is that historically existing cultural codes and habits exhibit a structure that continues to preserve its main elements by changing shape in today's changing world. This particular argument for constituting the Republic of Turkey on the social structure of the civil society with its cultural codes axes made through social media "lynching" movement will be discussed.

"Clicktivism", which is a concept that is handled in parallel with the place of civil society in the cyber world, has been revealed by examining the reactions of civil society to some events in the virtual world, such as the "# Hashtag" campaigns. Clickytivism is the use of social media on the internet against a social issue, an event that needs sensitivity or a situation that needs to be reacted. The main issue that the concept takes into consideration is that the collective and individual reactions expressed in a virtual environment lead to the disappearance of the activism of social movements and civil society, unlike the movement styles that depend on certain movements and motivations in the real world. In other words, an action or participation in a protest that is only a click away from home provides the satisfaction of having worked on individuals and performing a movement that feeds human nature as a social animal. However, these behaviors, which are disconnected from the real world at some points, cause the feeling of doing nothing on behalf of activism and fulfilling a social duty. For many activists in the activism and civil society movement, the situation of clicktivism is considered problematic and even a situation for civil society to lose blood. In this study, it is aimed to criticize and address the attitudes and reactivity that have transformed into a culture of lynching on the computer instead of the conscious movements and reactivity of civil society, which is another discussion, in addition to the groups that carry out their movements through social media to show their reactions in the cyber world.

Keywords: Civil Society, Clicktivism, Culture of Lynching, Reflexivity, Social Media

**FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ BAĞLAMINDA PANDEMİ
SÜRECİNDE VE SONRASINDA KARŞILAŞILAN ÖĞRETİMSSEL
PROBLEMLERİN BELİRLENMESİ: ŞIRNAK İLİ ÖRNEĞİ**

***DETERMINING THE EDUCATIONAL PROBLEMS IN AND AFTER THE PANDEMIC
PROCESS IN THE CONTEXT OF THE OPINIONS OF SCIENCE TEACHERS: THE
CASE OF SIRNAK***

Serpil DELİ¹, Prof. Dr. Özlem KORAY², Res. Asst. Emine KAHRAMAN³

¹Yenisehir Secondary School, Şırnak, Turkey,
ORCID: ID/0000-0001-8082-2781,

²Zonguldak Bulent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, Mathematics and Sciences
Department, Zonguldak, Turkey,
ORCID: ID/0000-0003-1804-0871,

³Zonguldak Bulent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, Mathematics and Sciences
Department, Zonguldak, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-0721-9545

ABSTRACT

The 2019-20 Coronavirus (Covid-19) pandemic, which emerged in China in 2019, has caused very significant changes and effects on the economy, social life, and education practices, especially health at the global level. For this reason, it was declared as a global pandemic by the World Health Organization on March 11, 2020. The Covid-19 pandemic has affected education systems the world, has widely caused disruptions in the education of schools and universities, and there is no definitive data on when it will end. Due to the Covid-19 pandemic in our country, regulations have been made in education activities at all education levels and distance education applications have been started. For the education to be structured correctly during the pandemic process, it should be known what the students' access to information resources are, the changes in this process, and what students and teachers experience during this process. Besides, it is important to identify the deficiencies to develop and improve this training method, which is rapidly transitioned due to the sudden onset of the pandemic process. In this context, this study aims to investigate the instructional problems faced by science teachers during and after the pandemic. To achieve this goal, the pandemic process; the period when it first emerged (the period between March-June 2020) was called the "first period" and the post-summer holiday period (the period between September-January 2020) was called the "second period". The research is a case study from qualitative research designs. Within the scope of the research, one-on-one interviews were conducted with 16 science teachers working in Şırnak province. Interviews with the teachers were recorded and then transcribed. Interview data were analyzed using content analysis and supported by direct quotations. Science teachers from the results of the research; stated that in the first period of the pandemic, they experienced instructional problems by citing the fact that the school was not opened, life lessons were not held and there was no internet. For this reason, they stated that they did not realize the achievements of the science teaching program and they could not do evaluation activities with students. Also, teachers stated that they had difficulties in communicating with students and parents, and this situation caused students to stay away from classes and school. They stated that in the second period of the pandemic, a more

planned education process was displayed compared to the first period and the lessons were held. In this process, they stated that with the participation of students in the lessons, the learning program outcomes were realized and evaluation activities were carried out. Teachers anticipate that students will have difficulty in adapting to school after the pandemic. Besides, they think that the shortcomings of the pandemic process should be overcome with remedial training.

Keywords: Pandemic process, Science teacher, Instructional problems

ÖZET

2019 yılında Çin’de ortaya çıkan 2019-20 Coronavirüs (Covid-19) pandemisi, küresel düzeyde sağlık başta olmak üzere, ekonomi, sosyal yaşam ve eğitim uygulamaları üzerinde çok önemli değişimlere ve etkilere neden olmuştur. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020’de küresel bir pandemi olarak ilan edilmiştir. Covid-19 pandemisi, dünya çapında eğitim sistemlerini etkilemiş, yaygın bir şekilde okulların ve üniversitelerin eğitiminde aksaklıklara neden olmuştur ve ne zaman sona ereceğine ilişkin kesin bir veri bulunmamaktadır. Ülkemizde Covid-19 pandemisi nedeniyle, tüm öğretim kademelerinde eğitim öğretim faaliyetlerinde düzenlemelere gidilmiş ve uzaktan eğitim uygulamaları yapılmaya başlanmıştır. Pandemi sürecinde eğitimin doğru yapılandırılabilmesi için öğrencilerin bilgiye ulaşım kaynaklarının neler olduğu, bu süreç içindeki değişim, eğitimlerini uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştiren öğrencilerin ve öğretmenlerin bu süreçte neler yaşadığı bilinmelidir. Ayrıca pandemi sürecinin ani başlaması nedeniyle hızlı bir şekilde geçiş yapılan bu eğitim yönteminin, geliştirilip iyileştirilmesi için eksikliklerin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, fen bilimleri öğretmenlerinin pandemi sürecinde ve sonrasında karşılaştıkları öğretimsel problemleri araştırmaktır. Bu amaca ulaşmak için pandemi süreci; ilk ortaya çıktığı dönem (2020 Mart-Haziran ayları arası süreci) “ilk dönem” olarak ve yaz tatili sonrası dönemi (2020 Eylül-Ocak ayları arası süreci) “ikinci dönem” olarak adlandırılmıştır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıdır. Araştırma kapsamında, Şırnak ilinde görev yapmakta olan 16 fen bilimleri öğretmeni ile bire bir görüşme yapılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler kayıt altına alınmış olup, sonrasında transkript edilmiştir. Görüşme verileri içerik analizi kullanılarak incelenmiş ve doğrudan alıntılar yapılarak desteklenmiştir. Araştırmanın sonucundan fen bilimleri öğretmenleri; pandeminin ilk döneminde okulun açılmamasını, canlı derslerin yapılmamasını ve internetin olmamasını gerekçe göstererek öğretimsel problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle fen öğretim programı kazanımlarını gerçekleştirilmediklerini ve öğrencilerle değerlendirme etkinlikleri yapamadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerle ve velilerle iletişim kurmakta zorluk yaşadıklarını ve bu durumun öğrencilerin derslerden ve okuldan uzaklaşmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir. Pandeminin ikinci döneminde ise ilk döneme göre daha planlı bir eğitim süreci sergilenerek derslerin yapıldığını belirtmişlerdir. Bu süreçte öğrencilerin derslere katılım sağlamasıyla öğretim programı kazanımlarının gerçekleştirildiğini ve değerlendirme etkinliklerinin yapıldığını söylemişlerdir. Öğretmenler pandemi sonrasında öğrencilerin okula uyum sağlamada zorlanacakları öngörüsündedirler. Ayrıca telafi eğitimleriyle pandemi sürecinin eksikliklerinin giderilmesi gerektiği görüşündedirler.

Anahtar kelimeler: Pandemi süreci, Fen bilimleri öğretmeni, Öğretimsel problemler

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TERMAL MANKENLER VE KULLANIM ALANLARI***THERMAL MANIKINS AND USAGE AREAS FROM PAST TO PRESENT*****Asst. Prof. Esra TAŞTAN ÖZKAN¹**¹ Bitlis Eren University, Fine Arts Faculty, Textile and Fashion Design Department, Bitlis, Turkey,ORCID: ID/ [0000-0001-8950-6048](https://orcid.org/0000-0001-8950-6048)**ABSTRACT**

Thermal manikins, which first appeared in the 1940s, were used in heat and water vapor resistance measurements of different garments, because they gave accurate and repeatable results. The first thermal manikins did not have the ability to sweat and move, On the other hand, recently used thermal manikins are consisting of many parts, simulating sweating and ability to move. There are even studies stating that even more intelligent thermal manikin systems will emerge in the future and that can be controlled remotely with devices such as laptops and mobile phones. In addition, thermal manikins are used in thermal comfort evaluations not only for garments but also environments. Examples of this are the STAN named seat test manikin and HVAC automotive manikin, which are used for thermal comfort and moisture management measurements of automobile seats. The aim of this study is to mention the development and usage areas of thermal manikins from past to present. As a result, the advantages and disadvantages of using thermal manikins in different areas on heat and water vapour resistance measurements will be revealed.

Keywords: Thermal manikins, heat and water vapour resistance, HVAC automotive manikins.

ÖZET

İlk olarak 1940' lı yıllarda ortaya çıkan termal mankenler, doğru ve tekrarlanabilir sonuçlar verdiğinden özellikle farklı giysilerin ısı ve su buharı direnç ölçümlerinde kullanılmıştır. İlk üretilen termal mankenler terleme ve hareket edebilme özelliğine sahip değilken günümüzde çok sayıda bölümden oluşan, terlemeyi simüle eden ve hareket edebilen termal mankenler kullanılmaktadır. Hatta gelecekte daha da akıllı termal manken sistemlerinin ortaya çıkacağı, bunların uzaktan laptop ve mobil telefon gibi cihazlarla kontrol edilebileceğini belirten çalışmalar mevcuttur. Ayrıca termal mankenler sadece giysilerin değil aynı zamanda ortamların termal konfor değerlendirmeleri içinde kullanılmaktadır. Buna örnek olarak da otomobil koltuklarının termal konfor ve nem yönetimi ölçümleri için kullanılan STAN isimli koltuk test mankeni ve HVAC otomotiv mankeni verilebilir. Bu çalışmada amaç, geçmişten günümüze termal mankenlerdeki gelişimden ve kullanım alanlarından bahsedilecektir. Sonuç olarak, termal mankenlerin farklı alanlarda ısı ve su buharı direnç ölçümlerinde kullanımının avantajları ve dezavantajları ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar kelimeler: Termal mankenler, ısı ve su buharı direnci, HVAC otomobil mankenleri.

BEBEK GİYSİLERİN KONFOR ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ*INVESTIGATION OF COMFORT FEATURES OF BABY CLOTHES***Asst. Prof. Esra TAŞTAN ÖZKAN¹**¹ Bitlis Eren University, Fine Arts Faculty, Textile and Fashion Design Department, Bitlis, Turkey,ORCID: ID/ [0000-0001-8950-6048](https://orcid.org/0000-0001-8950-6048),**ABSTRACT**

Baby clothes is a concept that refers to the clothing of babies from 0 months to 24 months. Baby clothing is a factor that affects the comfort of the baby as much as nutrition. For this reason, today's parents prefer more natural, organic labeled products that do not contain carcinogenic substances when shopping for new-born babies. Tactile comfort is also important for babies like thermal comfort. The baby clothes shouldn't cause disturbing situations such as stinging, itching and physical movement should not be prevented. Especially the clothes, that are in direct contact with the skin, should be produced from more natural materials such as organic cotton. This study aims to mention the factors affecting the comfort of baby clothes and the points to be considered in choosing baby clothes. Besides, the information will be given about the breathability feature, which is one of the most important features that should be in baby clothes. As a result, it will be explained that products with high comfort features should be preferred when purchasing clothes because the comfort features of baby clothes affect the physical and mental state of the baby. Also, this study will contribute to the literature due to the limited number of studies in this field.

Keywords: baby clothes, comfort, organic cotton.**ÖZET**

Bebek giysileri, 0 aylıktan 24 aylığa kadar olan bebeklerin giysilerini ifade eden bir kavramdır. Bebek giysisi de en az beslenme kadar bebeğin konforunu etkileyen bir faktördür. Bu nedenle günümüzde anne babalar yeni doğan bebekleri için giyim alışverişi yaparken daha doğal, organik etiketli, kanserojen madde içermeyen ürünleri tercih etmektedir. Bebek giysilerinin termal konfor özelliklerinin yanında dokunsal konfor özelliklerinin de iyi olması, bebeği içinde terletmemesi, batma, kaşıntı gibi rahatsız edici durumlara sebep olmaması ve fiziksel hareketini engellememesi gerekmektedir. Özellikle tene direk temas halinde olan giysilerin daha doğal, organik pamuk gibi malzemelerden üretilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada amaç bebek giysilerinin konforunu etkileyen faktörlerden ve bebek giysilerinin seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlardan bahsetmektir. Bunun yanında bebek giysilerinde olması gereken en önemli özelliklerden biri olan nefes alabilirlik özelliği ile ilgili bilgi verilecektir. Sonuç olarak bebek giysilerinin konfor özelliklerinin bebeğin fiziksel ve ruhsal durumunu etkilemesi nedeniyle giysi satın alırken konfor özellikleri yüksek ürünlerin tercih edilmesi gerektiği anlatılacaktır. Ayrıca, bu alanda yapılan çalışmaların sınırlı olması nedeniyle bu çalışmayla literatüre katkıda bulunulmuş olunacaktır.

Anahtar kelimeler: bebek giysileri, konfor, organik pamuk.

**YEME VE YUTMA PROBLEMİ BİLDİREN TEMPOROMANDİBULAR EKLEM
DİSFONKSİYONLU BİREYLERİN DİSFAJİ SEMPTOM VE CİDDİYETİNİN EAT-
10 ÖLÇEĞİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ**

***EVALUATION OF DYSPHAGIA SYMPTOMS AND SEVERITY WITH EAT-10 SCALE
IN INDIVIDUALS WITH TEMPOROMANDIBULAR JOINT DYSFUNCTION
REPORTING EATING AND SWALLOWING PROBLEMS***

MSc. PT. Hazel ÇELİK GÜZEL ¹, Asst. Prof. Ayşenur TUNCER ²

¹ Umut Special Education and Rehabilitation Center, Şanlıurfa, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0001-6510-5012,

² Hasan Kalyoncu University, Faculty of Health Sciences, Physical Therapy and
Rehabilitation, Gaziantep, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0002-5660-1134

ABSTRACT

Purpose: Temporomandibular joint dysfunction (TMD) includes several disorders that affect TMJ muscles and related structures. It is assumed that eating and swallowing problems occur secondary to chewing disorders in patients with TMD (1). Also according to studies, it has been reported that approximately 10% of patients with TMD have signs and symptoms of swallowing problems such as chewing pain, fatigue, difficulty swallowing, difficulty in drinking liquids, and increased neck muscle activity (2).

Method: Our aim in this study was to examine the symptoms and severity of oropharyngeal dysphagia in individuals with TMD who reported eating and swallowing problems in detail using the Eating Assessment Tool (EAT-10). Forty-four individuals with a diagnosis of TMD and who reported pain and difficulty in swallowing verbally were included in the study. Participants were evaluated using the Temporomandibular Disorders Research Diagnostic Criteria (RDC/TMD) examination form. The EAT-10 scale was used to evaluate the symptoms and severity of oropharyngeal dysphagia.

Results: 33 (75%) of the individuals included in the study were female and the mean age was 33.88±8.01. The mean pain history of the participants was 2.26±2.02 years and the average pain level according to the visual pain scale (VAS) was 5.38±0.96 cm. The clinical evaluation data of the individuals are shown in Table 1. A total score of 3 or above on the EAT-10 scale, which evaluates the symptoms and severity of oropharyngeal dysphagia, indicates that there is a swallowing problem. In our study, the total mean scale score of individuals with TMD who reported eating and swallowing problems was 10.43±4.57. Participants were mostly respectively; They stated that they experienced intense complaints of difficulty swallowing pills, difficulty swallowing solid foods, pain during swallowing, food stuck in the throat while swallowing, and coughing while eating (Table 2).

Conclusion: In our findings, we found that individuals with TMD who verbally reported pain and difficulty in swallowing had swallowing problems according to the EAT-10 scale. As a result, oropharyngeal swallowing problems may accompany especially chronic TMD. Paying attention to eating and swallowing problems in the evaluation and treatment stages of individuals with chronic TMD can increase the effectiveness of rehabilitation.

Keywords: Temporomandibular joint dysfunction, Dysphagia, Eating Assessment Tool

ÖZET

Amaç: Temporomandibular eklem disfonksiyonu (TMD), TME kaslarını ve ilişkili yapıları etkileyen bir dizi bozukluğu içerir. TMD'li hastalarda yeme ve yutma problemlerinin çiğneme bozukluklarına ikincil olarak oluştuğu varsayılmaktadır (1). Ayrıca çalışmalara göre TMD'li hastaların yaklaşık %10'unda, çiğneme ağrısı, yorgunluk, yutkunma güçlüğü, sıvı içmede zorluk ve boyun kas aktivite artışı gibi yutma problemlerinin belirti ve semptomlarının görüldüğü bildirilmiştir (2). Çalışmada amacımız yeme ve yutma problemi bildiren TMD'li bireylerin orofarengeal disfaji semptom ve ciddiyetini Yeme Değerlendirme Aracı (EAT-10) ile detaylı incelemektir.

Method: Çalışmaya TMD tanısı ile gelen ve yutmada sözel olarak ağrı ve zorlanma ifade eden 44 birey alındı. Katılımcılar Temporomandibular Rahatsızlıklar Araştırma Teşhis Kriterleri (TMR/ATK) muayene formu ile değerlendirildi. Orofarengeal disfaji semptom ve ciddiyetini değerlendirmek için EAT-10 ölçeği uygulandı.

Bulgular: Çalışmaya alınan bireylerin 33'ü (%75) kadın ve yaş ortalaması $33,88 \pm 8,01$ idi. Katılımcıların ortalama ağrı geçmişi $2,26 \pm 2,02$ yıl ve vizüel ağrı skalasına (VAS) göre ağrı düzeyi ortalaması $5,38 \pm 0,96$ cm idi. Bireylerin klinik değerlendirme verileri Tablo 1'de gösterildi. Orofarengeal disfaji semptom ve ciddiyetini değerlendiren EAT-10 ölçeğinde elde edilen toplam puanın 3 ve üzerinde olması, yutma probleminin olduğunu göstermektedir. Bizim çalışmamızda yeme ve yutma problemi bildiren TMD'li bireylerin toplam ortalama ölçek puanı $10,43 \pm 4,57$ idi. Katılımcılar en fazla sırasıyla; hapları yutarken zorlanma, katı besinleri yutarken zorlanma, yutma esnasında ağrı, yutarken besinin boğaza takılması ve yemek yerken öksürme şikayetlerini yoğun yaşadıklarını belirttiler (Tablo 2).

Sonuç: Bulgularımızda yutmada sözel olarak ağrı ve zorlanma ifade eden TMD'li bireylerin EAT-10 ölçeğine göre yutma problemlerinin olduğunu tespit ettik. Sonuç olarak orofarengeal yutma problemleri özellikle kronik TMD'ye eşlik edebilmektedir. Kronik TMD'li bireylerde değerlendirme ve tedavi aşamalarında yeme ve yutma problemlerinin önemsenmesi rehabilitasyon etkinliğini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Temporomandibular eklem disfonksiyonu, Disfaji, Yeme Değerlendirme Aracı

**BRONŞİYAL SLEEVE REZEKSİYONLAR-ERKEN DÖNEM
KOMPLİKASYONLAR-104 OLGUNUN ANALİZİ**

**BRONCHIAL SLEEVE RESECTIONS-EARLY COMPLICATIONS-ANALYSIS OF 104
CASES**

MD Volkan ERDOĞU¹, Prof Muzaffer METİN²

¹ Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Zeytinburnu/İstanbul

ORCID NO:0000-0002-7524-0151

² Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Zeytinburnu/İstanbul

ORCID NO: 0000-0003-0804-2654

ABSTRACT

Introduction: Bronchial sleeve resections are an alternative surgical technique to pneumonectomy that spares the lung parenchyma. In the present study, we investigated the early complications of bronchial sleeve resections.

Material and Methods: We retrospectively analyzed 104 patients who underwent bronchial sleeve resection for lung cancer between January 2011 and January 2017. Details of resection, tumor size, mean time of hospitalization and early postoperative complications were documented from the hospital archive.

Results: The mean age of the patients was 57.4 ± 9.5 (16-80). Of the 144 cases, 97 (93.2%) were male and 7 (6.8%) were female. Most of the cases are squamous cell carcinoma (80%). Most of the resections were in the right hemithorax (n = 70, 67.3%). While upper lobectomy / bilobectomy was performed in 70 (67.3%) cases, lower lobectomy / bilobectomy was performed in 34 (32.7%) cases. The mean tumor diameter was observed as 4 ± 2.2 cm (0-15 cm) in patients who underwent sleeve lobectomy. The mean hospitalization time was 6.4 days (3-15 days). Postoperative early postoperative complications were observed in a total of 22 (21.1%) cases (Prolonged air leak n = 8, atelectasis, n = 3, bronchopleural fistula n = 3, atrial fibrillation n = 3, cerebral air embolism n = 1, postoperative hemoraghe n = 2, nosocomial pneumonia n = 1, wound infection n = 1). We had 7 cases (6.7%) that required minimally invasive or invasive intervention. There was no significant relationship between postoperative early complications and patients' age, tumor type, operative side, location and size.

Conclusion: Bronchial sleeve resections are parenchymal sparing surgical methods that can be safely preferred with acceptable early morbidity.

Keywords: Bronchial sleeve lobectomy, early complications, parenchyma sparing surgery

ÖZET

Giriş: Bronşiyal sleeve rezeksiyonlar pnömonektomi operasyonuna alternatif, parankimin korunması amacıyla yapılan cerrahi teknikleridir. Bu çalışmada, bronşiyal sleeve rezeksiyonların erken dönem komplikasyonlarını inceledik.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2011 ile Ocak 2017 arasında akciğer kanseri nedeniyle bronşiyal sleeve rezeksiyon yapılan 104 olguyu retrospektif olarak inceledik. Yapılan rezeksiyonun detayları, tümör çapları, ortalama hastanede yatış süresi ve postoperatif erken dönem komplikasyon detayları, hastane arşivinden dökümente edildi.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması $57,4 \pm 9,5$ (16-80) idi. Yüz dört olgunun 97'si (%93,2) erkek, 7'si (%6,8) kadın olguydu. Olguların büyük çoğunluğu skuamöz hücreli karsinom (%80). Rezeksiyonların büyük bir kısmı sağ hemitorakstaydı (n=70, %67,3). Sleeve üst lobektomi/bilobektomi 70 (%67,3) olguda yapılırken, alt lobektomi/bilobektomi 34 (%32,7) olguda uygulandı. Sleeve lobektomi yapılan olgularda ortalama tümör çapı $4 \pm 2,2$ cm (0-15 cm) olarak görüldü. Olguların ortalama hastanede yatış süresi 6,4 gündü (3-15 gün). Toplam 22 (%21,1) olguda postoperatif erken dönem komplikasyon görüldü (Uzamış hava kaçağı n=8, atelektazi, n=3, bronkoplevral fistül n=3, atrial fibrilasyon n=3, cerebral hava embolisi n=1, hemoraji n=2, nozokomiyal pnömoni n=1, yara yeri enfeksiyonu n=1). Minimal invaziv veya invaziv müdahale gerektiren 7 olgumuz (%6,7) oldu. Postoperatif erken dönem komplikasyonlar ile hastaların yaşı, tümör tipi, ameliyat tarafı, lokalizasyonu ve tümör çapı arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Sonuç: Bronşiyal sleeve rezeksiyonlar, kabul edilebilir erken dönem morbiditeler ile güvenle tercih edilebilecek parankim koruyucu cerrahi yöntemleridir.

Anahtar kelimeler: Bronşiyal sleeve lobektomi, erken dönem komplikasyonlar, parankim koruyucu cerrahi

**REFAH SİSTEMLERİ ÇERÇEVESİNDE İKİ ÜLKENİN SAĞLIK SİSTEMİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI(TÜRKİYE-KÜBA ÖRNEĞİ): NİTELİKSEL
KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA**
*WELFARE SYSTEMS UNDER THE COMPARISON OF TWO COUNTRY'S HEALTH
SYSTEM (TURKEY CUBA EXAMPLE): QUALİTATIVE COMPARATIVE STUDY*

**Halil DEMİR¹, Sibel ORHAN¹, Muhammet GÜMÜŞ¹, Kübra ÇELİK², Ayşenur
CEYLAN², Emine KIZILKAYA²**

¹ İstanbul Rumeli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik
Bölümü, İstanbul/Türkiye ORCID ID:0000-0001-9374-9739

¹ Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü,
Tekirdağ/Türkiye ORCID ID:0000-0002-2892-3865

¹ Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü, Sivas/Türkiye
ORCID ID:0000-0003-1278-6234,

² Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi
Bölümü, Kahramanmaraş/Türkiye ORCID ID:0000-0001-8995-9477,

² Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü,
Kahramanmaraş/Türkiye ORCID ID: 0000-0002-2103-8353

² Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi
Bölümü, Karaman/Türkiye ORCID ID: 0000-0002-3678-0905

ABSTRACT

In order for health services to reach the basic goals and objectives before the society, they must have certain qualities. The issue that should be emphasized; it is the necessity of a well-structured health system. The fact that the public and private health institutions have sufficient levels of experts depends primarily on having well-organized personnel and equipment. For this, arrangements should be made in line with the provision that everybody in our Constitution has the right to develop their material and spiritual existence. When examined in terms of the qualities of health services, which are the products of a good health sector oriented towards these goals and objectives, first of all, countries are expected to establish a good and correct health policy. In the first part of this study, general information about Cuba will be mentioned. In the second part, the Cuban health service will be covered in detail. In the last part of the study, Cuban and Turkish health policies will be examined, and then health services and health financing will be discussed. The main purpose of the study is; how the health services offered accompanied existing health policies in Turkey and examine health financing.

Keywords: Cuba, Turkey, Health System, Country Comparison

ÖZET

Sağlık hizmetlerinin toplum nezdinde temel amaç ve hedeflere ulaşabilmesi için, birtakım nitelikleri taşıması gerekmektedir. Önemle belirtilmesi gereken husus; öncelikle iyi yapılandırılmış bir sağlık sisteminin varlığının gerekliliğidir. Kamunun ve gerekse özel sağlık kuruluşlarının yeterli düzeyde uzman barındırması, öncelikli olarak iyi teşkilatlandırılmış personel ve donanım bulundurmasına bağlıdır. Bunun için, Anayasa'mızda yer alan herkes, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına sahiptir hükmüne paralel doğrultuda düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu amaç ve hedeflere yönelmiş iyi bir sağlık sektörünün ürünü olan sağlık hizmetlerinin nitelikleri açısından incelendiğinde, öncelikle

Ülkelerin iyi ve doğru bir sağlık politikası oluşturmaları beklenir. Bu çalışmanın ilk bölümünde, Küba hakkında genel bilgilerden bahsedilecektir. İkinci bölümde, Küba sağlık hizmetine detaylı bir şekilde yer verilecektir. Çalışmanın son bölümünde ise, Küba ve Türk sağlık politikaları incelenecek olup, sonrasında sağlık hizmetleri ve sağlık finansmanı konularına değinilecektir. Çalışmanın temel amacı; Türkiye’de mevcut sağlık politikaları eşliğinde sağlık hizmetinin nasıl sunulduğunu ve sağlık finansmanını irdelemektir.

Anahtar Kelimeler: Küba, Türkiye, Sağlık Sistemi, lke Karşılaştırması

**GRADE 4 İTERNAL HEMOROİDAL HASTALIĞIN EŞLİK ETTİĞİ REKTAL
MUKOZAL PROLAPSUS HASTALIĞINDA SİRKÜLER STAPLER (LONGO
TEKNİĞİ) KULLANIMI: ETKİN BİR CERRAHİ SEÇENEKTİR**

***TREATMENT OF EXTERNAL ANORECTAL MUCOSAL PROLAPSE
ACCOMPANYING GRADE 4 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH CIRCULAR
STAPLER (LONGO TECHNIQUE) : AN EFFECTIVE SURGICAL CHOICE***

İlker PALA

MD, Genral Surgen, Medipol Universitiy Pendik Hospital Genral Surgery Clinic

orcid id: 0000-0003-3565-6889

ABSTRACT

The aim of this study was to demonstrate the feasibility, effectiveness, and reliability of Longo Technique for treating rectal mucosal prolapse with grade 4 internal hemorrhoidal disease .20 patients with rectal mucosal prolapse vith grade 4 internal hemorrhoidal disease were selected for the study. Preoperative , all patients proctological status were demonstrated that, no anal incontinence and the absence of full-thickness rectal prolapse by realtime observation during defecation. One purse string was prepared 3 to 4 cm distally to the dentate line and tied on a 33 mm circular stapler introduced through the anus and then fired.The operation lasted an average of 25 minutes, and no local complications were recorded. No hemostatic sutures were necessary. All patients patients received one or two administrations of analgesics. All patients were discharged after 24-36 hours. Patients resumed normal activities after a median period of three days. Median follow-up was 6 months. The prolapse was eliminated in all cases. No stricture was found at anal exploration, and no episodes of anal incontinence or bleeding were recorded. This stapler used surgical technique is safe, effective, and rapid, causing minimum postoperative pain and with no complications should be selected for anorectal mucosal prolapse accompanying grade 4 internal hemorrhoidal disease.

Keywords: Rectal mucosal prolapsus , longo

**GRADE 2-3 İTERNAL HEMOROİDAL HASTALIKTA LASTİK BANT
LİGASYONU UYGULAMASI: ETKİN BİR CERRAHİ DİŞİ TERCİHTİR**

***TREATMENT OF GRADE 2-3 INTERNAL HEMOROIDAL DISEASE WITH RUBBER
BAND LIGATION: AN EFFECTIVE NON-SURGICAL CHOICE***

İlker PALA

MD, Genral Surgen, Medipol Universitiy Pendik Hospital Genral Surgery Clinic
orcid id: 0000-0003-3565-6889

ABSTRACT

Hemorrhoids are one of the most frequent diseases of the anal region with high prevalence involving all age groups. Rubber band ligation of hemorrhoids is a non-operative treatment which can be performed on outpatient basis. This study was undertaken to determine efficacy of banding in treatment of Grade II and III hemorrhoids and to follow-up patients treated by banding to evaluate for symptomatic relief, recurrence and complications. Rubber band ligation (RBL) technique can be employed using an single used anoscope, using a suction elastic band ligator . Single or multiple ligations can be performed in a single session. Local anaesthetic after ligation can also be used to reduce the post-procedure pain. 30 patients were maneged with RBL and followed up 1 year Mild bleeding, pain, slippage of bands, difficulty in urination are normally considered minor complications, more frequently encountered. Massive bleeding, thrombosed hemorrhoids, severe pain, urinary retention needing catheterization, pelvic sepsis and death are uncommon major complications. Mild pain after rubber band ligation in first 2 or 3 days is the most common complication in our study. No massive bleeding or infectious complications have have seen in our study. In our study; 30 patients, 23 patients had grade II and 7 patients had Grade III internal hemorrhoids. At first session success rate for Grade II hemorrhoids was 86% (20/23) as compared to 57% (4/7) in Grade III. The unsuccessful 6 patients were re-banded after 6 weeks later , however only 3 of them responded to procedure. At the end of second 6 weeks, 3 unresponded patients went to hemoroidectomy . Rubber band ligation is a simple, safe and effective method for treating symptomatic second and third degree hemorrhoids as an outpatient procedure. It gives better results for Grade II and single hemorrhoids. Recurrence rate after successful band ligation is low.

Keywords: Hemorrhoids, Rubber band ligation, Pain, Bleeding

ACİLE BAŞVURAN ŞİDDET GÖRMÜŞ KADINLARIN İLİŞKİLERİNDEKİ İNANÇLARI BOYUN EĞİCİ DAVRANIŞLARI VE PSİKOLOJİK EZİYETE MARUZ KALMA DURUMLARININ İNTİHAR OLASILIKLARI İLE İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP BETWEEN THE BELIEFS, SUBMISSIVE BEHAVIORS AND PSYCHOLOGICAL PERSECUTION IN THE RELATIONSHIPS OF WOMEN WHO APPLIED EMERGENCY SERVICE WHO WERE SUBJECTED TO VIOLENCE AND THE PROBABILITY OF SUICIDE

Merve ÇAPAR¹, Dr. Öğrt. Üyesi Nurgül ÖZDEMİR²

¹ Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Psikiyatri Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans Öğrencisi

² Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı

ABSTRACT

This study was conducted to determine the relationship between the beliefs, submissive behaviors, and psychological persecution of women who were subjected to violence and their suicide probability. It was carried out with 300 women who were subjected to violence, who were not under 18 and over 65, who applied to the emergency room of a state hospital in Gaziantep between 15.12.2019-15.03.2020. As a data collection tool; Informed Consent Form, Personal Information Form, Belief Inventory in Relationships (ICE), Submissive Behaviors Scale (PSS), Psychological Torment to Women Inventory (KPEE), Violence Against Women Scale (SCAS) and Suicide Likelihood Scale (SPS) were used. Data were evaluated with IBM SPSS 21.0 using Kruskal-Wallis H Test, Mann-Whitney U Test and Spearman's Rank Correlation test. Scale total scores of women exposed to violence; İİE was determined as 84.6 ± 17.02 , BEDÖ 66.83 ± 13.79 , KPEE 81.79 ± 11.16 , KYŞDÖ 143.0 ± 29.95 , İOÖ 102.77 ± 15.44 . As a result; As a result of the violence the woman is exposed to, her life standard decreases, her health condition worsens, and the probability of suicide and applications to health services increase. It is thought that it would be appropriate for healthcare professionals and nurses working in the emergency unit to recognize the phenomenon of violence, provide a safe environment, inform and direct them to relevant units.

Keywords: Violence Against Women, Beliefs in relations, Submissive Behavior, Suicide Probabilities, Psychiatric Nursing

ÖZET

Bu araştırma, acile başvuran şiddet görmüş kadınların ilişkilerindeki inançları, boyun eğici davranışları ve psikolojik eziyete maruz kalma durumlarının intihar olasılıkları ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapıldı. 15.12.2019-15.03.2020 tarihleri arasında Gaziantep ilinde yer alan bir devlet hastanesi' nin acil servis birimine başvuran şiddet görmüş, 18 yaş altı 65 yaş üstü olmayan 300 kadın ile yapıldı. Veri toplama aracı olarak; Bilgilendirilmiş Onam Formu, Kişisel Bilgi Formu, İlişkilerde İnanç Envanteri (İİE), Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği(BEDÖ), Kadına Psikolojik Eziyet Envanteri(KPEE), Kadına Yönelik Şiddet Derecesi

Ölçeği(KYŞDÖ) ve İntihar Olasılığı Ölçeği(İÖÖ) kullanıldı. Veriler IBM SPSS 21.0 ile Kruskal-Wallis H Testi, Mann-Whitney U Testi ve Spearman's Rank Correlation testi kullanılarak değerlendirildi. Şiddet gören kadınların ölçek toplam puanları; İİE 84.6 ± 17.02 , BEDÖ 66.83 ± 13.79 , KPEE 81.79 ± 11.16 , KYŞDÖ 143.0 ± 29.95 , İÖÖ 102.77 ± 15.44 olarak belirlendi. Sonuç olarak; kadının maruz kaldığı şiddet sonucunda hayat standardı düşmekte, sağlık durumu kötüleşmekte, intihar olasılıkları ve sağlık hizmetine başvuruları artmaktadır. Acil birimde görev alan sağlık çalışanları ve hemşirelerin şiddet olgusunu fark edip, güvenli bir ortam sağlaması, bilgilendirme ve ilgili birimlere yönlendirme yapmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, İlişkilerde İnanç, Boyun Eğici Davranış, İntihar Olasılıkları, Psikiyatri Hemşireliği

EFFICACY OF LOW LEVEL LASER THERAPY IN DENTAL TREATMENT**Asst. Prof. İrem KARAGÖZOĞLU ¹**

¹Gaziantep University, Faculty of Dentistry, Department of Prosthodontics,
Gaziantep, Turkey,

ORCID: ID/0000-0003-3363-7916

ABSTRACT

Laser therapy in dentistry has been applied since 1960s. When dental lasers are applied correctly in clinical practice, it increases the success of treatment and provides comfort for both patient and physician. Today the most common applications of dental lasers are; implant surgery, acceleration of postoperative wound healing, treatment of soft tissue lesions, periodontal surgical procedures such as gingivectomy, crown lengthening. With the development of technology laser systems are used in almost all areas of dentistry for diagnostic and therapeutic purposes. Dental lasers have different mechanisms in soft and hard tissue and consequently they are classified as high and low energy lasers based on their energy density. Although high energy laser systems are used in many areas, especially on hard tissue, they have harmful effects that may occur in the surrounding tissues. Therefore, low level laser therapy (LLLT) applications are widely used in dentistry recently. High level lasers show photothermal and photomechanical effects on tissue, while low level lasers show photochemical effects. LLLT is conservative treatment method that does not cause thermal damage in the area where it is applied and has a biostimulative effect so it is also referred to as biostimulation therapy. Low level laser therapy; in addition to its regenerative effect on cells, it has many effects such as anti-inflammatory after periodontal treatment, analgesic and antimicrobial in endodontic procedures, analgesic effect during dental movements in orthodontic treatment and reducing pain in patients with TME. The effect and application areas of laser systems used in dentistry are different from each other. Diode lasers, one of the soft tissue lasers, are preferred for low level laser treatments because they are safe, practical and release lower temperatures during application. The purpose of this review is to examine the laser type suitable for LLLT and the effectiveness of the treatments applied in view of the studies carried out.

Keywords: Laser, Low-Level Laser, Biostimulation

ÖZET

Diş hekimliğinde lazer uygulamaları 1960'lı yıllardan beri uygulanmaktadır. Dental lazerler klinik pratiğinde doğru bir şekilde uygulandığında tedavi başarısını artırmakta ve hem hasta hemde hekim açısından konfor sağlamaktadır. Günümüzde dental lazerlerin en sık kullanım alanları; implant cerrahisi, cerrahi sonrası yara iyileşmesinin hızlandırılması, yumuşak doku lezyonlarının tedavisi, gingivektomi, kron boyu uzatma gibi periodontal cerrahi işlemleridir. Gelişen teknoloji ile birlikte , lazer sistemleri teşhis ve tedavi amaçlı diş hekimliğinin hemem hemen bütün alanlarında kullanılmaktadır. Dental lazer sistemlerinin yumuşak ve sert dokuda olmak üzere etki mekanizmaları değişiklik göstermektedir ve buna bağlı olarak enerji yoğunluklarına göre yüksek ve düşük enerjili lazerler olarak sınıflandırılır. Yüksek enerjili lazer sistemleri başta sert doku olmak üzere bir çok alanda kullanılmasına rağmen çevre dokularda oluşabilecek zararlı etkileri mevcuttur bu yüzden son dönemlerde, diş hekimliğinde düşük doz lazer tedavisi (DDLTL) uygulamaları yaygın olarak kullanılmaktadır. Yüksek

yoğunluklu lazerler dokuda fototermal ve fotomekanik etkiler gösterirken düşük yoğunluklu lazerler fotokimyasal etki göstermektedir. DDLT uygulandığı bölgede termal hasara neden olmayan, biyostimülatif etki gösteren konservatif bir tedavi yöntemidir dolayısıyla biyostimülasyon tedavisi olarak da geçmektedir. Düşük doz lazer tedavisi; hücreler üzerinde rejeneratif etkinin yanısıra, periodontal işlemler sonrası antienflamatuar , endodonti işlemlerinde analjezik ve antimikrobiyal , ortodontik tedavide diş hareketleri sırasında ve temporo mandibular eklem (TME) hastalarında ağrıların azaltılması gibi bir çok etkiye sahiptir. Diş hekimliğinde kullanılan lazer sistemlerinin etki ve kullanım alanları birbirinden farklıdır yumuşak doku lazerlerinden olan diyet lazerler, kullanım sırasında daha düşük sıcaklık açığa çıkardığı için emniyetli ve pratik bir uygulama olduğu için düşük doz lazer tedavileri için tercih edilmektedir. Bu derlemenin amacı DDLT için uygun olan lazer çeşidinin ve uygulanan tedavilerin etkinliğinin yapılan çalışmalar doğrultusunda incelenmesidir.

Anahtar kelimeler: Lazer,Düşük Doz Lazer, Biyostimülasyon

**KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞI OLAN BİREYLERDE HASTALIK
ŞİDDETİ, SEMPTOM VE MOBİLİTE ARASINDAKİ İLİŞKİ**

***THE RELATIONSHIP BETWEEN DISEASE SEVERITY, SYMPTOMS AND
MOBILITY IN INDIVIDUALS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY
DISEASE***

**Dr. Öğr. Üyesi İsmail ÖZSOY¹, Uzm. Fzt. Muhammed İhsan KODAK², Uzm. Fzt.
Caner KARARTI³, Dr. Öğr. Üyesi Gülşah ÖZSOY⁴, Doç. Dr. Turhan KAHRAMAN⁵,
Prof. Dr. Arzu Ertürk⁶**

¹Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
, ORCID NO: 0000-0001-9048-1116

²Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
ORCID NO: 0000-0001-7164-5162,

³Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
ORCID NO: 0000-0002-4655-0986,

⁴Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü
ORCID NO: 0000-0001-5678-771X,

⁵İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Bölümü

ORCID NO: 0000-0002-8776-0664,

⁶Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

ORCID NO: 0000-0002-8139-6750

ABSTRACT

Introduction: Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) is characterized by respiratory symptoms and airflow limitation that is a leading cause of mortality and morbidity worldwide. Although COPD mainly influences the pulmonary system, it may cause several systemic manifestations. Mobility impairment and limitations in activities of daily living are frequent in patients with COPD. Although it is well known that there are mobility problems, there is not enough information about the factors associated with mobility. The aim of this study was to investigate the relationship between disease severity, symptoms and mobility in individuals with COPD.

Methods: This cross-sectional study included 37 clinically stable patients with COPD. Demographic characteristics and pulmonary function values were recorded. Forced expiratory volume in 1 s was used to assess disease severity. Symptoms were assessed with the COPD Assessment Test. Timed Up and Go test was performed to evaluate mobility. The Pearson product-moment correlation coefficients were used to examine the correlations.

Results: Since all participants completed all the tests, the data obtained from 37 persons with COPD (34 men and 3 women) were analysed. Timed Up and Go test had moderate to strong correlation with COPD Assessment Test score ($r=0.652$, $p<0.001$) and forced expiratory volume in 1 s ($r=-0.494$, $p=0.002$).

Conclusion: This study showed that mobility was correlated with disease related symptoms, and disease severity. The level of independence in the mobility can be increased by reducing the disease related symptoms and disease severity. Further studies should investigate the effects of rehabilitation programs by targeting these factors on mobility in subjects with COPD.

Keywords: COPD, symptoms, mobility, disease severity

ÖZET

Giriş: Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH), dünya çapında önde gelen bir mortalite ve morbidite nedeni olan solunum semptomları ve hava akımı kısıtlaması ile karakterizedir. KOAH esas olarak pulmoner sistemi etkilemesine rağmen, çeşitli sistemik belirtilere neden olabilir. KOAH'lı hastalarda mobilite bozukluğu ve günlük yaşam aktivitelerinde kısıtlılık sıktır. Mobilite problemlerinin olduğu iyi bilinse de, mobilite ile ilişkili faktörler hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı KOAH'lı bireylerde hastalık şiddeti, semptomlar ve mobilite arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Metot: Bu kesitsel çalışmaya, klinik olarak stabil KOAH'lı 37 hasta dahil edildi. Demografik özellikler ve solunum fonksiyon değerleri kaydedildi. Hastalığın şiddetini değerlendirmek için 1 saniyedeki zorunlu ekspiratuar hacim kullanıldı. Semptomlar KOAH Değerlendirme Testi ile değerlendirildi. Mobilitayı değerlendirmek için Timed Up and Go testi yapıldı. Korelasyonları incelemek için Pearson korelasyon katsayıları kullanıldı.

Bulgular: Tüm katılımcılar tüm testleri tamamladığından, KOAH'lı 37 kişiden (34 erkek ve 3 kadın) elde edilen veriler analiz edildi. Timed Up and Go testi KOAH Değerlendirme Testi skoru ($r = 0.652$, $p < 0.001$) ve 1 saniyedeki zorlu ekspiratuar hacim ($r = -0.494$, $p = 0.002$) ile orta ve güçlü korelasyona sahipti.

Sonuç: Bu çalışma, mobilitenin hastalıkla ilgili semptomlar ve hastalık şiddeti ile ilişkili olduğunu gösterdi. Mobilitedeki bağımsızlık düzeyi, hastalığa bağlı semptomlar ve hastalık şiddeti azaltılarak artırılabilir. Bu faktörleri hedefleyen rehabilitasyon programlarının KOAH'lı kişilerde mobilite üzerindeki etkileri, daha ileri çalışmalarda araştırılmalıdır.

Anahtar kelimeler: KOAH, semptom, mobilite, hastalık şiddeti

**THE HINDGUT AND MALPIGHIAN TUBULES HISTOANATOMY IN ADULT
LEPTINOTARSA DECEMLINEATA (SAY) (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE)**

***ERGİN LEPTINOTARSA DECEMLINEATA (SAY) (COLEOPTERA:
CHRYSOMELIDAE)’NİN MALPIGHI TÜBÜLLERİNİN VE ARKA BAĞIRSAĞIN
HİSTOANATOMİSİ***

Dr. Instructor Nurcan ÖZYURT KOÇAKOĞLU, Prof. Dr. Selami CANDAN

Gazi University

ORCID ID: 1 0000-0001-7137-8631, 2 0000-0002-7402-1360

ABSTRACT

Leptinotarsa decemlineata (Say) (Coleoptera: Chrysomelidae) is common in a large part of our country. Although there are many pests of potatoes, the most important one is *L. decemlineata*. This insect reduces the yield by eating the leaves of the potato plant. Other than the potato, causes damage to the eggplant and the tomato at the seedling stage. Chemical control has been used against the pest for many years. The emergence of problems such as environmental pollution, deterioration of the natural balance and resistance as a result of continuous insecticide application leads to the search for biological control methods against the pest. It is very important to know the digestive system and Malpighian tubule structure for biological control with this pest. The adult *L. decemlineata* species used in this study was collected from a potato field in Nevşehir in June 2017. As a result of light microscopy and scanning electron microscopy examinations, it was observed that the digestive system of *L. decemlineata* formed foregut, midgut and hindgut. Hindgut, which is the third part of digestive system consists of ileum, colon, rectum parts. The ileum, the first part of the hindgut, is histologically surrounded by intima layer, a monolayer cubic epithelium and transverse and longitudinal muscular layers. Epithelial cells have an oval nucleus in the middle of the cell. Epithelial cells have deep wavy towards the lumen. Trachea and tracheoles are anatomically distinguished on the ileum surface. The surface of the Malpighian tubules has a smooth structure. Tubules are surrounded by a single layered of cubic epithelium. The cells have oval and large nuclei close to their middle parts. Epithelial cells have structures called microvilli that increase absorption at the apical. The second part of the hindgut, the colon, is histologically surrounded by the intima, monolayer cubic epithelium and a thin muscle layer. In histological examinations, the cross sections of Malpighian tubules are distinguished between the wall of the colon and the sheath. In the rectum, the last part of the hindgut, the intima layer is thicker than the other parts. Epithelial cells are small compared to other parts of the hindgut, but the muscle layer is quite thick. As a result of, knowing the digestive system and Malpighian tubule structures of this species, which is agricultural harmful, will form the basis for future studies in combating this species. It will also contribute to the research and systematic studies of the digestive system and Malpighian tubules of other Coleopteran species.

Key words: ileum, colon, rectum, light and scanning electron microscope

ÖZET

Leptinotarsa decemlineata (Say) (Coleoptera: Chrysomelidae) ülkemizin büyük bir bölümünde yaygındır. Patatesin birçok zararlısı olmasına rağmen en önemlilerinden biri *L. decemlineata*'dır. Bu böcek patates bitkisinin yapraklarını yiyerek verimi düşürmektedir. Patates dışında fide döneminde patlıcan ve domatese de zarar vermektedir. Zararlılara karşı kimyasal mücadele uzun yıllardır kullanılmaktadır. Sürekli insektisit uygulaması sonucunda çevre kirliliği, doğal dengenin bozulması ve direnç gibi sorunların ortaya çıkması, zararlı böceğe karşı biyolojik mücadele yöntemlerinin araştırılmasına yol açmaktadır. Bu zararlı ile mücadele için sindirim sistemi ve Malpighi tübüllerinin yapısının bilinmesi oldukça önemlidir. Bu çalışmada kullanılan yetişkin *L. decemlineata* türleri Haziran 2017'de Nevşehir'deki bir patates tarlasından toplanmıştır. Işık mikroskobu ve taramalı elektron mikroskobu incelemeleri sonucunda *L. decemlineata*'nın sindirim sisteminin ön, orta ve arka bağırsak kısımlarından oluştuğu görülmüştür. Sindirimi sisteminin üçüncü kısmı olan arka bağırsak, ileum, kolon ve rektum kısımlarından oluşmaktadır. Arka bağırsağın ilk kısmı olan ileum histolojik olarak intima, tek tabakalı kübik epitel ve enine-boyuna kas tabakaları ile çevrilidir. Epitel hücreleri, hücrenin ortasında oval bir çekirdeğe sahiptir. Epitel hücreleri lümeneye doğru derin girintilere sahiptir. İleum yüzeyinde anatomik olarak trake ve trakeoller ayırt edilir. Malpighian tübüllerinin yüzeyi pürüzsüz, tübüller tek tabakalı kübik epitel ile çevrilidir. Hücreler, orta kısımlarına yakın oval ve büyük çekirdeklere sahiptir. Epitel hücrelerinin, apikalinde emilimi artıran mikrovilluslar yer almaktadır. Arka bağırsağın ikinci kısmı olan kolon histolojik olarak intima tabakası, tek tabakalı kübik epitel ve ince bir kas tabakası ile çevrilidir. Epitel hücrelerinde yer yer rejeneratif hücreler bulunur. Histolojik incelemelerde kolonun duvarı ve kılıf arasında Malpighian tübüllerinin enine kesitleri ayırt edilir. Arka bağırsağın son kısmı olan rektumda intima tabakası diğer kısımlara göre daha kalındır. Epitel hücreleri, arka bağırsağın diğer kısımlarına göre küçüktür, ancak kas tabakası oldukça kalındır. Sonuç olarak tarım zararlısı olan bu türün sindirim sistemi ve Malpighian tübül yapısının bilinmesi, bu türlerle mücadelede ileride yapılacak çalışmalara temel oluşturacaktır. Ayrıca diğer Coleopteran türlerinin sindirim sistemi ve Malpighian tübüllerinin araştırılmasına ve sistematik çalışmalara katkıda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: ileum, kolon, rektum, ışık ve taramalı elektron mikroskobu

**K-EN YAKIN KOMŞU SINIFLANDIRICISI KULLANILARAK EPİLEPSİ
HASTALIĞININ TEŞHİSİ****DIAGNOSIS OF EPILEPSY DISEASE USING K- NEAREST NEIGHBOR CLASSIFIER****Mustafa ÇALIŞKAN^{1*}, Dr.Öğr.Üyesi Hasan BADEM^{2**}**¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş,
Türkiye.

ORCID: ID/0000-0002-1321-1122

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü,
Kahramanmaraş, Türkiye.

ORCID: ID/0000-0002-4262-8774

ABSTRACT

Epilepsy can be diagnosed by evaluating electroencephalography (EEG) signals by expert neurologist. However, this process is highly dependent on expert experience and is a difficult problem to decide. In the literature, it is seen that k nearest neighbor (KNN) classifier is widely used in classification problems. In this study, it has been aimed to diagnose epilepsy disease using KNN classifier on (EEG) signals. For this purpose, EEG signals have been applied to pre-processing, the noises elimination and windowing, and raw signals have been used to make classification. Experimental results have been obtained by using KNN classifier on the raw signals. . The proposed method has been tested using the 10-fold cross validation technique including the KNN classifier. According to the experimental results; KNN 83.33% accuracy value has been obtained. In addition, in order to observe the effect from feature size to success, the feature size has been reduced to 2, 4, 6,..., 30'by principal component analysis (PCA), respectively, and the KNN algorithm has been run with 10-fold cross validation for each new data. In the experimental studies performed on the reduced new data, the lowest accuracy value with data size 30 has been obtained as 92.5% and the highest accuracy value was 95.0% with data size 6. It has been observed that reducing the data size with PCA in the diagnosis of epilepsy with the KNN algorithm increased the success of the proposed method as 12.77%. Therefore, it is important to investigate the effectiveness of other data size reduction methods in the diagnosis of epilepsy using EEG signals.

Keywords: epilepsy, k nearest neighbor classifier, electroencephalography, principal component analysis

ÖZET

Epilepsi birçok insanı etkileyen çok sık karşılaşılan nörolojik hastalıktır. Epilepsi elektroensefalografi (EEG) sinyallerinin uzman hekimler tarafından değerlendirilerek teşhis edilebilmektedir. Fakat bu işlem uzman deneyimine oldukça bağlı ve karar verilmesi zor bir problemdir. Literatürde, sınıflandırma problemlerinde k en yakın komşu (KNN) sınıflandırıcısı yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmada (EEG) sinyalleri üzerinden KNN sınıflandırıcısı ile epilepsi hastalığının teşhisi amaçlanmıştır. Bu amaçla EEG sinyalleri ön işlemeye tabi tutularak, gürültüler temizlenmiş ve pencereleme yapılarak orijinal sinyalle dayalı ham öznitelikler elde edilmiştir. . Elde edilen bu ham öznitelikler üzerinden, KNN sınıflandırıcısı kullanılarak deneysel sonuçlar elde edilmiştir. KNN'yi de içeren önerilen yöntem, 10 kat çapraz doğrulama tekniği kullanılarak test edilmiştir. Deneysel sonuçlara göre; KNN %83,33 doğruluk değeri elde edilmiştir. Ayrıca, veri boyutundan başarıya etkisini

gözetmek için temel bileşen analizi (PCA) ile öznelik boyutu sırasıyla, 2, 4, 6, ..., 30'a azaltılmış ve her bir yeni veri için 10 kat çapraz doğrulama ile KNN algoritması koşturulmuştur. İndirgenmiş yeni veriler üzerinde gerçekleştirilen deneysel çalışmalarda, veri boyutu 30 ile en düşük doğruluk değeri %92,5 ve veri boyutu 6 ile %95,0 en yüksek doğruluk değeri elde edilmiştir. KNN algoritması ile epilepsi teşhisinde PCA ile veri boyutunun azaltılması önerilen yöntemin başarısını %12,77 artırdığı görülmüştür. Bu nedenle, EEG sinyalleri üzerinden epilepsi teşhisinde diğer veri boyutu indirgeme yöntemlerinin etkinliğinin araştırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler : epilepsi, k en yakın komşu sınıflandırıcı, elektroensefalografi, temel bileşen analizi

İNGİLİZ SÖMÜRGESİ ALTINDAKİ HİNDİSTAN İLE ORTA ASYA ŞEHİRLERİ
ARASINDAKİ TİCARİ İLİŞKİLER (XIX. Yüzyılın İkinci Yarısı)

COMMERCIAL RELATIONS CENTRAL ASIAN CITIES WITH INDIA UNDER THE
BRITISH COLONY

Asst. Prof. Aysel ERDOĞAN²

¹Osmaniye Korkut Ata University, Science and Literature Faculty, History Department,
Osmaniye, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0003-0319-1976

ABSTRACT

Trade between the Indian and Central Asian cities has existed from an early period, despite the difficulties arising from geographical conditions, and brought about significant changes in the socio-economic structure of both regions. Trade carried out by caravans between the two regions; it has also led to changes in areas such as art, culture, ideas and technology. Cities located on the Central Asian trade routes have come to the fore with their specific products in this trade. Bukhara, one of these cities, played an active role in trade with East Turkestan cities besides England and Russia, with its location at the crossroads of east-west trade. In the markets established in the commercially prominent cities of East Turkestan, such as Kashgar and Yarkand, in addition to the representatives of local traders and Russian merchants, traders from Tashkent, Bukhara, Kabul and India also traded. Due to its location provided by its proximity with Turkistan and the Silk Road connection system, Kashmir has played an important role in the trade between Central Asia and India.

In the second half of the 19th century, India became one of the important regions of British colonialism, while the western part of Central Asia remained under the occupation of Tsarist Russia. Although Britain and Russia have taken these countries under control with different purposes and different strategies, the idea of benefiting from the economic wealth of these countries has been determinant in the policies of both countries. Russia's invasions in Central Asia were closely followed by Britain, fearing that their colonies in India would be endangered. However, England refrained from providing military and financial support for Central Asian cities in order to prevent the occupation of the western part of Central Asia by Russia. During this period, the political developments between England and Russia affected the trade of Central Asian cities with India. India's imports were interrupted by Russian authorities in occupied Central Asian cities; The Kashmir, Kashgar and Hokand route, which plays an important role in the trade between India and Central Asia, has fallen into a second position. In the study; are discussed the trade between India and Central Asian cities under British colonization and the prominent products in this trade, using the published in The House of Commons in 1864, the Secretary of Britain's Punjab Government, MR.

Davies's "report on the trade of India under British rule with Central Asia" is based on, published British archive documents, domestic and foreign sources,

Keywords: England, Russia, India, Central Asia, Trade.

ÖZET

Hindistan ve Orta Asya şehirleri arasındaki ticaret, coğrafi koşullardan kaynaklanan güçlüklerle rağmen erken dönemlerden itibaren varlığını sürdürmüş ve iki bölgenin de sosyo-ekonomik yapısında önemli değişiklikler meydana getirmiştir. İki bölge arasında kervanlarla

gerçekleştirilen ticaret; aynı zamanda sanat, kültür, fikir ve teknoloji gibi alanlarda da değişikliklere yol açmıştır. Orta Asya ticaret yolları üzerinde yer alan şehirler, bu ticarete belirli ürünleri ile ön plana çıkmışlardır. Bu şehirlerden biri olan Buhara, doğu- batı ticaretinde kavşak noktasında yer alan konumu ile İngiltere ve Rusya'nın dışında Doğu Türkistan şehirleri ile de olan ticarete aktif bir şekilde rol oynamıştır. Kaşgar ve Yarkent gibi Doğu Türkistan'ın ticari açıdan öne çıkan şehirlerinde kurulan pazarlarda, yerli tüccarlar ve Rus tüccarların temsilcilerinin yanı sıra Taşkent, Buhara, Kabil ve Hindistan'dan da gelen tüccarlar ticaret yapmışlardır. Türkistan ve İpek yolu bağlantı sistemi ile olan yakınlığın sağladığı konumundan dolayı Kaşmir, Orta Asya ve Hindistan arasındaki ticarete önemli bir rol oynamıştır.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında Hindistan, İngiliz sömürgeciliğinin önemli bölgelerinden biri haline gelirken Orta Asya'nın batı kesimi, Çarlık Rusya'nın işgali altında kalmıştır. İngiltere ve Rusya, her ne kadar farklı amaçlar ve farklı stratejilerle bu ülkeleri kontrol altına almışsa da temelde her iki ülkenin politikasında da bu ülkelerin ekonomik zenginliklerinden faydalanma düşüncesi belirleyici olmuştur. Rusya'nın Orta Asya'da gerçekleştirdiği işgaller, Hindistan'daki sömürgelerinin tehlikeye gireceği endişesiyle İngiltere tarafından yakın bir şekilde takip edilmiştir. Ancak İngiltere, Orta Asya'nın batı kesiminin Rusya tarafından işgalini engellemek adına Orta Asya şehirleri için askeri ve maddi destek sağlamaktan kaçınmıştır. Bu süreçte İngiltere ve Rusya arasında yaşanan siyasi gelişmeler, Orta Asya şehirlerinin Hindistan ile ticaretini de oldukça etkilemiştir. Hindistan'ın ithalatı, işgal altındaki Orta Asya şehirlerindeki Rus yetkililer tarafından kesintiye uğratılmış; Hindistan ve Orta Asya arasındaki ticarete önemli rol oynayan Kaşmir, Kaşgar ve Hokand güzergâhı, ikinci bir konuma düşmüştür. Çalışmada; The House of Commons'ta 1864 yılında yayınlanan İngiltere'nin Pencap Hükümeti Sekreteri R.H. Davies'in “ İngiliz yönetimi altındaki Hindistan'ın Orta Asya ile olan ticaretine ilişkin raporu” esas alınmakla birlikte basılmış İngiliz arşiv belgeleri, yerli ve yabancı kaynaklar kullanılarak, İngiliz sömürgesi altındaki Hindistan ile Orta Asya şehirleri arasındaki ticaret ve bu ticarete öne çıkan ürünler ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: İngiltere, Rusya, Hindistan, Orta Asya, Ticaret.

**THE EFFECTS OF THE COVID-19 OUTBREAK ON THE E-COMMERCE
MARKETPLACES**

İsmet Oğuz PALA

Yeditepe University, Istanbul
Orcid ID: 0000-0002-0746-2051

Prof. Dr. Erkut AKKARTAL

Yeditepe University,
Dept. Of Logistics Management, Istanbul
Orcid ID: 0000-0002-7090-4449

ABSTRACT

The Covid-19 outbreak emerged in Wuhan, China, and spread to all over the world in a short time, affected countries globally. This epidemic, which has devastating effects on the world, was declared as a pandemic by the World Health Organization on March 11, 2020.

Due to this virus that brought life to a standstill all over the world, measures have been taken around the world, countries have closed their borders and introduced a travel ban both between countries and provinces. With the rapid spread of the epidemic and the increase in deaths, some countries have introduced various restrictions to prevent their citizens from leaving. As a method of social distancing, many companies encouraged their employees to work from home. Meetings, congresses and conferences are organized in a way to be held electronically. Likewise, in many countries, schools have been closed and electronic courses have begun to be given within the scope of distance education. The entire world economy has been significantly affected by this virus, which is transmitted by contact and respiration.

After meeting with this epidemic that disrupts the routine of the whole world order, as a result of the social distancing policies created in many parts of the world, there has been a significant change in the shopping trends of people who spend more time at their homes. With the Covid-19 outbreak, cleaning, health, hygiene and basic food were among the product groups with the highest increase in online shopping. With the increasing demand for daily needs, which have a small share in online shopping, many supermarkets have had to adopt the e-commerce method. In addition, even elderly individuals who are far from technology have joined the online shopping channel to meet their needs. The aim of this study is to examine the effects of the Covid-19 outbreak on e-commerce marketplaces.

Key Words: COVID-19, E-commerce, Online marketplaces

**OKUMANIN DUYUŞSAL BOYUTLARI İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN
İNCELENMESİ**

***EXAMINATION OF MASTER THESES RELATED TO AFFECTIVE DIMENSIONS OF
READING***

Vuslat SAYGILI

Bartın University, Graduate Education Institute Department of Primary Education, Classroom
Education Program, Bartın, Turkey,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2712-3559>,

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the current trends as a result of examining the theses that were written about the affective dimension of reading at the primary and secondary level between 2010 and 2020 according to certain criteria. The study is a document review conducted with a qualitative research methodology, and is a study using descriptive analysis as a data analysis technique. The data obtained in this study were arranged through Microsoft Excel Program and various tables and graphics were used. Descriptive analysis was used as a data analysis technique. The study sample in the primary and secondary levels in Turkey between the years 2010-2020 related to reading affective dimensions constitute 29 master's and doctoral theses. As a result of the literature review, 26 theses that meet the inclusion criteria were examined. Theses in line with the purpose of the research; It has been evaluated in 9 different categories according to years, sample group, universities, graduate levels, genders and graduate levels, the measurement tools used, the method and research design used, the graduate level and the method used. While the existing studies in the literature on the dimensions of reading and reading address a more limited area, this study is considered from a broader perspective on reading. At the same time, the fact that the findings of this study belong to the last decade is of great importance for new researchers to see the current trends in studies conducted on affective dimensions of reading. It is determined that thesis was written mostly in 2019; mainly, 4. and 5. grades created sample group; when thesis type is ignored, thesis chiefly is studied at Gazi and Sakarya University; primarily postgraduate thesis have written; in postgraduate and doctorate thesis, women have been more; mostly, Likert scale is used in studies; mainly, the quantitative research method is used as a research method; primarily, scanning model is used as a research pattern; when thesis type is paid attention, chiefly, in the postgraduate thesis, the quantitative research method is used, in doctorate thesis mixed method is used for a method.

Keywords: Affective dimensions of reading, reading motivation, reading attitude, reading habit.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 2010-2020 yılları arasında ilkökul ve ortaokul düzeyinde, okumanın duyuşsal boyutu ile ilgi yazılmış olan tezlerin belirli ölçütler doğrultusunda incelenmesi sonucunda güncel eğilimlerin tespit edilmesidir. Çalışma nitel araştırma metodolojisiyle gerçekleştirilmiş bir doküman incelemesidir. Bu çalışma ile elde edilen veriler Microsoft Excel Programı aracılığı ile düzenlenmiş olup çeşitli tablo ve grafikler kullanılmıştır. Veri

analiz tekniği olarak betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın rneklemine Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında ilkokul ve ortaokul düzeyinde okumanın duyuşsal boyutu ile ilgili 29 yüksek lisans ve doktora tezi oluşturmaktadır. Literatür taraması sonucunda dahil etme kriterlerine uyan 26 tez incelenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda tezler; yıllara, örneklem grubuna, üniversitelere, lisansüstü düzeylerine, cinsiyetlere ve lisans üstü düzeylerine, kullanılan lme araçlarına, kullanılan yönteme ve kullanılan araştırma desenine, lisans üstü düzeylerine ve kullanılan yönteme göre olmak üzere 9 farklı kategoride değerlendirilmiştir. Literatürde okuma ve okumanın boyutları ile ilgili mevcut olan çalışmalar daha kısıtlı bir alana hitap ederken bu çalışma okuma ile ilgili daha geniş bir açıdan ele alınmıştır. Aynı zamanda bu çalışmanın bulgularının son on yıla ait olması, yeni araştırmacıların okumanın duyuşsal boyutları ile ilgili yapılmış olan çalışmalardaki güncel eğilimleri görebilmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Araştırmada en çok 2019 yılında tez yazıldığı; örneklem grubunu en çok 4. ve 5. sınıfların oluşturduğu; tez türü dikkate alınmadığında en çok Gazi niversitesi ve Sakarya niversitesinde tezin çalışıldığı; en çok yüksek lisans tezinin yazıldığı; yüksek lisans ve doktora tezlerinde kadınların daha fazla olduğu; çalışmalarda en çok likert tipi ölçeğin kullanıldığı; araştırma yöntemi olarak en çok nicel araştırma yönteminin kullanıldığı; en çok kullanılan araştırma desenin tarama modeli olduğu; tez türü dikkate alındığında yüksek lisans tezlerinde en çok kullanılan yöntemin nicel araştırma yöntemi, doktora tezlerinde en çok kullanılan yöntemin karma yöntem olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okumanın duyuşsal boyutları, okuma motivasyonu, okuma tutumu, okuma alışkanlığı.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN CEZA HUKUKU BAKIMINDAN YETKİ VE
SORUMLULUKLARI

*AUTHORIZATION AND RESPONSIBILITIES OF PRIVATE SECURITY OFFICERS
IN TERMS OF CRIMINAL LAW*

Asst. Prof. Ahmet Hulusi AKKAŞ¹, Res. Asst. Numan DOĞAN²

¹ Erciyes University, Faculty of Law, Criminal and Criminal Procedure Law, Kayseri, Turkey,
ORCID: 0000-0001-5217-5951,

² Erciyes University, Faculty of Law, Criminal and Criminal Procedure Law, Kayseri, Turkey,
ORCID: 0000-0002-8588-4997,

ABSTRACT

The private security officer is defined as persons employed to fulfill private protection and security services within the scope of the law in Article 4 of the “Regulation on the Implementation of the Law on Private Security Services”, issued based on the "Law on Private Security Services" numbered 5188. In our study, first of all, the conditions of being a private security officer will be evaluated. In this context, the conditions of being a private security officer are counted in the Article 10 of the Law No. 5188. In addition to some positive conditions sought to be a private security officer, the provision also stated that those convicted of certain crimes cannot be private security officers. The said provision was amended with the provision of 680 numbered Legislative Decree Law Article 69 and the conditions of being a private security officer were made more severe. In addition to this provision in question and the changes made will also be examined. We think it is necessary to evaluate the situation of the said amendment against the principles that rule the criminal law. Article 164 of the Criminal Procedure Code numbered 5271, it is stated who will be considered as judicial law enforcement officers. Since the private security officers are not counted in the regulation, we can say that the private security officers are the people who assist the judicial police. Because it is stated in both the law numbered 5188 and the regulation issued based on this law that private security officers can use certain authorization regarding the criminal procedure. In our study, we will try to determine what the limits of the authorization of these people are. According to Article 23 of Law No. 5188, private security officers will be punished like a public officer for the crimes they commit in connection with their duties; In the second paragraph, it is regulated that those who commit crimes against private security officers due to their duties will be punished as if they committed a crime against a public officer. The meaning of such expressions in our legislation should also be examined. In line with this article, both the commission of crimes against private security officers and the crime of private security officers will be evaluated. **Keywords:** Private Security Officer, Criminal Procedure, Authorization, Responsibilities, Public Officer

ÖZET

Özel güvenlik görevlisi, 5188 sayılı “Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun”a dayalı olarak çıkarılan Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik m.4’te, “Kanun kapsamında özel koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirmek amacıyla

istihdam edilen kişiler” şeklinde tanımlanmıştır. Çalışmamızda ilk başta özel güvenlik görevlisi olunabilmesinin şartları değerlendirmeye alınacaktır. Bu kapsamda 5188 sayılı Kanun m. 10 hükmünde özel güvenlik görevlisi olunabilmesinin şartları sayılmıştır. Özel güvenlik görevlisi olunabilmesi için aranan olumlu birtakım şartların yanında, düzenlemede, belli suçlardan hüküm giyenlerin özel güvenlik görevlisi olamayacakları da belirtilmiştir. Söz konusu hüküm, 680 sayılı KHK m. 69 hükmü ile değiştirilerek özel güvenlik görevlisi olunabilmesinin şartları daha da ağırlaştırılmıştır. Bununla birlikte bu hüküm ve hükümde yapılan değişiklikler de incelenmeye alınacaktır. Söz konusu değişikliğin ceza hukukuna hâkim olan ilkeler karşısındaki durumunun değerlendirilmesinin gerekli olduğunu düşünmekteyiz. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu m.164’te, kimlerin adli kolluk görevlisi sayılacağı belirtilmiştir. Düzenlemede özel güvenlik görevlilerinin sayılmaması nedeniyle özel güvenlik görevlilerinin adli kolluğa yardımcı kişiler olduğunu söyleyebiliriz. Zira gerek 5188 sayılı kanunda gerekse de bu kanuna dayalı olarak çıkarılan yönetmelikte özel güvenlik görevlilerinin ceza muhakemesine ilişkin birtakım yetkileri kullanabileceği belirtilmektedir. Çalışmamızda da bu kişilerin yetkilerinin sınırlarının neler olduğu belirlenmeye çalışılacaktır. 5188 sayılı Kanun m.23’te özel güvenlik görevlilerinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılacağı; ikinci fıkrasında ise özel güvenlik görevlilerine karşı görevleri dolayısıyla suç işleyenlerin kamu görevlisine karşı suç işlemiş gibi cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Mevzuatımızda yer alan bu tarz ifadelerin ne anlama geldiğinin de incelemeye tabi tutulması gereklidir. Bu hüküm doğrultusunda gerek özel güvenlik görevlilerine karşı suç işlenmesi gerekse de özel güvenlik görevlilerinin suç işlemesi durumu değerlendirmeye alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Özel Güvenlik Görevlisi, Ceza Muhakemesi, Yetki, Sorumluluk, Kamu Görevlisi

YANSIYAN YANSIMA: OLAFUR ELIASSON'UN AYNASI

REFLECTED REFLECTION: OLAFUR ELIASSON'S MIRROR

Asst. Prof. Şemsi ALTAŞ¹, Asst. Prof. Gülay KARAKUŞ²

¹ Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Education, Department of Art Teaching,
Niğde, Turkey,
ORCID: ID/1000-0000-1998-6891,

² Bitlis Eren University, Faculty of Fine Arts, Painting Department,
Bitlis, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-2157-907X

ÖZET

Ayna, nesnel gerçekliği tersine çeviren denklemdir. Bu denklemin yarattığı ikiz gerçeklik yansımanın yansımasıdır. Gerçekliği başka kılan, yansımayı öteki haline getiren şeydir. Öteki haline dönüşen yansıma, gerçekliğin taklididir. Aslında tıpkı Caravaggio'nun 'Suya Bakan Narcissus' çalışmasındaki Narcissus'un içine düştüğü durum gibi. Tabi bu noktada sudaki yansıma ayna işlevi görmüş ve Narcissus kendi görüntüsü ile karşı karşıya kalmıştır. Suya bakan Narcissus, yansıyan görüntü karşısında öteki haline dönüşmüştür. Narcissus'un yansıyan görüntüsü kendi imgesine karşıtlık oluşturmıştır. Benzer durumu Diego Velázquez'in 'Nedimeler', Alice Pike Barney'in 'Ayna Yansıması' çalışmalarında görmek mümkündür. Özellikle sanat tarihinde aynanın resmin içerisine dâhil olmasıyla birlikte yansıyan yeni uzamlar ortaya çıkmıştır. Sanatçılar resmin mekânını genişleterek yeni yanılışmalar yaratmışlardır. Aynanın yaratmış olduğu yeni uzamlar ve yanılışmalar ise Robert Morris'in, Dan Graham'ın, Anish Kapoor'un ve Jeppe Hein'in çalışmalarında temel sorunsal haline dönüşmüştür. Fakat bu noktada değinilecek asıl konu ise Olafur Eliasson'un izleyiciyi içerisine alan yansıyan yansımalarıdır. Sanatçı, mekâna yerleştirdiği büyük aynalar sayesinde sınırları genişletmiştir. Olafur Eliasson'un mekânı delen aynaları, izleyicisine yeni simetrik gerçeklikler yaratmıştır. İzleyici, hem kendi gerçekliği içerisinde, hem de yansıyan öteki gerçekliğin içerisinde dolanmaktadır.

Bu çalışma Olafur Eliasson'un çalışmalarındaki aynanın yansıttığı öteki uzamı çözümlemeyi amaçlamaktadır. Söz konusu uzamı çözümlemek ve yansımanın yarattığı öteki gerçekliğe ışık tutmak adına bu çalışma önemlidir. Bu önem doğrultusunda sanatçının yapmış olduğu "Yerçekimi Merdivenleri", "Şeylerin Tarifsiz Açıklığı", "Nasıl birlikte yaşıyoruz?", "Dinleme boyutu" çalışmaları sanatsal ve felsefî açıdan incelenmiştir. Ayrıca sanat tarihi süreci içerisinde ayna imgesini kullanan sanatçıların eserleriyle konuya tarihsel bir zenginlik katılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ayna, Yansıma, Olafur Eliasson

ABSTRACT

The mirror is the equation that reverses objective reality. The twin reality created by this equation is the reflection of reflection. It is what makes reality other, what makes reflection other. The reflection transformed into the other is the imitation of reality. In fact, just like the situation Narcissus fell into in Caravaggio's "Narcissus Minister of Water". Of course, at this point, the reflection in the water served as a mirror and Narcissus was confronted with his

own image. Narcissus looking at the water turned into the other in the face of the reflected image. The reflected image of Narcissus created a contrast to its own image. A similar situation can be seen in Diego Velázquez's "Bridesmaids" and Alice Pike Barney's "Mirror Reflection" works. Especially in the history of art, with the inclusion of the mirror in the painting, new spaces have emerged that are reflected. Artists have created new illusions by expanding the space of painting. The new spaces and illusions created by the mirror have become the main problematic in the works of Robert Morris, Dan Graham, Anish Kapoor and Jeppe Hein. However, the main issue to be addressed at this point is the reflected reflections of Olafur Eliasson that encompasses the audience. The artist has expanded the borders thanks to the large mirrors he placed in the space. Olafur Eliasson's mirrors piercing the space created new symmetrical realities for his audience. The viewer wanders both within his own reality and within the reflected other reality.

This study aims to analyze the other space reflected by the mirror in Olafur Eliasson's works. This study is important in analyzing the space in question and shedding light on the other reality created by reflection. In line with this importance, the works of "Gravity Stairs", "Indescribable Clarity of Things", "How do we live together?" And "Listening dimension" were examined in artistic and philosophical terms. In addition, a historical richness has been added to the subject with the works of the artists who use the mirror image in the art history process.

Keywords: Mirror, Reflection, Olafur Eliasson

SANATTA METAFORİK ANLATIMLAR

METAPHORIC EXPRESSIONS IN ART

Asst. Prof. Gülay KARAKUŞ¹, Asst. Prof. Şemsi ALTAŞ²

¹ Bitlis Eren University, Faculty of Fine Arts, Painting Department, Bitlis, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-2157-907X,

² Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Education, Department of Art Teaching,
Niğde, Turkey,
ORCID: ID/1000-0000-1998-6891,

ÖZET

Bir meseleyi dillendirmenin farklı olanaklarını sunan metaforik anlatı dili, sanat tarihsel süreçte pek çok sanatçının yapıtında rastlanan önemli bir unsurdur. 17. yüzyılda yapılan vanitas resimlerinden bugün yapılan güncel sanat çalışmalarına kadar farklı dönemlerin farklı anlayışlarında bu dilin yorumlama biçimlerine rastlamak mümkündür. Dönemin ya da malzemenin değişimi, yorumlama biçimlerinde farklılık yaratırken içerikteki dolaylı anlatım korunur. Geçmişte problemler yüzey üzerinde çözümlenmeye çalışılırken, bugünün sanatı gerek malzeme gerek konu olarak sanatçısına sınırsız olanaklar sunar. Değişen dünyanın sunduğu sınırsız olanaklar ise sanatçılara, zengin yorumlama biçimleri doğurur.

İzleyicisini ve sanatçısını farklı düşünme biçimlerine zorlayan metaforik anlatımlar, var olana bakışı sorgulatarak sezgisel alımlama ve soyut düşünme yöntemleri geliştirmeyi zorunlu kılar. Hali hazırda toplumların kültürel unsurları içerisinde mevcut bulunan bu anlatım şekli, sanat aracılığıyla var olanla yeniden ve farklı buluşmalara zemin yaratır. Bu zemin çerçevesinde şekillenen anlatı biçimleri, yapısı gereği izleyici kitlesini de kendisi yaratmaktadır. Donanım gerektiren çok katmanlı anlatımlar ve disiplinler arası yaklaşımlar, çalışmaların anlaşılabilirliği için bilgiyi zorunlu kılarken kitlenin donanım durumu, güçlü bir çalışmayı anlamsız bir yığına dönüştürebilmektedir. Bakışı anlamlı kılabilmenin temel sorun olduğu güçlü metaforik anlatımlar çoğu kez hedefe ulaşmaz. 8. İstanbul Bianeli'nde Karaköy Yemeniciler Caddesi üzerinde bulunan iki bina arasındaki boşluğu yaklaşık 1550 civarında sandalyeyle dolduran Doris Salcedo'nun İsimli adlı çalışması cadde halkı tarafından pek de anlamlandırılmayan bir yığın olmaktan öte gidememiştir. Evrenselin öznel yorumunda kendine dair olanı sorgusuz görmeye alışkın bakış, zorlayıcı olanı kabullenmekte direngen bir tutum sergileme eğilimindedir. Oysaki bilincin gelişimi, zorlanan sınırlarla paralellik gösterir. Bu çalışmada, sanatta zihinsel süreçleri zorlayarak var olanı farklı bakış açılarıyla görmeye olanak tanıyan yapıtlar üzerinden metafor kavramı irdelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sanat, Metafor, Yapıt.

ABSTRACT

The metaphorical narrative language, which offers different possibilities of expressing an issue, is an important element in the works of many artists in the history of art. It is possible to find interpretation styles of this language in different understandings of different periods, from vanitas paintings made in the 17th century to contemporary art works made today. While the change of the period or the material creates a difference in the way of interpretation, the indirect expression in the content is preserved. While problems were tried to be solved on the

surface in the past, today's art offers unlimited possibilities to the artist both as a material and a subject. The unlimited possibilities offered by the changing world give rise to rich forms of interpretation for artists.

The metaphorical expressions that force the viewers and the artists to different ways of thinking make it necessary to develop intuitive perception and abstract thinking methods by questioning the view of the existing. This way of expression, which presently has cultural elements of societies, creates the ground for new and different meetings with the existing through art. The narrative forms shaped within the framework of this ground create the audience itself due to its structure. While multi-layered narratives and interdisciplinary approaches that require hardware require information for the comprehensibility of the studies, the equipment status of the mass can turn a strong work into a meaningless pile. Strong metaphorical expressions, in which the ability to make the gaze meaningful is the main problem, often do not reach the goal. Filling the gap between two buildings on Karaköy Yemenciler Street in 8. İstanbul Bınel with around 1550 seats, Doris Salcedo's work Untitled could not go beyond being a mass that could not be understood by the people of the street. In the subjective interpretation of the universal, the gaze that is used to seeing the self without question tends to be persistent in accepting the challenging. However, the development of consciousness parallels the enforced limits. In this study, the concept of metaphor is tried to be examined through the works that allow to see the existing from different perspectives by forcing mental processes in art.

Keywords: Art, Metaphor, Artwork

**ANTI HÜMANİST PERSPEKTİFTEN REHA ERDEM FİLMOGRAFİSİ: DOĞANIN
SİNEMASAL ‘KARAKTER’ OLARAK TEMSİLLERİ*****REHA ERDEM’S FILMOGRAPHY FROM AN ANTI-HUMANIST PERSPECTIVE:
REPRESENTATIONS OF NATURE AS A CINEMATIC ‘CHARACTER’*****Asst. Prof. Dr. Arzu ERTAYLAN¹**

¹ Yüzüncü Yıl University, Faculty of Fine Arts, Department of Cinema-TV
Van, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0003-0016-2803,

ABSTRACT

Considered as one of the most important periods of human history, the Enlightenment was grounded on a humanist world view abolishing all the institutions concerning the medieval perception of the world determined by God. This world view which places reason in the center has paved the way for significant advancements in science and technology in the journey of humanity. When these advancements were combined with the profit motive of the capitalist economy, human reason reached the idea to dominate nature and transform it with the profit motive. The consequent ecological problems and the pandemic process we are going through today have necessitated the reevaluation of the current world system.

The oppositional quality of art makes it necessary to be against this humanist point of view based on the human-nature dichotomy. Particularly in the art of cinema, with the advantages of visuality, important examples are created which criticize this point of view. Reha Erdem, with his understanding of cinema, is one of the significant examples in Turkey for this critical perspective.

Considering the director’s films chronologically, it is observed that an anti-humanist point of view which gradually increases starting from his first film underlies his films and the human-nature dualism is replaced by human-nature unity. In his films, the nature evolves into a film ‘character’ which has feelings; which is affected by the things happening in the filmic reality; which even takes action within this reality. In the last film of the director, this ‘character’ seems to be transformed into an angry ‘human’ who takes revenge for the violence and negligence it was subjected to in the previous films. In this respect, all through his films, the director warns that the human attitude against nature gradually turned into an inevitable process that harms humans themselves.

This study analyzes Reha Erdem’s filmography from an anti-humanist perspective and aims to reveal the director’s discourse concerning the human-nature unity through the nature representations in his films. The visual and verbal codes concerning the animal and nature representations in his films are analyzed through qualitative research method and evaluated through a critical perspective.

Keywords: Anti-humanism, Reha Erdem’s cinema, animal and nature representations, qualitative research method.

ÖZET

İnsanlık tarihinin en önemli dönemlerinden birisi olarak bilinen Aydınlanma, kendisinden önceki Ortaçağ döneminin Tanrı belirleyiciliğindeki dünya algısına yönelik tüm kurum ve kuruluşları ortadan kaldırmış ve hümanist bir dünya görüşü üzerine temellenmiştir. Aklın merkeze alındığı bu dünya görüşü sayesinde insanlık tarihi, günümüze kadar olan

yolculuğunda bilim ve teknoloji alanında önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Bu ilerlemeler, özellikle sanayii devrimi sonrasında küresel bir boyut kazanan kapitalist ekonominin kar amacına yönelik motivasyonu ile birleşince, insan aklı, kendisini savunma olanağı olmayan doğaya egemen olma ve onu kar motivasyonu doğrultusunda dönüştürme noktasında oldukça ileri boyutlara ulaşmıştır. Bu sürece bağlı olarak dünyanın pek çok yerinde ortaya çıkan ekolojik sorunlar ve bu gün içinde bulunduğumuz pandemi süreci, mevcut dünya sisteminin yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmıştır.

Sanatın muhalif niteliği, insan-doğa dikotomisine dayalı bu hümanist bakış açısının karşısında yer almayı zorunlu hale getirmektedir. Özellikle sinema sanatında, görselliğin avantajlarından da yararlanılarak, bu bakış açısını eleştiren önemli örnekler ortaya konulmaktadır. Reha Erdem, kendi sinema anlayışı içerisinde, bu eleştirel perspektifin Türkiye’deki önemli örneklerinden birisini oluşturmaktadır.

Yönetmenin filmleri kronolojik bir sıralama içerisinde değerlendirildiğinde, ilk filminden itibaren giderek artan oranda anti-hümanist bir bakış açısını barındırdığı, insan –doğa düalizminin yerini insan-doğa birliği fikrinin aldığı görülmektedir. Onun filmlerinde doğa, yavaş yavaş duyguları olan ve filmsel gerçeklikte olup bitenlerden etkilenen ve hatta bu gerçeklik doğrultusunda harekete geçen birer film ‘karakteri’ne evrilmektedir. Öyle ki bu ‘karakter’ yönetmenin son filminde, önceki filmlerde kendisine uygulanan şiddet ve umursamazlığın intikamını alan öfkeli bir ‘insan’a dönüşmüş gibidir. Bu perspektiften bakıldığında yönetmen ilk filminden son filmine kadar geçen süreçte, insanın doğa karşısındaki tutumunun aşama aşama insanın kendisine zarar veren kaçınılmaz bir sürece dönüştüğü uyarısını yapmaktadır.

Çalışmanın amacı, Reha Erdem filmografisinin anti-hümanist perspektiften değerlendirilmesi ve böylece yönetmenin insan doğa birliği hakkındaki söyleminin filmlerindeki doğa temsilleri aracılığıyla ortaya koyulabilmesidir. Nitel araştırma yöntemi ile incelenecek olan filmlerde hayvan ve doğa temsiline ilişkin görsel ve sözel kodlar çözümlenecek ve eleştirel bir perspektifle değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anti-hümanizm, Reha Erdem sineması, hayvan ve doğa temsilleri, nitel araştırma yöntemi.

**SİNEMADA “DÖNÜŞÜM” METAFORU OLARAK SALYANGOZ İMGESİ:
SARMAŞIK (TOLGA KARAÇELİK, 2015) VE PLATFORM (EL-HOYO)(GALDER
GAZTELU-URRUTİA, 2019) FİMLERİ**

*THE SNAIL IMAGE AS A METAPHOR OF “TRANSFORMATION” IN CINEMA: THE
FILMS SARMAŞIK (IVY) (TOLGA KARAÇELİK, 2015) AND THE PLATFORM (EL-
HOYO) (GALDER GAZTELU-URRUTIA, 2019)*

Asst. Prof. Dr. Arzu ERTAYLAN²

¹ Yüzüncü Yıl University, Faculty of Fine Arts, Department of Cinema-TV
Van, Turkey,

ORCID: ID/ [0000-0003-0016-2803](https://orcid.org/0000-0003-0016-2803)

ABSTRACT

The explanations concerning the concept of metaphor, which can be defined in general terms as “concretization of abstract objects”, date back to Aristotle. Following the first definitions by him, metaphor started to be involved in philosophy, literature, linguistics, and psychoanalysis. Its relationship with cinema began after semioticians adapted linguistic and psychoanalytic studies to cinema. This constituted “The Contemporary Theory of Metaphor” which embodies the point of view that brought metaphor in the field of thought besides being a concept related to language. In this respect, metaphor has a very important role as a means of meaning production that reconstructs reality through symbols; it is determinative in the construction of especially the social and political reality.

The significance of the concept in terms of cinema is revealed at this point as cinema is also a means of meaning construction like other arts; and this construction, in fact, reveals the ideological position of the artistic product.

In this study, what the snail metaphor used in two art films made in two countries having different cultural, economic, and political traditions represents has been analyzed through semiotics. It has been found out that this metaphor is used to concretize the same abstract concept in both films. The snail metaphor used as a sign of transformation in both the Turkish production *Sarmaşık* (Tolga Karaçelik, 2015) and the Spanish production *The Platform* (El Hoyo, Galder Gaztelu-Urrutia, 2019) is identified with the subjects that start this transformation in both films; however, in *Sarmaşık*, the character manages to actualize the transformation at the end of the film, whereas the character in *The Platform* fails to do so. In both films, a similar meaning has been constructed based on the same metaphor; yet, in the end, two different filmic reality has been produced. This very point has been regarded significant in terms of the fact that the ideological propositions of films are transformed into subconscious messages through metaphors. The purpose of the study is to reveal the ideological dimension concealed by the meaning construction created through the snail metaphor.

Keywords: cinema, semiotics, metaphor, meaning construction, *Sarmaşık* (Tolga Karaçelik, 2015), *The Platform* (Galder Gaztelu-Urrutia, 2019).

**GÜNÜMÜZ SANATINDA ALTERNATİF BİR İFADE ARACI OLARAK YAPAY
IŞIK*****ARTIFICIAL LIGHT AS AN ALTERNATIVE MEANS OF EXPRESSION IN TODAY'S
ART*****Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem DOĞAN ÖZCAN ¹**¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Resim-İş Öğretmenliği Bölümü,
Niğde, Türkiye,

ORCID: ID/ 0000-0002-7897-1216,

ÖZET

Bu çalışma, ışığın sanat tarihi içerisindeki serüvenine yer vererek, günümüzde değişen ifade biçimlerine odaklanmaktadır. Işık, sanatçı için temel bir ihtiyaç kaynağıdır. Bu ihtiyaç, sanat tarihi içinde farklı şekillerde tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Bu tanım ve yorumların ilki; ışığın kutsallığı üzerinedir. Eski Uygarlıklarda ışık kutsal sayılmış ve tanrı olarak nitelendirilmiştir. Işığın varlığına ve yokluğuna birçok toplum, farklı metaforik ve sembolik anlamlar yüklemiştir. Işığın varlığı farklı kültürlerde; iyiliği, ruhani olanı, cenneti ve bilinçliliği gibi birçok olumlu anlamlar ile simgeleştirilmiş, ışığın yokluğu ise kötülüğü simgelemiştir. Bu bağlamda, Sümer, Babil, Aztek, İnka, Mısır gibi eski uygarlıklarda ışık kaynağı olan güneş, tanrıdır. Hint toplumunda iyiliği ve tanrıyı simgeleyen Sattwa ışığı temsil etmektedir. Bahsedilen uygarlıklarda kutsal olarak nitelendirilen ışığın, sanatta yeni bir başlangıç olarak kabul edilen Rönesans ile beraber, plastik sanatların bir elemanı olarak ele alınan biçimine kavuştuğu söylenebilir. Modernizm ile birlikte ışık araç olmaktan çıkmış bir amaç olarak sanatta kendine yer bulmuştur. Günümüzde ise teknolojinin yardımıyla, yapay ışığın sanatsal bir malzeme olarak kullanılmasıyla, ışık, sanatta farklı ifade biçimlerine dönüşmüştür.

Anahtar kelimeler: Sanat, Yapay Işık, Teknoloji**ABSTRACT**

This study focuses on the changing forms of expression of light today, by giving place to the adventure of light in art history. The light is a basic need for the artist. This need has been defined and interpreted in different ways in art history. The first of these ways is on the sanctity of light. In ancient civilizations, light was regarded as sacred and considered as a god. Many societies have attributed different metaphorical and symbolic meanings to the presence and absence of light. The presence of light is symbolized with many positive meanings such as goodness, spiritual, heaven and consciousness, while the absence of light symbolizes evil. In this context, the sun, which was the source of light in ancient civilizations such as Sumer, Babylon, Aztec, Inca, and Egypt, is the god. Symbolizing goodness and god in Indian society, Sattwa represents light. It can be said that the light, which is considered as sacred in the mentioned civilizations, reached its form considered as an element of plastic arts with the Renaissance, which is accepted as a new beginning in art. With modernism, light ceased to be a tool and found a place in art as a goal. Today, with the help of technology and the use of artificial light as an artistic material, light has transformed into a different form of expression in art.

Keywords: Art, Artificial Light, Technology

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIKLARI İLE
ÖZ-DENETİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ*****THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA ADDICTIONS AND SELF-
CONTROL OF PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES*****Asst. Prof. Dr. Mehmet ÖZENÇ**Gaziantep University, Nizip Education Faculty, Primary School Education Department,
Gaziantep/Turkey

ORCID: 0000-0001-6339-4092

ABSTRACT

Today, with the ease of accessing the internet, the average time people spend on the internet has increased. According to We Are Social and Houtsuite's "Digital 2020" report, more than 4.5 billion people are internet users. In addition, the number of social media users has exceeded 3.8 billion. Again, according to the same report, the average daily time users spend on the Internet is 6 hours and 43 minutes. TSI (2020) Internet usage rate for individuals in the 16-74 age range, according to data in Turkey has increased by 79% compared to last year. We Are Social and Houtsuite the "Digital 2020" seems to be 54 million social media users in Turkey report. Compared with most countries of the world Turkey is the time spent on social media from 46 countries 15 countries. Given these figures indicate the presence of issues to be considered at the point of use of social media in Turkey. Self-control means self-control and avoiding situations and behaviors that could harm themselves. When considered in this sense, it is seen that self-control is a protective mechanism for the individual. Many studies have been conducted on self-control. In a study, the relationship between self-control and substance use was examined. According to the results of the study, students with low self-control stated that they significantly used substances and smoke (Duyan, Güliden, & Gelbal, 2012). Due to the widespread use of social media, it is seen that many studies have been conducted on the subject. Studies are also conducted on self-control, which prevents negative behaviors of people. However, no research has been found in the literature that examines the relationship between social media addiction and self-control of prospective teachers who are future teachers. It is thought that this gap in the field will be filled with this study. The aim of this study is to determine the relationship between social media addiction and self-control of classroom teacher candidates. Relational survey method was used in the research. The sample of the study is located south-east of Turkey consists of students studying in a university primary school teaching section. According to the results obtained from the research, social media addiction of primary school teacher candidates is at a moderate level. Self-control levels are above the medium level. There is a moderate and negative relationship between teacher candidates' social media addiction and self-control. The obtained results were discussed within the framework of the relevant literature and recommendations were made.

Keywords: Primary School Teacher Candidate, Social Media Addiction, Self-Control

ÖZET

Günümüzde internete erişimin kolaylaşması ile birlikte insanların internette geçirdikleri ortalama süre de giderek artmıştır. We Are Social ve Houtsuite'in "Digital 2020" raporuna göre şuan 4.5 milyardan fazla insan internet kullanıcısıdır. Ayrıca sosyal medya kullanıcı sayısı da 3.8 milyarı geçmiş bulunmaktadır. Yine aynı rapora göre internette geçirilen günlük ortalama süre 6 saat 43 dakikadır. TÜİK (2020) verilerine göre Türkiye'de 16-74 yaş aralığındaki bireylerde internet kullanım oranı geçen yıla göre artarak %79 olmuştur. We Are Social ve Houtsuite'in "Digital 2020" raporunda Türkiye'de 54 milyon sosyal medya kullanıcısı olduğu görülmektedir. Dünya ülkeleri ile kıyaslandığında Türkiye 46 ülke arasında sosyal medyada en fazla zaman geçiren 15. ülke konumundadır. Verilen bu rakamlar Türkiye'de sosyal medya kullanımı noktasında dikkat edilmesi gereken sorunların varlığını göstermektedir. Öz-denetim kişinin kendi kendini denetlemesi ve kendisine zarar verebilecek durum ve davranışlardan kaçınması demektir. Bu anlamda düşünüldüğünde öz-denetimin kişiyi koruyucu bir mekanizma olduğu da görülmektedir. Öz-denetim konusunda birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Yapılan bir çalışmada öz-denetim ile madde kullanımı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öz-denetimi düşük olan öğrenciler, önemli ölçüde madde kullandıklarını ve sigara içtiklerini ifade etmişlerdir (Duyan, Gülten ve Gelbal, 2012). Sosyal medya kullanımının bu kadar yaygınlaşması nedeniyle konu üzerinde birçok araştırmanın yapıldığı görülmektedir. İnsanların olumsuz davranışlarını engelleyen öz-denetim üzerinde de araştırmalar gerçekleştirilmektedir. Ancak alanyazında geleceğin öğretmeni olan öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılıkları ile öz-denetimleri arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Yapılan bu çalışma ile alanda ki bu boşluğun giderileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının sosyal medya bağımlılıkları ile öz-denetimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'nin güney doğusunda yer alan bir üniversitenin sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, sınıf öğretmeni adaylarının sosyal medya bağımlılıkları orta düzeydedir. Öz denetim düzeyleri ise orta düzeyin üzerindedir. Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılıkları ile öz denetimleri arasında ise orta düzeyde ve negatif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sınıf Öğretmeni Adayı, Sosyal Medya Bağımlılığı, Öz-Denetim

**KAÇINILAMAZ TEHDİT VE HATA YÖNETİMİ: UÇUŞ EKİPLERİ İÇİN BİR
MODEL ÖNERİSİ*****THE INEVITABLE THREAT AND ERROR MANAGEMENT:
A MODELING PROPOSAL FOR THE FLIGHT CREW MEMBERS*****Dr. Kaptan Öğretmen Pilot M. Melih BAŞDEMİR**

Türk Hava Yolları

ORCID No. 0000-0001-8380-2700

Dr.Öğr.Üyesi C. Mesut BÜKEÇ

Bahçeşehir Üniversitesi

ORCID No. 0000-0002-2891-6470

ÖZET

Bu araştırma, Ekip Kaynak Yönetimi (EKY) içinde yer alan ve uçuş emniyetini sağlamakta kullanılan Tehdit ve Hata Yönetimi (TEHY) yöntemi ve uygulamaları hakkında gerçek dünyadaki koşulları belirlemeyi ve uçuş ekiplerinin TEHY konusunda farkındalık düzeylerini artırarak uçuş emniyetini güvence altına almaya yarayacak bir modeli geliştirmeyi amaçlamaktadır. TEHY genel anlamıyla, uçucuların uçuş operasyonlarında bilinen ya da bilinmeyen, beklenen ya da beklenmeyen tehditlere karşı hazır bulunuşluklarının ihtiyaç duyulan düzeyde tutulmasını sağlamaktadır. Yöntem, kazalara neden olabilen insan hatalarını son aşamada hazır bulunuşluğu yeterli birey sayesinde önlemeyi hedeflemektedir. Bunun yanında, nedenler zincirinde ilk aşamaya doğru ilerleyerek hatanın öznesi konumundaki kişiden örgüt derinliği yönünde ekipte ve ekipten de tüm örgütte aksaklıkların giderilmesi için mevcut bulunan savunma araçlarının yeterliliğini analitik araçlarla artırmayı içermektedir. Böylece hataları örgütsel aksaklıkları yok ederek kalıcı olarak gidermeye ve gelecekte yinelenebilecek hataları da önlemeye yaramaktadır. Bu çalışmada, değişken etkenlere bağlı olarak çok geniş bir coğrafyada ve bir kısmı kontrol edilemeyen koşullarda gerçekleşen hava operasyonlarında TEHY kapsamında gözlemlenen uygulamaların iyileştirilmesi için örgütlerin ilgili yöneticileri tarafından yapılması gerekenler belirlenip bir model aracılığıyla öneriler bir bütün halinde ortaya konulmaktadır. Çalışmada öncelikle havayolu işletmelerinde eğitimleri verilen ve uygulanan TEHY yönteminin etkinlik düzeyi, yöntemi öneren yazının hedefleri esas alınarak ve yazında benzer araştırmalarda elde edilen bulgularla karşılaştırılarak tartışılmaktadır. Gerçek dünyada belirlenen durum alanda uzman akademisyenlerin ve yöneticilerin değerlendirmelerine uygun şekilde değerlendirilerek tavsiyeler üretilmektedir. Biri diğerini izleyen araştırma sorularına yanıt bulmak üzere anket, odak grup görüşmesi ve Delfi teknikleriyle toplanan nitel verilerin analizi neticesinde, uçuş ekiplerinin ve alan uzmanı akademisyen ve yöneticilerin bilgi, deneyim ve görüşlerine göre geliştirilen, uygulanabilir bir model önerisi oluşturulmaktadır. Uygulanabilir böyle bir model, üst yönetimde çalışanların yanı sıra operasyon yöneticilerine, emniyet yöneticilerine ve eğitim planlayıcılarına yol gösterici olacaktır. Çalışmanın nihai hedefi uçuş insan faktörünün etkisinde gerçekleşmesi her zaman olası hataların önlenerek havacılık operasyonlarının daha emniyetli hale getirilmesinde katkı sağlamaktır.

Anahtar kelimeler: Stratejik Yönetim, Ekip Kaynak Yönetimi, Tehdit ve Hata Yönetimi, Uçuş Emniyeti.

ABSTRACT

This research aims to determine the real-world conditions about the Threat and Error Management (TEM) method and its applications, which are included in the Crew Resource Management (CRM) and used to ensure flight safety, and to develop a model that will help ensure flight safety by increasing the awareness level of flight crews. In general, TEM confirms if the readiness of the flight crew members against known or unknown, expected or unexpected threats during flight operations is kept at the required level. The method principally aims to prevent human error which may cause accidents at the last stage by ensuring the readiness of individuals at an adequate level.

Additionally, moving from the person who is the subject of the error towards first stage in the chain of causes through depth of the organization, it involves increasing the competence of the existing defense tools utilizing analytical tools in order to eliminate the problems in the whole organization. Thus, it serves to eliminate the deficiencies by eliminating organizational disruptions and preventing the mistakes that may be repeated in the future. In this study, in order to improve the practices observed within the scope of TEM in air operations those take place in a very wide geography and under some uncontrollable conditions due to inconstant factors, the recommendations are put forward as a whole through a model clarifying what should the top managers of organizations should do. Accordingly, first of all, the efficiency level of the TEM method, which is trained and applied in airline companies, is discussed based on the objectives of the researches proposing the method and is compared it with the findings obtained in similar studies in the literature. The situation determined in the real world is judged in accordance with the assessments of expert academicians and administrators in the field and recommendations are produced. As a result of the analysis of qualitative data collected by questionnaires, focus group interviews and Delphi techniques in order to find answers to research questions one after the other, an applicable model proposal is developed based on the knowledge, experience and opinions of flight crews, field expert academicians and the managers. Such a practicable model will guide operations managers, safety managers and training planners, as well as senior managers. The ultimate goal of the study is to contribute to making aviation operations safer by preventing possible mistakes that occur under the influence of human factors.

Keywords: Strategic Management, Crew Resource Management, Threat and Error Management, Flight Safety.

AKSARAY İLİ KISA DÖNEM KURAKLIK ANALİZİ**SHORT TERM DROUGHT ANALYSIS FOR AKSARAY PROVINCE**

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ali HINIS¹, Master Student, Döndü Fatma ÇATAR²

¹ Aksaray University, Engineering Faculty, Civil Engineering Department, Aksaray, Türkiye,
ORCID: ID/ 0000-0002-1870-3535,

² Aksaray University, Engineering Faculty, Civil Engineering Department, Aksaray, Türkiye,
ORCID: ID/0000-0003-1299-9731,

ABSTRACT

Drought is a well-known natural phenomenon, which occurs frequently in different parts of the world. Drought is a natural hazard that affects the every part of life in physical, economical, technological, agricultural and development aspects. Therefore, studies are carried out in order to take the necessary precautions for drought in water resources management and planning, and different classifications and indices are given in the literature according to the areas of interest and impact. In this study, drought analysis was performed using the Standardized Precipitation Index (SPI) method at Aksaray station and the obtained drought data were modeled with the Support Vector Machines method. By using the obtained model, drought predictions were made and Support Vector Machine method was combined with Wavelet method in order to improve future predictions and it was shown that the hybrid method created could be used in drought analysis.

Normalized Precipitation Index, which is widely preferred all over the world in drought analysis, can be used to determine the effects of drought on soil moisture, groundwater, water accumulation systems (such as lakes, dams) and streams using only monthly rainfall data. For this purpose, in the first stage, Standardized Precipitation Index (SPI) values for different times were calculated with monthly total precipitation data between 1970-2020 at Aksaray station. In the second stage, models were created with Support Vector Machines Regression Function (Linear Kernel Function, Gaussian Kernel Function, Radial Based Kernel Function, Polynomial Kernel Function) for NYI3 and NYI12 values, which were created with 3 and 12-month rainfall totals, and predictions for future values were carried. In order to increase the predictive power of the analysis, the models were created by combining Support Vector Machines and Wavelet Decomposition method. In the wavelet method, 10 wavelet functions from the wavelet family are used for decomposition. These wavelet functions are; Haar, Db4, Db10, Db45, Bior3.1, Bior6.8, Coif1, Coif5, Dmey, SYM3 respectively. Determination coefficient (R^2), Nash-Sutcliffe (N-S) and root mean square error (RMSE) were used in the performance evaluation of the established models. In the performance evaluation made by comparing the models with the real drought index values, it was determined that the values obtained from the Dmey wavelet method were closest to the actual observation values. In the Support Vector Machines regression model established by Dmey wavelet decomposition, the performances of R^2 : 0.9888, N-S: 0.9774 and RMSE: 0.1426 were determined.

Keywords: Standardized Precipitation Index, Support Vector Machines, Wavelet Decomposition Method, Drought Analysis, Aksaray.

ÖZET

Kuraklık, dünyanın farklı bölgelerinde sıklıkla oluşan iyi bilinen bir doğal olaydır. Yaşamın her bölümünü fiziksel, ekonomik, kalkınma, teknoloji ve zirai açılardan etkileyen bir doğal afettir. Bu yüzden su kaynakları yönetiminde ve planlamasında kuraklık için gerekli tedbirlerin alınabilmesi için çalışmalar yapılmakta ve literatürde ilgilenilen ve etki eden alanlara göre farklı sınıflandırmalar ve indisler verilmektedir. Bu çalışmada, Aksaray istasyonunda Standartlaştırılmış Yağış İndisi (SYİ) yöntemiyle kuraklık analizi yapılmış ve elde edilen kuraklık verileri Destek Vektör Makineleri yöntemi ile modellenmiştir. Elde edilen model ile kuraklık tahminleri yapılmış ve ileriye yönelik tahminlerin iyileştirilmesi amacıyla Destek Vektör Makinesi yöntemi Dalgacık yöntemi ile birleştirilmiş ve oluşturulan hibrit yöntemin kuraklık analizinde kullanılabileceği gösterilmiştir.

Kuraklık analizinde bütün dünyada yaygın olarak tercih edilen Normalleştirilmiş Yağış İndisi sadece aylık yağış verilerini kullanarak kuraklığın toprak nemi, yeraltı suyu, su biriktirme sistemleri (göl, baraj gibi) ve akarsu üzerindeki etkilerini belirlemek için kullanılabilmektedir. Bu amaçla ilk aşamada Aksaray istasyonuna ait 1970-2020 yılları arasındaki aylık toplam yağış verileriyle farklı zamanlara ait Standartlaştırılmış Yağış İndisi (SYI) değerleri hesaplanmıştır. İkinci aşamada ise 3 ve 12 aylık yağış toplamalarıyla oluşturulan SYI3 ve SYI12 değerleri için Destek Vektör Makineleri Regresyon fonksiyonu (Lineer Çekirdek Fonksiyonu, Gaussian Çekirdek Fonksiyonu, Radyal Tabanlı Çekirdek Fonksiyonu, Polinom Çekirdek Fonksiyonu) ile modeller oluşturulmuş ve ileriye yönelik tahminler yapılmıştır. Yapılan analizlerin tahmin gücünü arttırmak için Destek Vektör Makineleri ve Dalgacık Ayırıştırma yöntemi birleştirilerek modeller oluşturulmuştur. Dalgacık yönteminde ayırıştırma için dalgacık ailesinden 10 adet dalgacık fonksiyonu kullanılmıştır. Bu fonksiyonlar sırasıyla; Haar, Db4, Db10, Db45, Bior3.1, Bior6.8, Coif1, Coif5, Dmey, SYM3 dalgacık fonksiyonlarıdır. Kurulan modellerin performans değerlendirilmesinde belirleme katsayısı (R^2), Nash-Sutcliffe (N-S) ve ortalama hata kareleri karekökü (RMSE) kullanılmıştır. Modeller ile gerçek kuraklık indisi değerleri karşılaştırılarak yapılan performans değerlendirmesinde Dmey dalgacık yönteminden elde edilen değerlerin gerçek gözlem değerlerine en yakın olduğu tespit edilmiştir. Dmey dalgacık ayırıştırması ile kurulan Destek Vektör Makineleri regresyon modelinde R^2 :0,9888, N-S: 0,9774 ve RMSE: 0,1426 tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Normalleştirilmiş Yağış indisi, Destek Vektör Makineleri, Dalgacık Ayırıştırma Yöntemi, Kuraklık Analizi, Aksaray

ÖRGÜ MAKİNELERİNDE ELASTAN LİF KAÇIĞINI TESPİT EDEN SİSTEM-
OTOMASYON GELİŞTİRİLMESİ

*DEVELOPING A SYSTEM-AUTOMATION DETECTING LYCRA BREAK IN
KNITTING MACHINES*

Ayşegül DİRİER¹, Assoc. Prof. A. Fatih KOCAMAZ², Serkan ÖZKAN³

^{1,3} İlsan Textile Industry and Trade Inc., 1. Organized Industrial Zone, Malatya, Turkey,

¹ORCID: 0000-0002-5306-6404,

³ORCID: 0000-0001-7915-9740,

² Inonu University, Engineering Faculty, Department of Computer Engineering, Malatya,
Turkey,

ORCID: 0000-0002-7729-8322

ABSTRACT

The yarns made from polyurethane-elastomer fibers that show a certain elongation when pulled with any force and have the ability to restitution when the force causing elongation disappears is called elastane yarn. Due to the comfort and functionality it provides, elastane fibers are widely preferred in the textile industry. In knitted fabric production, the fault in the lycra yarn fed to the needles or the lycra yarn not entering the knitting properly is called the lycra break fault. This fault is seen in the fabric as a line in the transverse direction. When the researches on this subject are examined, it has been determined that by performing a statistical quality control study in a company with circular knitting process, the most common fault types are detected in the enterprise and 80% of these faults are composed of fly, oil stain, lycra out and thick yarn defect. Lycra cut error was found to be in the 3rd rank with 13.8%.

Causes of lycra break fault; It can be defined as the continuation of the knitting process by deviating from its own angle, the elastane separating from its path in the channel and the apparatus and changing its position together with the knitting yarn, changing the angle of the elastane during the cleaning process of the machine, and not being aware of the personnel. In this study, it is aimed to develop a system by using image processing technique on the knitting machine in order to reduce the elastane leak fault rate and to prevent the machine from performing erroneous operation by detecting the elastane leak immediately. This design consists of a camera assembly (fixed or moving system) to be integrated on the circular knitting machine and a software-automation system that will process the images detected from the camera. The camera will follow the path and position of the elastanes in the yarn guides and the software will automatically stop the machine in case of any deviation.

Keywords: Lycra Break, Knitted Fabric Fault, Circular Knitting Machine, Image Processing Technique

ÖZET

Herhangi bir kuvvetle çekildiklerinde belli bir derecede uzama gösteren, uzamaya sebep olan kuvvet yok olduğunda ise tekrar eski haline dönme özelliğine sahip olan poliüretan-elastomer liflerinden yapılan ipliklere elastan iplik denilmektedir. Konfeksiyon ürünlerinde sağladığı rahatlık ve fonksiyonellik nedeni ile elastan lifleri tekstil sektöründe yaygın şekilde tercih

edilmektedir. Örgü kumaş üretiminde iğnelere beslenen likra ipliğinde kopma ya da likra ipliğinin örgüye uygun şekilde girmemesi sonucu oluşan hataya likra kesiği hatası denilmektedir. Bu hata kumaşta enine yönde çizgi olarak görülmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde, yuvarlak örme işlemi yapılan bir firmada istatistiksel kalite kontrol çalışması yapılarak, işletmede en fazla oluşan hata tipleri tespit edildiği bu hataların %80'nin uçuntu, yağ lekesi, likra kaçığı ve kalın yer hata türlerinden oluşmuş olduğu tespit edilmiştir. Likra kesiği hatası %13,8 oranında 3.sırada olduğu görülmüştür.

Elastan kaçığı hatasının oluşum sebepleri; Elastanın kendi açısından saparak örme işlemine devam etmesi, elastanın yol aldığı kanalda ve aparatlarda elastanın kendi yolundan ayrılarak örgü ipliği ile birlikte pozisyonunu değiştirmesi, makineyi temizleme işlemi sırasında elastanın yol aldığı açının değiştirilmesi ve personelin fark etmemesi olarak tanımlanabilir. Bu çalışma ile elastan kaçığı hata oranının düşürülmesi için, elastan kaçığının anında tespit edilerek makinenin hatalı işlem yapmasının önüne geçilmesi amacıyla, örgü makinesi üzerinde görüntü işleme tekniği kullanılarak sistem geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu tasarım, yuvarlak örme makinesi üzerine entegre edilecek bir kamera düzeneği (sabit veya hareketli sistem) ve kameradan algılanan görüntüleri işleyecek bir yazılım-otomasyon sisteminden ibarettir. Kamera, iplik kılavuzlarında elastanların yol ve pozisyonlarını izleyecektir ve oluşturulacak yazılım herhangi bir sapmada makineyi otomatik olarak durduracaktır.

Anahtar kelimeler: Likra Kesiği, Örgü Kumaş Hataları, Yuvarlak Örgü Makinesi, Görüntü İşleme Teknolojisi.

OKSİJEN MİKROKAPSÜLLERİ İÇEREN YATAK KUMAŞI

MATTRESS TICKING CONTAINING OXYGEN MICROCAPSULES

Prof. Dr. Cem GÜNEŞOĞLU, Gözde SEVEN, Özge ÖZTÜRK

Gaziantep University, faculty of engineering, textile engineering department,
Gaziantep, Turkey

ORCID: ID/0000-0002-8796-9679

No: 16. Cadde No: 58, 38070 Kayseri Osb, Melikgazi,
Kayseri, Turkey- Küçükler Tekstil

ABSTRACT

Oxygen is the most critical element of our life and the source of healthy life. The air we breathe contains 21% Oxygen, 79% Nitrogen, 0.3% Carbon Dioxide and other gases. While the amount of O₂ that we can absorb into our body through respiration decreases to 16.5%, the amount of carbon dioxide increases to 3.4%. Biochemicals in some organisms, which are the biggest problems of the day and the sedentary life, not working, not exercising, the decrease in the green nature around us, decreases due to the need for O₂ in the environment and the need for O₂ in the blood, which increases the amount of oxygen in our body. With the decrease in the amount of O₂ that can be taken into the body, people who experience stress, unhappiness and discomfort increase. In this study, technology including O₂ microcapsule; It has developed the O₂ needed to diffuse into the environment during the rest period. In this project, microcapsule technology containing oxygen in mattress fabrics was prepared with the aim of spreading oxygen gas to the environment during the resting period. In this way, it is aimed to increase the speed. The project was prepared with the target of target bedding fabric using oxygen microcapsules for the first time in the mattress industry. O₂ is determined by EDX analysis from the common microencapsulated transfer bed fabric samples to be made in the project and the oxygen level at the surface is reported. Optimum working description will be determined for microcapsule samples to be used for the first time in the textile industry. Project; Literature review on microcapsule production and its use with gas internal phase, supply of commercial microcapsule baths, SEM, EDX and FTIR analysis from fabric surface and evaluation of fabric mechanical properties. The product to be developed within the scope of the project is the first in terms of technology and the main purpose is to develop antibacterial fabric by using oxygen microcapsule chemistry.

Keywords: Oxygen, Microcapsule, Mattress Ticking

ÖZET

Oksijen, hayatımızın en kritik elementi ve sağlıklı yaşamın kaynağıdır. Soluduğumuz havada %21 Oksijen %79 Nitrojen, %0,3 Karbondioksit ve diğer gazlar bulunmaktadır. Soluma esnasında, vücudumuza alabildiğimiz O₂ miktarı %16,5 oranına düşerken, Karbondioksit miktarı ise %3.4 oranına çıkmaktadır. Günümüzün en büyük sorunu olan hareketsiz yaşam, ofis çalışmaları, spor yapılmaması, yeşil doğanın çevremizde azalması ve bazı

organizmalardaki biyokimyasal oluşumlar nedeniyle, çevredeki O₂ miktarı ve dolayısıyla kandaki O₂ miktarı azalmakta, bu da vücudumuzdaki oksijen gereksinimini artırmaktadır. Vücuda alınan O₂ miktarı azalması ile stres, mutsuzluk ve konsantrasyon bozuklukları artmaktadır. Bu çalışmadaki O₂ mikrokapsülü içeren teknoloji; ihtiyaç duyulan O₂ i vücudun dinlenme süresinde ortama yayılması için geliştirmiştir. Bu proje kapsamında yatak kumaşlarında oksijen içeren mikrokapsül teknolojisi kullanılarak dinlenme süresinde ortama oksijen gazı yayılmasının sağlanması hedefiyle hazırlanmıştır. Bu sayede uyku kalitesinin artması hedeflenmektedir. Proje yatak sektöründe ilk defa oksijen mikrokapsülleri kullanarak yenilikçi yatak kumaşı geliştirilmesi hedefiyle hazırlanmıştır. Proje kapsamında kullanılacak ticari mikrokapsül aktarılmış yatak kumaş örneklerinden EDX analizi ile O₂ tayini yapılarak kumaş yüzeyindeki oksijen düzeyinin artışı raporlanmaktadır. Tekstil sektöründe ilk defa kullanılacak mikrokapsül örneklerinin optimum çalışma reçetesi belirlenecektir. Çalışma; iç fazı gaz olan mikrokapsül üretimi ve kullanımı ile ilgili literatür taraması, ticari mikrokapsül banyolarının temini, kumaş tasarım çalışmaları, aplikasyon işlemleri, kumaş yüzeyinden SEM, EDX ve FTIR analizleri ve kumaş mekanik özelliklerinin değerlendirilmesini kapsamaktadır. Proje kapsamında geliştirilecek ürün teknolojik bakımdan ilktir ve temel amaç oksijen mikrokapsülü kimyasalını kullanarak antibakteriyel kumaş geliştirmektir.

Anahtar Kelimeler: Oksijen, Mikrokapsül, Yatak Kumaşı

**GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ YER SEÇİMİNDE CBS KULLANIMI VE KARAR
VERME TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ*****INVESTIGATION OF GIS USE AND DECISION-MAKING TECHNIQUES IN SOLAR
POWER PLANT SITE-SELECTION*****Asst. Prof. Selim Serhan YILDIZ**

Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Engineering, Department of Geomatics
Engineering, Osmaniye, Turkey,
ORCID: ID/ 0000-0001-6221-7035

ABSTRACT

With the developing technology and rapid population growth, the need for energy is increasing day by day. The fact that fossil fuel sources like petroleum, coal, natural gas, hard coal, and boron are limited in nature and they harm the environment in their use. Therefore, countries have been trying to find cheaper and cleaner energy resources. Renewable energy sources, which can be obtained from natural resources and can be continuously supplemented by nature, started to be used as both cheap and environmentally friendly energy sources for countries. One of the most common renewable energy sources is solar energy. Turkey's solar energy potential is high due to its geographical location. According to Solar Energy Potential Atlas of Turkey (GEPA) which is created by the Republic of Turkey, Ministry of Energy and Natural Resources, the average annual total sunshine duration is 2741.07 hours and the average annual total irradiance value was calculated as 1527.46 kWh / m². According to data provided by the Republic of Turkey, Ministry of Energy and Natural Resources, the installed solar energy capacity was 249 MW in 2015, while it reached 6361 MW in September 2020. This increase will continue every year with the installation of new solar power plants (SPP). One of the most important procedures for solar power plants to be established is the determination of suitable areas for SPP investments. Many studies have been conducted to evaluate the site selection of SPP in Turkey. There are many factors that affect the SPP site-selection. It is possible to interpret and analyze these factors by using Geographical Information Systems (GIS). Site-selection studies include various economic, social and environmental factors like land cover, topography, and distance to substations. Multi Criteria Decision Analysis (MCDA) methods and GIS have been used in many different SPP site-selection studies. In this study, SPP site-selection with MCDA methods were examined. In this regard, the criteria evaluated in existing studies and the weights of these criteria were compared. Evaluations were made considering the criteria required to be used in SPP site-selection studies.

Keywords: Solar energy, GIS, Site-selection, MCDA

ÖZET

Gelişen teknoloji ve hızlı nüfus artışıyla birlikte enerjiye olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Petrol, kömür, doğalgaz, taşkömürü, bor gibi fosil yakıt kaynaklarının doğada sınırlı olması ve kullanımında çevreye zarar vermesi ülkeleri daha ucuz ve temiz enerji kaynakları bulmaya yöneltmiştir. Doğadaki kaynaklardan elde edilebilen ve doğa tarafından daimi olarak takviye edilebilen olarak tanımlanan yenilenebilir enerji kaynakları ülkeler için hem ucuz hem de çevre dostu enerji kaynakları olarak kullanılmaya başlanmıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının en yaygınlarından biri de güneş enerjisidir. Türkiye’de güneş enerjisi potansiyeli coğrafi konumu sayesinde yüksektir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan, Türkiye Güneş Enerjisi Potansiyeli Atlasına (GEPA) göre, ortalama yıllık toplam güneşlenme süresi 2741,07 saat olup ortalama yıllık toplam ışınlam değeri 1527,46 kWh/m² olarak hesaplanmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre güneş enerjisine dayalı elektrik kurulu gücü 2015 yılında 249 MW iken 2020 Eylül ayında 6361 MW olmuştur. Yeni kurulan güneş enerji santralleri (GES) ile birlikte bu artış her yıl artmaya devam edecektir. Yeni kurulacak olan güneş enerji santralleri için en önemli işlemlerden biri de GES yatırımlarına uygun alanların tespiti. Türkiye’de GES yerlerinin belirlenmesi hakkında birçok çalışma yapılmıştır. GES yer belirleme çalışmalarında en uygun yer seçimini etkileyen çok sayıda faktör vardır. Bu faktörlerin yorumlanması ve analiz edilmesi coğrafi bilgi sistemlerinin (CBS) kullanılması ile mümkündür. Yer belirleme çalışmaları arazi kullanımı, topografya, trafo merkezlerine uzaklık gibi ekonomik, sosyal ve çevresel pek çok kriteri içinde barındırır. CBS ile çok ölçütlü karar analizi (ÇÖKA) yöntemleri birçok farklı GES yer belirleme çalışmalarında kullanılmıştır. Bu çalışmada ÇÖKA yöntemleri ile yapılan GES en uygun yer belirleme çalışmaları incelenmiştir. Bu kapsamda mevcut çalışmalarda değerlendirilmeye alınan ölçütler ve bu ölçütlerin ağırlıkları karşılaştırılmıştır. Yer belirleme çalışmalarında kullanılmak üzere gerekli olan ölçütlere dair değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Güneş enerjisi, CBS, Yer belirleme, ÇÖKA

GAZHANE YAPILARININ DÖNÜŞÜM SENARYOLARI

RE-USE SCENARIOS OF GASOMETER STRUCTURES

Assoc.Prof. Şen YÜKSEL

Beykent University, Faculty of Engineering and Architecture, Interior Architecture (TR)

Department, İstanbul, Turkey,

ORCID: ID/0000-0002-0827-3930

ABSTRACT

Technological developments have affected the industrial field as well as many other fields, causing the buildings producing with old technology to lose their functions. Functionally aging industrial buildings are structures with historical and cultural values that provide information about the production, economy, architecture and social life of the period in which they were built. When these large-scale buildings are not used, they become a security problem by turning into crime scenes in the cities they are located in, besides losing their historical value. It is important to transfer the structures bearing traces of the past to future generations, in terms of protecting the culture and identity of societies. In addition, extending the life of an existing building or the adaptation of a functional aging structure will enable more efficient use of resources. While these re-functional buildings will respond to the public needs of the city, they will also provide urban and cultural sustainability by transferring the traces of technological history to future generations. However, avoiding fast functionalization practices is very important for the city and society.

Since the preservation of industrial structures, which have very important values in terms of our technological and cultural history, and their transfer to future generations, is a very new issue in our country, many of these structures have disappeared without being protected. The fact that its historical importance was ignored and handled within the scope of urban transformation accelerated the destruction. There is no clear definition of protected site area in the Law on the Protection of Cultural and Natural Properties and this can be another reason for failing to protect the structure of industry in Turkey. Reuse of industrial buildings without losing their original identity, with the appropriate function to be selected, for the benefit of the local people; it will bring vitality to the region where it is located, and will ensure cultural continuity by preserving its old image in the memory of the society.

Gasometers are highly complex structures within industrial heritage structures due to their equipment and production systems. Their transformation is not easy in terms of structural conditions and containing toxic waste. These buildings should be considered and evaluated not only at the building scale but also at the urban scale while re-functioning. By keeping the historical and cultural dimension of the building in the foreground, approaches that will benefit the society and stimulate the economy should be adopted along with urban planning. In the applications to be made;

- Is the new function to be given to the transformed gasometer suitable?
- What will the re-functional gasometer structure bring to the city and the citizens?
- Will the transformed building provide information about its own past?

such questions should be answered.

In the study; after explaining the transformation subject theoretically, a total of 16 local and foreign gasometer building complexes that have been transformed by re-functioning have been examined. Gasometer buildings have been analyzed through spatial, functional and environmental setup, their functions and what they contribute to the region and the people of the region have been examined. The results were evaluated and data were obtained to be used

in the transformation of gasometers. The main goal of the study was to create data for new applications from the results.

Keywords: Endustrial heritage, gasometer, re-use, refunctioning, functionally aging

ÖZET

Teknolojik gelişmeler, birçok alanda olduğu gibi endüstri alanını da etkilemiş, eski teknoloji ile üretim yapan binaların işlevlerini kaybetmesine neden olmuştur. Fonksiyonel eskimeye uğrayan endüstri yapıları, yapıldığı dönemin üretim, ekonomi, mimari ve sosyal yaşamı hakkında bilgi veren, tarihi ve kültürel değerlere sahip yapılardır. Büyük ölçekteki bu yapılar kullanılmadığı zaman, tarihi değerlerini kaybetmelerinin yanısıra, içinde bulundukları kentlerde suç mahallerine dönüşerek güvenlik açısından sorun haline gelmektedirler. Geçmişe dair izler taşıyan yapıların, gelecek kuşaklara aktarılması, toplumların kültür ve kimliklerini koruması açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, mevcut bir yapının yaşamının uzatılması veya fonksiyonel eskimeye uğramış bir yapının adaptasyonu, kaynakların daha verimli kullanılmasını da sağlayacaktır. Yeniden işlevlendirilen bu yapılar, kentin kamusal gereksinimlerine cevap verirken, teknolojik tarihin izlerini gelecek kuşaklara aktararak kentsel ve kültürel sürdürülebilirliği de sağlamış olacaklardır. Ancak hızla yapılan işlevlendirme uygulamalarından kaçınılması kent ve toplum açısından oldukça önemlidir.

Teknolojik ve kültürel tarihimiz açısından çok önemli değerlere sahip olan endüstri yapılarının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması, ülkemizde çok yeni bir konu olduğu için, bu yapılarının bir çoğu korunamadan yok olup gitmiştir. Tarihsel önemi göz ardı edilip, kentsel dönüşüm kapsamında ele alınmış olmaları da tahribatı hızlandırmıştır. Türkiye'deki endüstri yapılarının korunamamasının başka bir nedeni de, Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kanunu'ndaki sit alanı tanımında net olarak endüstri yapılarının bulunmayışı olabilir. Endüstri yapılarının özgün kimliğini kaybetmeden, seçilecek uygun işlevle, çevre halkının yararına olacak şekilde yeniden kullanılması; yer aldığı bölgeye canlılık getirecek, toplum belleğinde eski imajını koruyarak kültürel sürekliliği de sağlayacaktır.

Gazhane yapıları, endüstri mirası yapılar içinde, donanım ve üretim sistemleri nedeniyle oldukça karmaşık yapılardır. Dönüşümleri yapısal açıdan ve zehirli atık içermesi bakımından pek kolay değildir. Bu yapılar, yeniden işlevlendirme yapılırken, sadece yapı ölçeğinde değil, kentsel ölçekte de ele alınmalı ve değerlendirilmelidir. Yapının tarihi ve kültürel boyutu ön planda tutularak, kentsel planlamayla birlikte, toplum yararına ve ekonomiyi canlandıracak yaklaşımlar benimsenmelidir. Yapılacak uygulamalarda;

- Dönüşüme uğrayan gazhane yapısına verilecek yeni işlev uygun mu?
- Yeniden işlevlendirilen gazhane yapısı kente ve kentliye ne kazandıracak?
- Dönüştürülen yapı geçmişle ilgili bilgi verecek mi?

gibi sorular cevaplandırılmalıdır.

Çalışmada ; dönüşüm konusu teorik olarak anlatıldıktan sonra, yeniden işlevlendirilerek dönüşüme uğramış yerli ve yabancı toplam 16 gazhane kompleksi incelenmiştir. Gazhane yapıları mekânsal, işlevsel ve çevresel kurgu üzerinden analiz edilmiş, hangi işlevlere sahip olduğu, bulunduğu bölge ve bölge halkına ne kattığı sorgulanmıştır. Sonuçlar değerlendirilmiş, gazhanelerin dönüşümünde kullanılmak üzere veriler elde edilmiştir. Sonuçların yeni uygulamalara veri teşkil etmesi çalışmanın ana hedefi olmuştur.

Anahtar Kelimeler : Endüstri mirası, gazhane, dönüşüm, yeniden işlevlendirme, fonksiyonel eskime

İNSANSIZ HAVA ARAÇLARININ UÇUŞ SÜRESİNİN TAHMİNİNDE

PROGNOSTİK YÖNTEMLERİN KULLANIMININ İNCELENMESİ

***INVESTIGATION OF THE USE OF PROGNOSTIC METHODS FOR THE
ESTIMATION OF THE FLIGHT TIME OF UNMANNED AERIAL VEHICLES***

Melih ERŞEN¹, Doç. Dr. Mehmet KONAR²

¹ Yüksek Lisans Öğrenci, Erciyes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sivil Havacılık ABD,
Kayseri, Türkiye,
ORCID: ID/ 0000-0002-4507-3153,

² Erciyes Üniversitesi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Havacılık Elektrik ve
Elektronik Bölümü, Kayseri, Türkiye,
ORCID: ID/0000-0002-9317-1196

ABSTRACT

With the advancing engineering disciplines, Unmanned Aerial Vehicles (UAV) have found different uses in many new business sectors. UAVs are widely used in civilian areas such as advertising sector, cartography, agriculture, search and rescue and high-voltage line inspections. For this purpose, UAVs are under constant development in terms of software and hardware in order to respond to the requests of the end user. However, there are different problems that UAV systems face today. Among these problems, the insufficient flight time and range of UAVs in some business lines is one of the major problems in front of flight.

In this study, some parameters affecting the flight time and hence the range of UAV systems are discussed. Based on these parameters, the flight planned with the prognostic method was examined from a different perspective. In addition, it is planned to instantly transfer the flight data in encrypted form to the ground control station (GCS) during the flight of the UAV systems. Using the prognostic method of instantaneous flight data transferred to GCS, it is aimed to establish the necessary infrastructure for high accuracy flight time and range estimation. For this purpose, it has been shown that it will make a great contribution to future studies to increase flight time and range. It is anticipated that this study will also shed light on scientists in academic studies on UAV systems.

Keywords: Prognostic, UAV, UAV Flight Time, UAV Range Increase

ÖZET

İlerleyen mühendislik disiplinleri ile İnsansız Hava Araçları (İHA), birçok yeni iş sektöründe kendine farklı kullanım alanları bulmuştur. İHA'lar askeri alanların dışında reklam sektörü, haritacılık, tarım, arama kurtarma ve yüksek gerilim hat denetimleri gibi sivil alanlarda da oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu amaçla İHA'lar son kullanıcının isteklerine karşılık verebilmek için yazılım ve donanım olarak sürekli gelişim halindedir. Buna rağmen

İHA sistemlerinin günümüzde karşılaştığı farklı problemler bulunmaktadır. Bu problemlerin içerisinde, İHA'ların uçuş sürelerinin ve menzilin bazı iş kollarında yetersiz olması uçuş önündeki önemli sorunların başında gelmektedir.

Bu çalışmada, İHA sistemlerinin uçuş süresini ve dolayısıyla menzilin etkileyen birtakım parametreler ele alınmıştır. Alınan bu parametrelerden yola çıkarak prognostik yöntemi ile planlanan uçuş, farklı bir bakış açısıyla incelenmiştir. Ayrıca İHA sistemlerinin uçuşu boyunca anlık olarak şifreli bir biçimde, uçuş verilerinin yer kontrol istasyonuna (YKİ) aktarılması düşünülmüştür. YKİ'ye aktarılan anlık uçuş verilerinin prognostik yöntemi kullanılarak, yüksek doğruluk ile uçuş süresi ve menzil tahmini yapılması için gerekli altyapının oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaç ile uçuş süresi ve menzil artışı için ileride yapılacak olan çalışmalarda büyük katkı sağlayacağı gösterilmiştir. Bu çalışmanın, aynı zamanda İHA sistemleri konu alınan akademik çalışmalarda, bilim insanlarına ışık tutacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Prognostik, İHA, İHA Uçuş Süresi, İHA Menzil Arttırımı

MINING ACTIVITIES IN ARTVIN PROVINCE**ARTVIN İLİNDE MADENCİLİK ETKİNLİKLERİ****İbrahim KONUK**

Artvin Coruh University, 08100 Artvin, Turkey

<https://orcid.org/000-0003-4082-2570>**ABSTRACT**

Mining has a special importance in terms of contributing to the economy of Artvin Province providing employment, encouraging service and sub-industry. Hence, The mineral deposits and mining activities of Artvin Province has been investigated in this study. Artvin province is one of the most important metallogenic belts of our country in terms of polymetals mineral deposits and occurrences. (copper –lead-zinc-gold-silver-manganese--iron) and located at Eastern Black Sea Region. Artvin province contains a total of 72 metallic mineral deposits and other economical mineralogical occurrences which are found as a result of studies carried out by General Directorate of Mineral Research and Exploration and private companies. Artvin province does not have a significant potential in terms of industrial raw materials. Limestone as only cement and lime raw materials and granite-marble beds and occurrences form important reserve. These mineral deposits and natural formations make Artvin Province suitable location for mining. Artvin's mining history goes back to pre-Roman times. The Information on the mining activities of Artvin Province were obtained from MTA (General Directorate of Mineral Research and Exploration) and Artvin Regional Directorate of the Ministry of Environment and Urbanization.

Keywords: *Artvin. Mining, Metal, Minerals*

ÖZET

Madencilik, Artvin İlçesine katkı ve istihdam sağlaması, hizmet ve yan sanayi sektörlerini teşvik etmesi, özellikle bölge sanayisini kalkındırması açısından ayrı bir önemi vardır. Bu yüzden Artvin ilinin mineral yatakları ve madencilik etkenleri bu çalışmada araştırılmıştır. İçerdiği polimetallik maden yatakları ve zuhurları bakımından (bakır-kurşun-çinko-altın-gümüş-molibden- demir- manganez) ülkemizin en önemli metalojenik kuşaklarından birini oluşturan ve Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan Artvin ili, toplam 72 adet metalik maden yatak ve diğer ekonomik mineral oluşumlarına sahiptir. Bu maden yatakları Maden Tetkik Arama Genel müdürlüğü ve özel şirketler tarafından bulunmuştur. Artvin ili endüstriyel hammadde açısından önemli bir potansiyele sahip değildir. Sadece çimento ve kireç hammaddesi olarak kireçtaşı ile granit-mermer yatak ve zuhurları önemli rezervler oluştururlar. Bu maden yatakları ve doğal oluşumlar Artvin'i madencilik için uygun bir yer yapmaktadır. Artvin'in madencilik tarihi Roma öncesi döneme kadar uzanmaktadır. Artvin ili madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgiler MTA (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü) ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Artvin Bölge Müdürlüğü'nden alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Artvin, Madencilik, Metal, Mineraller*

**AN INVESTIGATION FOR BENEFICATION OF COLEMANITE ORE BY
FLOTATION*****KOLEMANİT CEVHERİNİN FLOTASYON YOLUYLA ZENGİNLEŞTİRİLMESİYLE
İLGİLİ BİR İNCELEME******İbrahim KONUK**

Artvin Coruh University, Faculty of Health Sciences, Dept. of Occupational Safety and
Health, 08100 Artvin, Turkey
<https://orcid.org/000-0003-4082-2570>

ABSTRACT

In this study, the optimal flotation conditions of high grade colemanite ore which has 33.49% B₂O₃ grade taken from Simav open pit mine of Eti Mines Inc at Bigadic deposits in Turkey is investigated. Firstly the samples were subjected to crushing, sieving, grinding, and particle size distribution and characterization tests of sample (X-ray diffraction, chemical analysis) were carried out. Electro-kinetic properties of colemanite were investigated using the microelectrophoresis technique. The solubility of colemanite in water at ambient temperature and pH values of aqueous suspensions containing colemanite were determined. Clay minerals are the source of major difficulty in the selective separation of colemanite. Hence desliming processes which include attrition- scrubbing and wet screening were performed to obtain a pre-concentrate containing about 39.07% B₂O₃ grade. The discarded materials contain 24.38% clay and 16.32%B₂O₃ grade. The optimum particle size for the pre-concentrate was determined as 92% of material passing 0.212 mm sieve for flotation process. Rougher flotation experiments were carried out after attrition scrubbing , wet screening and grinding tests. Optimum conditions were obtained as a result of the rougher and following cleaning flotation experiments using different chemical reagents and their combination with each other. A rougher concentrate with 45.78% B₂O₃ grade and an average recovery of 93.55% was obtained by the combination of AP825 (Petroleum sulphonate) and AP727 (Mixture of sulphonates compounds and fatty acid) collectors at a dosage of 1000 g/t and 1000 g/t respectively, and then subjected to the cleaning flotation. Finally, colemanite concentrate is further upgraded to 47.80% B₂O₃ with a recovery of 91.51% . Only Flotanol D14 was employed as a frother at a dosage of 60 g/t during cleaning flotation. The further enrichment of high grade colemanite ore using flotation technique up to 46-48% B₂O₃ grade pave the way for the production of additional new concentrated product for The Bigadic Boron Mine. It can be used directly as a feed for the production of boric acid plant of Eti Mines Inc. Keywords: Boron, Colemanite, Scrubbing, Flotation

ÖZET

Bu çalışmada, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün, Bigadiç, Türkiye'deki, Simav açık ocak madeninden alınan % 33.49 B₂O₃ tenörlü yüksek tenörlü kolemanit cevherinin optimal flotasyon koşulları araştırılmıştır. Öncelikle numuneler kırma, eleme, öğütme ve tane boyut dağılımına tabi tutulmuş ve numunenin karakterizasyon testleri (X-ışını kırınımı, kimyasal analiz) yapılmıştır. Kolemanitin elektro kinetik özellikleri mikroeletrofez tekniği kullanılarak araştırılmıştır. Kolemanitin ortam sıcaklığında suda çözünürlüğü ve kolemanit içeren sulu süspansiyonların pH değerleri belirlenmiştir. Kil mineralleri, kolemanitin seçici olarak ayrılmasındaki büyük zorluk kaynağıdır, bu nedenle, yaklaşık % 39.07 B₂O₃ tenörlü

bir ön konsantre elde etmek için, aşındırmalı yıkama ve ıslak eleme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bu işlemler sonucunda % 24.38 kil ve % 16.32 B₂O₃ tenör içeren malzeme dışarı atılmıştır. Ön konsantre optimum tane boyutu, flotasyon işlemi için 0,212 mm lik elekten geçen malzemenin % 92'si olarak belirlenmiştir. Aşındırmalı yıkama, ıslak eleme ve öğütme işlemlerinden sonra, kaba flotasyon deneyleri gerçekleştirilmiştir. Optimum koşullar, kaba ve temizleme flotasyon deneyleri sonucunda, farklı kimyasal reaktifler ve bunların birbirleri ile kombinasyonları kullanılarak elde edilmiştir. Kaba flotasyon sırasında AP825 (Petrol sülfonat) ve AP727 (Sülfonat bileşikleri ve yağ asidi karışımı) toplayıcılarının 1000 g / t ve 1000 g / t dozunda kombinasyonu kullanılarak % 45,78 B₂O₃ tenörlü ve ortalama % 93,55 verim ile bir kaba konsantre elde edilmiştir, daha sonraki aşamada, bu elde edilen konsantre, temizleme flotasyonuna tabi tutulmuştur. Bu işlem sonucunda, kolemanit konsantresi % 91,51 verimle, % 47,80 B₂O₃ tenörüne yükseltilmiştir.. Temizleme flotasyonu sırasında 60 g / t dozajda sadece Flotanol D14 köpürtücü kullanılmıştır. Flotasyon tekniği kullanılarak yüksek tenörlü kolemanit cevherinin % 46-48 B₂O₃ tenörüne kadar zenginleştirilmesi, Bigadiç Bor Madeni için ilave yeni konsantre üretiminin yolunu açmıştır. Bu ürün, Eti maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait borik asit tesisinde direk olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Bor, Kolemanit, Aşındırma, Flotasyon

HARMFUL EFFECTS OF XANTHATES*KSANTATLARIN ZEHİRLİ ETKİLERİ***İbrahim KONUK**

Artvin Coruh University Artvin, Turkey
<https://orcid.org/000-0003-4082-2570>

ABSTRACT

In this study, one of the ore enrichment process called as flotation where xanthates (chemical inorganic regants) is used as a collector to float the ore with the help of air bubbles during flotation, The effect of xanthates on the health of the users and their enviromental impact depending on exposure time and chemical hazard were investigated. With the discovery of the direct or indirect link of occupational diseases with chemical toxicity, more potentially toxic substances have been observed closely. Dangerous side effects of such substances must be known before the use, depending on the exposure time.. It is very important to know the characteristics of the substances that come out during the combustion, mixing with water, decomposition and spillage of used chemicals in terms of the harmfull effect on the quality of the air inhaled, and users being exposed through contact and respiration. Also, in this study, case reports of users who exposed to harmful effects of xanthate were examined. Information on this subject has been obtained as a result of a literature review

Keywords : Xanthates, Toxicity, Exposure, Effect

ÖZET

Bu çalışmada, cevher zenginleştirme işlemlerinden olan flotasyon esnasında, hava kabarcıklarının yardımıyla cevherin yüzdürülmesinde toplayıcı olarak kullanılan organik yapıdaki kimyasal olan ksantatların, mazuriyet süresine bağlı olarak kullanıcıların sağlığına ve çevreye olan etkileri ve kimyasal tehlikeleri araştırılmıştır. Meslek hastalıklarının doğrudan veya dolaylı olarak kimyasal zehirlilikle olan bağlantısının keşfedilmesiyle, olası zehirli etkisi olan maddeler daha çok gözlem altına alınmıştır. Bu tip maddelerin kullanımdan önce mazuriyet süresine bağlı olarak tehlikeli yan etkilerinin mutlaka bilinmesi gerekmektedir.

Kullanılan kimyasalların yanması, suyla karışması, bozulması ve yere dökülmesi esnasında ortaya çıkan maddelerin özelliklerinin, solunan havanın kalitesini ve kullanıcılar üzerinde, temas ve solunum yoluyla olabilecek zararlı etkilerini bilinmesi çok önemlidir. Ayrıca, bu çalışmada ksantatların zararlı etkilerine maruz kalan kullanıcıların vaka raporları incelenmiştir. Konuyla ilgili bilgiler literatür derlemesi sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ksantatlar, Zehirlilik, Mazuriyet, Etki

**AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE GELECEKTEKİ AKILLI TELEFON SATIN
ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİ ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI:
GEÇERLİLİK VE
GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI**

***TURKISH ADAPTATION OF THE DEPENDENCY ON SMARTPHONE AND THE
IMPACT ON PURCHASE BEHAVIOR SCALE: A STUDY OF VALIDITY AND
RELIABILITY***

Uzm. Hüseyin GÖKAL¹, Doç. Dr. Ahmet ADALIER²

¹İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü
İstanbul, Türkiye
ORCID-ID: 0000-0001-5687-7715

²Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü,
Lefkoşa, KKTC
ORCID-ID: 0000-0002-9947-3398

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Ting, Lim, Patanmacia, Low ve Ker tarafından geliştirilen akıllı telefon bağımlılığı ve gelecekteki akıllı telefon satın alma davranışına etkisi ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması yapılarak geçerlilik ve güvenilirliğinin incelenmesidir. Çalışmada 287 üniversite öğrencisinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda sosyal ihtiyaç, sosyal etki, kullanım uygunluğu, bağımlılık ve gelecekteki satın alma davranışı olmak üzere 5 faktörlü yapı doğrulanmıştır. Sosyal ihtiyaç, sosyal etki, kullanım uygunluğu, bağımlılık ve satın alma davranışı değişkenleri için Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayıları sırasıyla 0,80, 0,60, 0,80, 0,77 ve 0,80'dir. Bu sonuçlar akıllı telefon bağımlılığı ve gelecekteki akıllı telefon satın alma davranışına etkisi ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanmasının geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Akıllı telefonlar, Akıllı telefon bağımlılığı, Satın alma davranışı, Ölçek uyarlama, Geçerlilik, Güvenilirlik.

ABSTRACT

The purpose of this study is to make Turkish adaptation of the “dependency on smartphone and the impact on purchase behavior” scale developed by Ting, Lim, Patanmacia, Low, and Ker. The data obtained from 287 university students were used in the study. As a result of the factor analysis, a 5-factor structure was confirmed, namely social needs, social influences, convenience, dependency, and future purchasing behavior. The findings obtained from the analysis shows that Cronbach's Alpha reliability coefficients of the scale factors were confirmed to be 0.80, 0.60, 0.80, 0.77 and 0.80 for social needs, social influence, convenience, dependency and purchase behavior respectively. These results show that the Turkish adaptation of the scale dependency on smartphone and the impact on purchase behavior is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Smartphones, Smartphone dependency, Purchase behavior, Scale adaptation, Validity, Reliability.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFONLARA BAĞIMLILIĞI VE BU BAĞIMLILIĞIN GELECEKTEKİ AKILLI TELEFON SATIN ALMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

UNIVERSITY STUDENT'S DEPENDENCY ON SMARTPHONES AND THE IMPACT OF THIS DEPENDENCY ON PURCHASE BEHAVIOR

Uzm. Hüseyin GÖKAL¹, Doç. Dr. Ahmet ADALIER²

¹İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü
İstanbul, Türkiye

ORCID-ID: 0000-0001-5687-7715

²Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü,
Lefkoşa, KKTC

ORCID-ID: 0000-0002-9947-3398

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sosyal ihtiyaç, sosyal etki ve kullanım uygunluğunun akıllı telefon bağımlılığına etkisi ve bu bağımlılığın öğrencilerin gelecekteki akıllı telefon satın alma davranışları üzerindeki etkiyi araştırmaktır. Araştırmanın katılımcıları Türkçe programlarda öğrenim gören 294 üniversite öğrencisidir. Araştırmada Ting, Lim, Patanmacia, Low ve Ker (2011)'de geliştirdiği, Gökal ve Adalier (2020) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Gelecekteki Akıllı Telefon Satın Alma Davranışına Etkisi" ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefonlara bağımlı olduğu ve bu bağımlılığın gelecekteki akıllı telefon satın alma davranışına olumlu yönde etkisi olduğu saptanmıştır. Bağımlılığa etki eden faktörler incelendiğinde sosyal ihtiyaç ve kullanım uygunluğu faktörleri bağımlılığa anlamlı ve olumlu etki göstermiş, sosyal etki faktörünün bağımlılığa anlamlı bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Bu araştırmada elde edilen bulgular akıllı telefon üreten ve akıllı telefon uygulamaları geliştiren şirketlerin karar destek sistemlerine katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefonlar, Karar destek sistemleri, Bağımlılık, Satın alma davranışı, Yükseköğretim

ABSTRACT

This study aims to investigate the effect of social needs, social influences, and convenience on university students' dependency on smartphones and the impact of this dependency on their future purchase behavior. The participants of the research are 294 university students studying in Turkish programs. In the study, the "Dependency on smartphone and the impact on purchase behavior" scale developed by Ting, Lim, Patanmacia, Low, and Ker (2011) and which was adapted into Turkish by Gökal and Adalier (2020) was applied. As a result of this study, it was determined that the students studying in Turkish programs were dependent on smartphones, and this dependency had a positive effect on their future smartphone purchase behavior. When the factors affecting dependency were examined, social needs and convenience factors were significant and had a positive effect on dependency. Whereas, it was found that the social influences factor had no significant effect on dependency. The findings of this study will contribute to the decision and policymakers of companies producing smartphones and developing smartphone applications.

Keywords: Smartphones, Decision support systems, Dependency, Purchasing behavior, Higher education

CONSTRUCTION SUPPLIER EVALUATION IN CONFLICT AREAS BY HYBRID METHODOLOGY: A CASE STUDY

Dr. Jamil HALLAK¹

¹ Researcher, Adana, Turkey,
ORCID: ID/0000-0001-5975-4075

ABSTRACT

Organizations' success often relies on the most appropriate selection and evaluation of its suppliers. Vendor selection, however, is very complicated and risky owing to a variety of uncontrollable and unstable criteria affecting the process of decision-making especially in conflict areas where there is rare of most information and access restriction. In this paper, we proposed a hybrid methodology based on Fuzzy analytic hierarchy process (F-AHP) and fuzzy Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution (F-TOPSIS) to evaluate the construction supplier in human-made disaster areas. Firstly, data and criteria were collected from the direct beneficiaries and local representatives were taken into account to be considered in this evaluation such as humanitarian criteria including Social responsibility towards affected vulnerable people, Commitment to the principles of humanitarian work, service quality, delivery and capacity and so on. secondly, a triangular F-AHP was utilized to identify the importance of each criterion compared with the others based on three experts in the humanitarian and supply chain sectors. Thirdly, F-TOPSIS was applied to rank the alternatives accordingly and facilitate the decision of supplier selection in the crisis areas. Lastly a sensitive analysis was implemented to study the impact of Channing the inputs on the outputs. The proposed methodology showed effectiveness and efficiency in the context of evaluating of construction supplier in crisis regions.

Keywords: Construction, Supplier evaluation, F-AHP, F-TOPSIS, Sensitive analysis, Humanitarian, conflict.

تقييم موردي الانشاءات في مناطق الصراع بواسطة منهجية الهجينة: دراسة حالة

المخلص

غالبًا ما يعتمد نجاح المنظمات على الاختيار والتقييم الأنسب لمورديها. ومع ذلك، فإن اختيار البائعين معقد للغاية ومحفوف بالمخاطر بسبب مجموعة متنوعة من المعايير غير القابلة للسيطرة وغير المستقرة التي تؤثر على عملية صنع القرار خاصة في مناطق النزاع حيث يكون هناك ندرة في معظم المعلومات وتقييد الوصول. في هذه الورقة، اقترحنا منهجية هجينة تعتمد على عملية التسلسل الهرمي التحليلي الضبابي (F-AHP) والتقنية الضبابية لتفضيل الطلب عن طريق التشابه مع الحل المثالي (F-TOPSIS) لتقييم بائعي البناء في مناطق الكوارث من صنع الإنسان. أولاً، تم جمع البيانات والمعايير من المستفيدين المباشرين والممثلين المحليين لأخذها في الاعتبار في هذا التقييم مثل المعايير الإنسانية بما في ذلك المسؤولية الاجتماعية تجاه الأشخاص الضعفاء المتأثرين، والالتزام بمبادئ العمل الإنساني، وجودة الخدمة، والتسليم والمورد. القدرة وهلم جرا. ثانياً، تم استخدام نموذج F-AHP الثلاثي لتحديد أهمية كل معيار مقارنة بالمعايير الأخرى بناءً على ثلاثة خبراء في قطاعي الشؤون الإنسانية وسلسلة التوريد. ثالثاً، تم تطبيق F-TOPSIS لترتيب البدائل وفقاً لذلك وتسهيل قرار اختيار الموردين في مناطق الأزمات. أخيراً تم إجراء تحليل حساس لدراسة تأثير تغيير المدخلات على المخرجات. أظهرت المنهجية المقترحة الفعالية والكفاءة في سياق تقييم مورد البناء في مناطق الأزمات.

الكلمات المفتاحية: الانشاءات، تقييم الموردين، F-AHP، F-TOPSIS، تحليل الحساسية، الشؤون الإنسانية، الصراع

SMALL-SCALE PROJECT SELECTION WITHIN THE EARLY RECOVERY STAGE BY GOAL PROGRAMMING: A CASE OF NORTH ALEPPO/SYRIA

Dr. Jamil HALLAK ¹

¹ Researcher, Adana, Turkey,
ORCID: ID/0000-0001-5975-4075,

ABSTRACT

The Crisis in Syria started out in 15-03-2011. Affected people are still suffering from its sequences where there is a lack of essential needs such as food, shelter, health and education. Most small-scale business are out of service or destroyed partially. Therefore, supporting livelihoods for communities and families affected is crucial to create income activities for beneficiaries and to contribute to prevent negative or irreversible coping mechanisms, and strengthening their resilience in rural areas in north of Aleppo. For this aim, we suggested a approach to evaluate and select projects in crisis area to be funded and restored effectively. In this approach, we define the criteria from humanitarian perspective such to choose the projects that related to the most vulnerable families those who have disabilities, pregnant or children not attending schools in addition to economic criteria. Then, the criteria were prioritized by utilizing analytic hierarchy process (AHP) and a mathematical model was created based on weighted goal programming. Lastly, a case study was applied by the proposed model to validate its efficiency and effectiveness. the results showed that our method can lead to a robust model that can aid decision makers through the project's evaluation process.

Keywords: Project Selection, Goal Programming, AHP, Crisis.

اختيار المشاريع الصغيرة في مرحلة التعافي المبكر من خلال برمجة الأهداف: حالة شمال حلب / سوريا

الملخص

بدأت الأزمة في سوريا في 15-03-2011. لا يزال الأشخاص المتضررون يعانون من تبعاتها حيث يوجد نقص في الاحتياجات الأساسية مثل الغذاء والمأوى والصحة والتعليم. معظم الأعمال الصغيرة خارج الخدمة أو دمرت جزئياً. لذلك، يعد دعم سبل العيش للمجتمعات والأسر المتضررة أمراً بالغ الأهمية لخلق أنشطة دخل للمستفيدين والمساهمة في منع آليات التكيف السلبية أو التي لا رجعة فيها، وتعزيز قدرتهم على الصمود في المناطق الريفية في شمال حلب. لتحقيق هذا الهدف، نقترح نهجاً لتقييم واختيار المشاريع في منطقة الأزمات ليتم تمويلها واستعادتها بشكل فعال. في هذا النهج، نحدد المعايير من منظور إنساني مثل اختيار المشاريع التي تتعلق بالأسر الأكثر ضعفاً من ذوي الإعاقة أو الحوامل أو الأطفال الذين لا يذهبون إلى المدارس بالإضافة إلى المعايير الاقتصادية. بعد ذلك، تم تحديد أولويات المعايير من خلال استخدام عملية التسلسل الهرمي التحليلي (AHP) وتم إنشاء نموذج رياضي بناءً على برمجة الهدف الموزون. أخيراً، تم تطبيق دراسة حالة من خلال النموذج المقترح للتحقق من كفاءته وفعاليته. من الواضح أن طريقتنا يمكن أن تؤدي إلى نموذج قوي يمكن أن يساعد صانعي القرار من خلال عملية تقييم المشروع.

الكلمات المفتاحية: اختيار المشروع، برمجة الهدف، AHP، أزمات

**KARAPINAR ÇEVRESİNDE (KONYA, ORTA ANADOLU, TÜRKİYE) GÖZLENEN
OBRUKLARIN BOYUT VERİLERİNİN İSTATİSTİKSEL ANALİZLERİ**

***THE STATISTICAL ANALYSIS OF DIMENSION DATA FOR ALL OBSERVED
SINKHOLES IN KARAPINAR AND SURROUNDINGS (KONYA, CENTRAL
ANATOLIA-TURKEY)***

Asst. Prof. Şeyda PARLAR¹, Res. Asst. Berkant COŞKUNER², Prof. Dr. Yaşar EREN³

¹Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0003-1048-0100,

²Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-9798-8793,

³Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-7899-8507,

ABSTRACT

In this study, detailed investigations were carried out on Karapınar and the sinkholes around it, located in the east of Konya Closed Basin (KCB). It was aimed to determine the locations and morphological characteristics of the sinkholes in the region and to evaluate the numerical data statistically. As of October 31, 2020, a total of 505 sinkholes were determined in this wide area of approximately 3750 km² around Karapınar District, which is located approximately 70 km east of Konya Province. It has been observed that most of the sinkholes were developed within the Miocene - Pliocene İnsuyu Formation or within the Plio - Quaternary alluvial rocks overlying this formation. The long axis, short axis, depth, circumference, area and volume of each sinkhole had been separately examined in detail. According to the Univariate statistics data of obtained numerical data, the long axes of the sinkholes vary between 0.75 meters - 900 meters, their short axes vary between 0.75 meters - 784.7 meters and their depths vary between 0.25 meters - 134 meters. The cluster analysis of these morphological features revealed 4 types of sinkholes, small, medium, large and very large sinkholes, and 97.6 % of the sinkholes in the region were classified in cluster of small sinkholes. As a result of the factor analysis by correlation method, it was determined that the morphological measurement data of the sinkholes have a very high positive correlation with each other. However, the moderately high correlation of depth and other components indicates that the long and short axis are more effective than the depth in the morphology of the sinkholes.

Keywords: Karapınar, sinkhole, statistic, correlation, cluster analysis

ÖZET

Konya Kapalı Havzası'nın (KKH) doğusunda yer alan Karapınar ve çevresindeki obruklarla ilgili ayrıntılı incelemelerin gerçekleştirildiği bu çalışmada, bölgedeki obrukların yerlerinin, morfolojik özelliklerinin belirlenmesi ve sonuçta elde edilen sayısal verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Konya İli'nin yaklaşık 70 km doğusunda yer alan Karapınar İlçesi'nde ve çevresinde, yaklaşık 3750 km² lik bu geniş alandaki ayrıntılı ve hassas çalışmalarla 31 Ekim 2020 tarihi itibarıyla toplam 505 obruk belirlenmiştir. Obrukların büyük bir çoğunluğunun, Miyosen-Pliyosen yaşlı İnsuyu Formasyonu içinde veya bu formasyonu üstleyen Pliyo - Kuvaterner yaşlı alüvyal kayalar içinde geliştiği gözlenmiştir.

Detaylı olarak incelenen her bir obruğun; uzun eksen, kısa eksen, derinliği, çevresi, alanı ve hacmi ayrı ayrı belirlenmiştir. Elde edilen sayısal verilerin Univariante istatistik verilerine göre obrukların uzun eksenleri 0,75 metre ile 900 metre arasında, kısa eksenleri 0,75 metre ile 784,7 metre arasında, derinlikleri ise 0,25 metre ile 134 metre arasında değişmektedir. Bu morfolojik özelliklerin kümelenme analizi de küçük obruklar, orta obruklar, büyük obruklar ve çok büyük obruklar olmak üzere 4 tip obruk ortaya çıkarmış ve bölgedeki obrukların % 97,6' sını küçük obruklar sınıfında toplamıştır. Faktör analizi ile korelasyon yöntemiyle analiz sonucunda obrukların morfolojik ölçüm verilerinin birbirleriyle pozitif çok yüksek korelasyona sahip olduğu belirlenmiştir. Ancak derinliğin diğer bileşenlerle orta derecede yüksek korelasyonu, obrukların morfolojisinde derinlikten daha çok uzun ve kısa eksenin etkili olduğunun göstergesi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karapınar, obruk, istatistik, korelasyon, kümelenme analizi

**ESKİ HOTAMIŞ GÖLÜ VE ADAKALE (KARAPINAR-KONYA) CİVARINDAKİ
YÜZEY DEFORMASYONLARI**

***RECENT SURFACE DEFORMATION STRUCTURES AROUND THE OLD HOTAMIŞ
LAKE AND ADAKALE (KARAPINAR-KONYA)***

**Prof. Dr. Yaşar EREN¹, Asst. Prof. Şeyda PARLAR², Res. Asst. Berkant COŞKUNER³,
Geol. Eng. - MSc Şükrü ARSLAN⁴**

¹Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-7899-8507,

²Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0003-1048-0100,

³Konya Technical University, Faculty of Engineering and Natural Sciences, Department of Geological Engineering, Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-9798-8793,

⁴Prime Ministry Disaster And Emergency Management Authority, Konya Provincial Directorate of Disaster and Emergency, 42100 Selçuklu/ Konya, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-3897-5685,

ABSTRACT

Land Subsidence and related widespread surface deformations have started to occur in basins located in the Central and Western Anatolia due to the regional declining of groundwater table. The most striking examples of these structures are the surface faulting and surface fissures encountered near the Eski Hotamış Lake and Adakale in the southeast of Konya Basin. In this part, the most important structure of the area is the Hotamış Fault Zone with an average N-S trend. The Hotamış Fault Zone starts from southeast of Adakale in the study area and continues towards the east of Sürgüç settlement for approximately 12 km. In this section, along the west-dipping fault surface, Mesozoic basement rock, Miocene Adakale andesite and Miocene-Pliocene lacustrine limestone come side by side with the Quaternary basin rocks. The first group of surface faulting and surface fissures developed due to land subsidence observed around Adakale seemingly extends approximately 4 km along the shore of the Old Hotamış Lake parallel to the fault zone. Surface faulting starting just south of the cemetery deform the historical cemetery area. At this place, vertical movement exceeds 1 m along the fault surface. The horizontal ground openings along the fissures exceed 1 m and their depths reach about three meters. The second surface faulting assembly is located just southwest of Adakale village. Here, two sets of surface faulting are observed, one of which is parallel to the Hotamış Fault Zone in the N-S direction and the other is directed oblique to the this set. The surface faulting continues to the south outside the study area. The two sets intersect each other and the angle between them varies between 60-70°. There is a vertical ground motion around 1m along surface faulting in the south of Adakale. The width of the ground fissures exceeds 1 m and the their depths exceed 3-4 m. Small sinkholes had been formed along the surface faulting and the surface fissures. According to the statements of the local people, the surface deformations related to the land subsidence started in 2008 in the study area. For this reason, the average calculated vertical subsidence rate around the Adakale Settlement has been calculated as 8.5 cm/year for both groups of surface faulting, since 2008.

Keywords: Karapınar, Surface faulting, surface fissure, Land subsidence, Konya basin

ÖZET

Orta ve Batı Anadolu’da yer alan havzalarda, yer altı suyunun düşümüne bağlı olarak yaygın yüzey deformasyonları ve çökmeler oluşmaya başlamıştır. Bu yapılara en güzel örneklerden biri de Konya Havzasının güneydoğusunda yer alan Eski Hotamış Gölü ve Adakale çevresince görülen yüzey yarıkları ve yüzey faylanmalarıdır. Bu kesimde yörenin en önemli yapısını ortalama K-G gidişli Hotamış Fay Zonu oluşturur. Hotamış fay zonu inceleme alanında Adakale güneydoğusundan başlayıp yaklaşık 12 km boyunca Sürgüç doğusuna kadar devam eder. Bu bölgede batıya eğimli fay düzlemi boyunca Kuvaterner yaşlı kayalarla, Mesozoyik yaşlı temel kayalar, Miyosen yaşlı Adakale andeziti ve Miyosen-Pliyosen yaşlı göl sel kireçtaşları karşı karşıya gelmiştir. Adakale civarında gözlenen yüzey deformasyonlarına bağlı olarak gelişmiş yüzey faylanması ve yüzey yarıklarının ilk topluluğu görünürde yaklaşık 4 km uzunluğunda Eski Hotamış Gölü kıyısı boyunca Adakale fayına paralel olarak uzanır. Mezarlığın hemen güneyinde başlayan yüzey faylanmaları mezarlık alanını deforme eder. Bu kesimde fay boyunca 1 m’yi aşan düşey hareket, 1 m yatay genişliğe varan yarıklar ve 2 m’yi aşan derinliklerde yarıklar izlenmektedir. İkinci yüzey faylanması topluluğu ise Adakale köyünün hemen güneybatısında bulunur. Burada biri Hotamış fay zonuna paralel yaklaşık K-G yönünde diğeri ise bu gidişe aykırı olarak yönlendirilmiş DGD-BGB gidişli yüzey faylanmaları izlenmektedir. Yüzey faylanmaları inceleme alanının dışında güneye doğru devam etmektedir. İki takım birbirini kesmekte ve aralarındaki açı 60-70o arasında değişmektedir. Adakale civarındaki yüzey faylanmaları boyunca 1 m civarında düşey atım vardır. Yarıkların genişliği 1 m’yi, derinlikleri ise 3-4 m’yi geçmektedir. Yüzey yarıkları boyunca küçük çaplı obruklar oluşmaktadır. Yöredeki halkın ifadelerine göre yüzey deformasyonları inceleme alanında 2008 yılından itibaren başlamıştır. Yapılan hesaplamalarda 2008 yılından bugüne Adakale civarındaki ortalama düşey çökme miktarı her iki grup yüzey faylanması boyunca 8,5 cm/yıl olarak hesaplanmıştır.

Anahtar kelimeler: Karapınar, yüzey faylanması, yüzey yarıkları, çökme, Konya havzası

**PRENATAL STRES MODELLERİNDE AVİAN YUMURTASININ TIBBİ
KULLANIMLARI**

MEDICAL USES OF AVIAN EGG IN PRENATAL STRESS MODELS

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe ATÇALI¹, Prof. Dr. Sedat YILDIZ²

¹ Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Fizyoloji Ana Bilim Dalı, Bingöl, Türkiye
ORCID: ID/0000-0002-9566-7531

² İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye
ORCID: ID/0000-0002-7872-790X

ÖZET

Gebelik döneminde memelilerde stres faktörlerine maruziyete bağlı olarak fetüs üzerinde gerek davranışsal gerek fizyolojik olarak değişimler meydana gelebilmektedir. Bu değişimlerin nedenleri her ne kadar aydınlatılamamış olsa da, prenatal strese maruziyetin çocuklarda fiziksel ve mental sorunlar ile ilişkili olduğuna dair çalışmalar bulunmaktadır.

Bu ilişkilerin ortaya konması amacıyla bir dizi hayvan modeli çalışmaları yapılmaktadır. Her ne kadar en çok tercih edilen hayvan türü kemirgenler olsa da bu hayvan modellemesi çeşitli metodolojik eksiklikleri barındırmaktadır. Bu eksikliklerin bazıları; anne çevre etkileşimine bağlı olarak anne üzerinde değişikliğe neden olması, memeli modellerde yavrunun anne içinde büyüyüp gelişmesi, yavrunun anneye beslenme konusunda bağımlı olduğu için alınan gerek besinsel gerek kimyasal maddelerden etkilenmesi gibi sınırlayıcı faktörleri içermektedir. İnsanlar üzerinde çalışma yapma noktasındaki etik kısıtlamalar, memeli hayvan modellerindeki sınırlayıcı faktörler bilim insanlarını prenatal stres ile ilgili çalışmalarda başka bir hayvan modeli arayışına yöneltmiştir. Kanatlı hayvan yumurtaları bu noktada metodolojik eksiklikleri ortadan kaldıran mükemmel bir model olarak karşımıza çıkar. Yumurtanın anneden bağımsız büyüyüp gelişmesi, çalışmaların kuluçka süresi içinde tamamlanabilmesi ve gelişim aşamalarının tümünün bilinmesi ve daha birçok unsur bu hayvan modelini prenatal stres çalışmalarında tercih sebebi yapmıştır. Bu konuda birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Gebelikte ortaya çıkabilecek; hipoksinin neden olduğu bozukluklar, maternal stresin oluşturabileceği fenotipik sorunlar, manyetik alanın ve ultrasonun yavru üzerinde meydana getirebileceği etkilerin ortaya konması, davranış ve öğrenme modelinin oluşturulması, farmakolojik ve toksikolojik maruziyetin etkileri, alkol ve madde bağımlılığının yavru üzerindeki etkilerinin ortaya konması ve angiogenez gibi fizyolojik süreçlerin izlenmesi noktasında avantajlara sahip hayvan modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu derleme; prenatal strese maruziyette avian türlerinin yumurtalarının tıbbi kullanımlarına yönelik bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Prenatal stres, Avian, Yumurta

ABSTRACT

Both behavioral and physiological changes may occur on the fetus due to exposure to stress factors in mammals during pregnancy. Although the reasons for these changes have not been elucidated, there are studies showing that exposure to prenatal stress is associated with physical and mental problems in children.

A series of animal model studies are carried out to reveal these relationships. Although rodents are the most preferred animal species, this animal modeling has several methodological deficiencies. Some of these shortcomings; It includes limiting factors such as causing changes in the mother depending on the interaction of the maternal environment, the growth and development of the offspring in the mother in mammalian models, and the fact that the offspring is affected by both nutritional and chemical substances as they are dependent on the mother's nutrition. Ethical constraints on studying humans, limiting factors in mammalian animal models have prompted scientists to seek another animal model in studies of prenatal stress. At this point, poultry eggs appear as an excellent model that eliminates methodological deficiencies. Along with many other factors, as the egg grows and develops independently from the mother, as the studies can be completed within the incubation period and as the development stages are known, this animal model is preferred in prenatal stress studies. It is possible to find many studies on this subject. It emerges as an animal model with advantages for the problems that may occur during pregnancy; including disorders caused by hypoxia, phenotypic problems that may be caused by maternal stress, determination of the effects of magnetic field and ultrasound on the offspring, establishment of behavior and learning model, effects of pharmacological and toxicological exposure, revealing the effects of alcohol and substance addiction on offspring, and monitoring physiological processes such as angiogenesis. This review has been prepared to provide information about the medical uses of avian eggs in exposure to prenatal stress.

Keywords: Prenatal stress, Avian, Egg

OPOİDLERİN VÜCUTTA BELİRLENMESİ VE SAÇIN MEDİKAL ÖNEMİ***DETERMINATION OF OPIOIDS IN THE BODY AND THE MEDICAL IMPORTANCE OF HAIR*****Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe ATÇALI¹, Prof. Dr. Sedat YILDIZ²**¹ Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Fizyoloji Ana Bilim Dalı, Bingöl, Türkiye

ORCID: ID/0000-0002-9566-7531

² İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

ORCID: ID/0000-0002-7872-790X

ÖZET

Uyuşturucu toplumlar üzerinde gerek sosyal gerek ekonomik sorunlara neden olan bir unsur oluşturmaktadır. Aşırı doz uyuşturucudan hayatını kaybedenler ve uyuşturucu kaynaklı suçla uğraşan emniyet güçleri, ahlaki çöküntü gibi nedenler uyuşturucu kullanımının belirlenebilmesi noktasında tüm ülkeleri sorumlu kılmaktadır. Bu nedenle uyuşturucu kullanımının belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda kan ve idrar analizleri uyuşturucu kullanımının belirlenmesinde rutinde kullanılan biyomateriyaller olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine tükürük sıvısı ve ter uyuşturucu analizlerinde kullanılan diğer biyomateriyaldir. Bu biyomateriyaller kısa vadeli uyuşturucu kullanımı hakkında bilgi sunarken uzun vade de kullanımın belirlenmesinde ne yazık ki yetersiz kalmaktadır. Saç ve tırnak uzun süreli maruziyetin belirlenmesinde çok önemlidir. Ancak tırnağın büyüme hızının çok yavaş olması bir dezavantaj oluşturur. Saçın 0,6-3,35 cm/ay aralığında uzadığı yönünde çalışmalar olmakla birlikte genel kabul saçın her ay yaklaşık 1 cm uzadığı yönündedir. Saç; uzun vadeli uyuşturucu kullanımının ortaya konmasında ve retrospektif bilgi sağlaması yönüyle mükemmel bir biyomateriyal olarak karşımıza çıkmaktadır. İdrar yaklaşık 1-3 günlük maruziyeti, tükürük 1-2 günlük dönemi saç ise yaklaşık 3 ay öncesine kadar olan maruziyetin belirlenmesinde önem arz etmektedir. Epidermisin türevi olan saç tüm memeli türlerinde bulunan, anatomik olarak incelendiğinde derinin içinde yer alan saç folikülü ile vücudun dışından yer alan saç telinden (şaft) oluşan bir yapıdır. Saça uyuşturucuların nasıl geçtiği ile ilgili mekanizmanın anlaşılabilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Esas görüş; dışardan alınan herhangi bir maddenin kan dolaşımı ile saç folikülüne ulaştığı ve buradaki matriks hücrelerine girerek hapsediğidir. Yine ter ve yağ yolu ile uyuşturucuların saça dâhil olduğu da ifade edilmektedir. Adli tıp ve toksikoloji alanlarında opioidlerin belirlenmesi büyük bir önem arz etmektedir. Bu derleme; opioidlerin vücutta belirlenebilmesini mümkün kılan fizyolojik biyomateriyaller hakkında bilgi vererek saçın opioidlere uzun süreli maruziyetteki medikal önemi hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Opioid, Saç, Uyuşturucu**ABSTRACT**

Drugs constitute a factor that causes both social and economic problems in societies. Reasons such as drug overdose deaths and law enforcement dealing with drug-related crimes and moral breakdown make all countries responsible for determining drug.

Therefore, it is important to determine drug use. In this context, blood and urine analyzes appear as biomaterials that are routinely used in determining drug use. Other biomaterials used for drug analysis are saliva and sweat. While these biomaterials provide information about short-term drug use, they are unfortunately insufficient in determining long-term use. Hair and nails are very important in determining long-term exposure. However, the slow

growth rate of the nail creates a disadvantage. Although there are studies suggesting that the hair grows in the range of 0.6-3.35 cm/month, the general acceptance is that the hair grows approximately 1 cm every month. Hair emerges as an excellent biomaterial in revealing long-term drug use and provides retrospective information. Urine represents about 1-3 days of exposure; saliva represents 1-2 days period, hair represents exposure up to about 3 months ago. Hair, which is a derivative of the epidermis, is a structure that is found in all mammal species and when examined anatomically, it consists of the hair follicle located inside the skin and the hair shaft (shaft) located outside the body. Studies are carried out to understand the mechanism of how drugs are transferred to hair. The main view is that any substance taken from outside reaches the hair follicle with the blood circulation and enters the matrix cells and becomes trapped there. It is also stated that drugs are included in the hair through sweat and sebaceous fat. Identifying opioids in forensic medicine and toxicology is of great importance. This review was prepared to give information about the medical importance of hair in long-term exposure to opioids by giving information about physiological biomaterials that make it possible to determine opioids in the body.

Keywords: Opoid, Hair, Drugs

**HASTALIKLARDA SAÇ KORTİZOLÜNÜN BİYOBELİRTEÇ OLARAK
KULLANIMI*****THE USE OF HAIR CORTISOL AS A BIOMARKER IN DISEASES*****Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe ATÇALI¹, Prof. Dr. Sedat YILDIZ²**¹ Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Fizyoloji Ana Bilim Dalı, Bingöl, Türkiye

ORCID: ID/0000-0002-9566-7531

² İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, Malatya, Türkiye

ORCID: ID/0000-0002-7872-790X

ÖZET

HPA (Hipotalamo Pituitar Adrenal Eksen) stres karşısında aktifleşen bir eksenidir. Bu eksenin aktifleşmesi sonucunda steroid yapıda küçük bir hormon olan kortizol salgılanır. Kortizol kan, ter, tükürük, idrar gibi vücut sıvılarının yanı sıra tırnak ve saç gibi dokularda da ölçülebilir. Kortizolün ölçümü sayesinde HPA eksenin aktivitesi ve organizmanın stres karşısında verdiği yanıt ya da yanıtlar hakkında fikir sahibi olabiliriz. Kortizol vücutta aktif ve inaktif formda bulunan bir hormondur ve ölçümü invazif ya da non-invazif olarak yapılabilmektedir. Aktif olan serbest kortizolün ölçümü tükürük, idrar ve saçta yapılabilmektedir. İnvazif olarak kişiden kan alımı ile kortizolün ölçümünün gerçekleştirildiği işlemlerde kişide kan alımı sırasında bir stres olduğu için HPA üzerinde tetikleyici bir rol oynamakta ve bu yönüyle HPA aktivitesinin değerlendirilmesinde pek tercih edilmemektedir. Bunun yanı sıra kortizol kanda total kortizol olarak ölçülür ve serbest yani aktif kortizolün ortaya konması maliyetli işlemler gerekmektedir. İdrarda kortizolün ölçümü ise non-invazif bir parametre olması yönüyle bir avantaj sağlarken, idrardaki çeşitli metabolitlerin sebep olduğu çapraz reaksiyonlar bu ölçümün dezavantajını oluşturmaktadır. Tırnak ve terdeki kortizol ölçümleri ise non-invazif olması yönüyle bu biyomateryalleri değerli kılarken, kişisel alışkanlıklar, kozmetik ürünler ve manüplasyondaki zorluklar sebebiyle bu biyomateryallerin değerini azaltan ve pek tercih edilmemesine sebep olan unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Kortizolün tükürükteki ölçümü HPA ekseninin akut aktivitesi hakkında bilgi verirken, saçtaki ölçümü eksenin kronik aktivitesi hakkında bilgi vermektedir.

Son dönemde saçtaki kortizolün ölçümü; özellikle hastalıklarla kronik stres arasındaki bağlantıların ortaya konması noktasında, merak edilen ve araştırılan bir biyobelirteç haline gelmiştir. Özellikle kardiyovasküler, psikotik, mental, otoimmün ve psikonöroendokrinolojik hastalıkların stresle ilişkisinin araştırıldığı ve çeşitli metabolik hastalıkların ortaya çıkma zamanının ortaya konmasına dair çalışmalar saç kortizolünün değerini daha da ön plana çıkarmaktadır. Zira kronik stresin ölçümünde saçtaki kortizolden başka bir alternatif bulunmamaktadır ve bu özelliğiyle saçtaki kortizol eşsiz bir biyobelirteç olmaktadır. Bu derleme; kronik stresin biyobelirteci olan saç kortizolünün hastalıklarda kullanımına dair bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Saç kortizolü, Stres, HPA (Hipotalamo Pituitar Adrenal Eksen)**ABSTRACT**

HPA (Hypothalamo Pituitary Adrenal Axis) is a an axis that is activated against stress. As a result of the activation of this axis, cortisol, a small steroid hormone, is secreted. This chemical feature of cortisol makes it measurable in tissues such as nails and hair as well as body fluids such as blood, sweat, saliva and urine. Thanks to the measurement of cortisol, we can have an idea about the activity of the HPA axis and the response or responses of the

organism to stress. Cortisol is a hormone that exists in the body in active and inactive form and measurements can be made invasively or non-invasively. Measurement of active free cortisol can be made in saliva, urine and hair. It plays a triggering role on HPA as a stress occurs during blood collection in the procedures in which the blood is taken from the person and cortisol is measured invasively and it is not preferred in the evaluation of HPA activity. In addition, cortisol in the blood is total cortisol, and in this respect, costly procedures are required to reveal free or active cortisol. While measurement of cortisol in urine provides an advantage in that it is a non-invasive parameter, cross reactions caused by various metabolites in urine constitute the disadvantage of this measurement. While cortisol measurements in the nails and sweat make these biomaterials valuable as they are non-invasive, personal habits, cosmetic products and difficulties in manipulation are factors that reduce the value of these biomaterials and cause them not to be preferred. While the measurement of cortisol in saliva gives information about the acute activity of the HPA axis, its measurement in the hair provides information about the chronic activity of the axis. Measurement of cortisol in hair in recent years; It has become a widely researched biomarker especially at the point of revealing the links between diseases and chronic stress. Studies investigating the relationship between stress and especially cardiovascular, psychotic, mental, autoimmune and psychoneuroendocrinological diseases and revealing the time of occurrence of various metabolic diseases highlight the value of hair cortisol. Because there is no alternative other than cortisol in hair in the measurement of chronic stress, and with this feature, cortisol in the hair is a unique biomarker. This review has been prepared to give information about the use of hair cortisol, which is a biomarker of chronic stress, in diseases.

Key Words: Hair cortisol, Stress, HPA (Hypothalamo Pituitary Adrenal Axis)

**VOLEYBOLCULARDA TENİS SERVİS TEKNİĞİ İLE YAPILAN ATIŞLARIN
İSABETLİ SERVİS PERFORMANSLARININ İNCELENMESİ**

***INVESTIGATION OF ACCURATE SERVICE PERFORMANCE OF SHOTS MADE
WITH TENNIS SERVICE TECHNIQUE IN VOLLEYBALL PLAYERS***

Asst. Prof. Gürhan SUNA¹, Assoc. Prof. Erkan ÇETİNKAYA², Eyüp TANRIVERDİ³

¹Süleyman Demirel University, Faculty of Sports Sciences,, Coaching Education, Isparta,
Turkey

ORCID: ID/0000-0002-2125-9105

²Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Sports Sciences,
Department of Recreation, Aydın, Turkey,

ORCID: ID/0000-0001-8441-6510

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Faculty of Sports Sciences , Department of Sport Sciences,
Isparta, Turkey

ABSTRACT

This study aims to investigate the accurate service performances of shots made with tennis service in volleyball players. Twelve athletes from Süleyman Demirel University and playing volleyball team participated voluntarily. The mean age of the athletes was 22.83 ± 2.62 years and the average height was 185.08 ± 5.55 cm. and bodyweight averages 83.00 ± 10.82 kg. It was determined as. Participating athletes were given service exercises for 4 weeks, 5 days a week at the end of each training session. Service speed and accuracy were measured at the beginning and end of the training period. The services were thrown from anywhere the athlete wanted behind the service line. Each athlete served 5 services and the highest score was recorded in km/s.ec. It was taken from Pocket Radar to measure service speed and recorded. Three zones were selected on the volleyball court for service measurement and scored 6, 5, and 1 points according to their difficulty. Paired t-Test "was used to compare the pre-test and post-test values of the obtained data. In the present study, the average of the first test measurements in the service hit test measurements of volleyball players was 3.92 ± 2.57 points, the final test average was 4.33 ± 2.27 points, and in the comparison of accurate service speed measurements, the average of the first test measurement was 66.83 ± 8.11 km / s, the post-test average was found to be 60.70 ± 21.79 km / h and there was no statistically significant difference between the measurements ($p>0,05$). As a result, in this study, it was observed that the rate of service throws in the designated regions increased and the accuracy rate decreased. To serve the designated areas at high speed, it is thought that serving dunking instead of tennis serving will give better results.

Keywords: Volleyball, Ball Speed, Accuracy

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, voleybolcularda tenis servis ile yapılan atışların isabetli servis performanslarının incelenmesidir. Çalışmaya Süleyman Demirel Üniversitesinde okuyan ve üniversite voleybol takımında oynayan 12 sporcu gönüllü olarak katılmışlardır. Sporcuların

yaş ortalamaları $22,83 \pm 2,62$ yıl, boy ortalamaları $185,08 \pm 5,55$ cm. ve vücut ağırlık ortalamaları $83,00 \pm 1,82$ kg. olarak tespit edilmiştir. Katılan sporculara 4 hafta, haftada 5 gün, her antrenman sonunda servis alıştırmaları yaptırılmıştır. Antrenman sürecinin başında ve sonunda servis hızı ve isabeti ölçümleri yapılmıştır. Servisler, servis atma çizgisinin arkasından sporcunun istediği herhangi bir yerden atılmıştır. Her sporcu 5 servis atmış ve en yüksek skor km /s. cinsinden kaydedilmiştir. Servis hızını ölçmek için Pocket Radar cihazından alınarak kaydedilmiştir. Servis ölçümü için voleybol sahasında üç bölge seçilmiş ve zorluk derecelerine göre 6, 5 ve 1 puan olarak puanlandırılmıştır. Elde edilen verilerin ön test ve son test değerlerini karşılaştırmak için “Paired t Testi” kullanıldı. Çalışmamızda voleybolcuların servis isabet testi ölçümlerinde ilk test ölçümü ortalaması $3,92 \pm 2,57$ puan son test ortalaması $4,33 \pm 2,27$ puan, isabetli servis hızı ölçümlerinin karşılaştırılmasında ise, ilk test ölçümü ortalaması $66,83 \pm 8,11$ km/s. son test ortalaması $60,70 \pm 21,79$ km/s. olarak tespit edilmiş ve ölçümler arası istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Sonuç olarak, bu çalışmada belirlediğimiz bölgelere atılan servis atışlarının hızı arttıkça isabet oranının düştüğü gözlemlenmiştir. Belirlenen bölgelere yüksek hızda servis atmak için tenis servis yerine smaç servis atmanın daha iyi sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, Topun Hızı, İsabetlilik

**KANO-KAYAK VE KÜREK BRANŞLARINDAKİ SPORCULARIN KISA VE UZUN
MESAFE PERFORMANSLARININ, KAS İÇİ OKSİJEN SATURASYONU
ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

***INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF SHORT AND LONG DISTANCE
PERFORMANCES OF THE ATHLETES IN CANOE-KAYAK AND ROWING
BRANCHES ON INTRAMUSCULAR OXYGEN SATURATION***

Mehmet TOPAL ¹, Dr. S. Orkun PELVAN ², Öğr. Gör. Savaş AKBAŞ ²

¹ Marmara University, Institute of Health Sciences, Faculty of Sports Sciences, İstanbul,
Turkey,

ORCID: ID/0000-0002-0554-0458,

² Marmara University, Institute of Health Sciences, Faculty of Sports Sciences, İstanbul,
Turkey,

ORCID: ID/0000-0001-7889-0788,

ORCID: ID/0000-0002-6623-7284

ABSTRACT

The presentation of affordable and portable 'near infrared spectroscopy' (NIRS) monitors has increased access to the value of intramuscular oxygen saturation during exercise. The aim of this study is to compare the results by measuring the intramuscular oxygen saturation (SmO₂%) in the short and long distance performances of the athletes in canoe, kayak and rowing. There were 30 male volunteers participated (11 rowing, 11 kayak and 8 canoe athletes) who were elite at the national team level with age $20,53 \pm 3,23$ years, height $181,70 \pm 7,90$ cm, weight $78,60 \pm 11,22$ kg and body mass index (BMI) $23,73 \pm 2,37$. In our study we tested two muscles group: M. Biceps B. (BB) and M. Vastus L. (VL). The intramuscular oxygen saturation status of the athletes in canoe / kayak and rowing were measured using the NIRS technology with 40 second (sec) and 4 minutes (min) (sprint-distance) tests performed on the land with special ergometers of the each branches. Data collecting processes were recorded as 5 (min) rest, 40s sprint, 10 min rest, 4 min distance and 5 min recovery in total nearly 25 minutes. Comparing the canoe and kayak branches, there is no significant difference was found in the drop velocities to minimum, during 40 second sprint for BB (p: ,382) and VL (p: ,150). As we compare to 4 minutes performans, a significant difference was found in both muscles for both branches (BB p: ,045, VL: p: ,007). When we compare the canoe, kayak and rowing, there is no significant difference was found in the drop velocities to minimum during 40 second sprint for BB (p: ,424) and VL (p: ,222). As we compare to 4 minutes performans, a significant difference was found in both muscles for all three branches (BB p: ,001, VL: p: ,005). As a result, it is thought that many factors such as differences between branches, posture position, cardiovascular differences between athletes, using of body parts, number of stroke per minute affect the value of intramuscular oxygen saturation. However, next studies can shown that of significant differences can be increased by increasing the number of subjects.

Keywords: Canoe, Kayak, Rowing, Near Infrared Spectroscopy

ÖZET

Uygun fiyatlı ve taşınabilir ‘yakın kızılaltı spektroskopisi’ (YKS) monitörlerinin piyasaya sürülmesi, egzersiz sırasındaki kas içi oksijen saturasyonu bilgilerine ulaşabilme imkanını arttırmıştır. Çalışmamızın amacı büyükler kategorisindeki kano, kayak ve kürek branşlarındaki sporcuların kısa ve uzun mesafe performanslarında kas içi oksijen doygunlukları (%SmO₂) ölçülerek sonuçlarının incelenmesidir. Çalışmamıza ulusal seviyedeki 30 gönüllü (11 kürek, 11 kayak ve 8 kano sporcusu) katılmıştır; yaş $20,53 \pm 3,23$ yıl, boy $181,70 \pm 7,90$ cm, kilo $78,60 \pm 11,22$ kg ve vücut kitle indeksi (BMI) $23,73 \pm 2,37$. Çalışmamız karada branşlara ait ergometrelerde yapılan 40 saniye (sn) ve 4 dakika (dk) (sprint- mesafe) testleri ile kano/kayak ve kürek branşlarındaki sporcuların kas içi oksijen saturasyonu durumları YYS teknolojisi kullanılarak M. Biceps B. (BB) ve M. Vastus L. (VL) kaslarında ölçülmüştür. Veri alma işlemleri 5 (dk) dinlenik, 40sn sprint, 10dk dinlenme, 4dk uzun mesafe ve 5 dk toparlanma şeklinde toplamda yaklaşık 25dk olarak kaydedilmiştir. Kano ve kayak sporcularının 40sn yüklenme esnasındaki minimuma düşüş hızlarını incelediğimizde, BB (p: ,382) ve VL (p: ,150) için anlamlı farklılık bulunamamıştır. Kano ve kayak 4dk yüklenme esnasındaki minimuma düşüş hızlarını incelediğimizde ise BB (p: ,045) ve VL (p: ,007) için anlamlı fark bulunmuştur. Kano, kayak ve kürek branşlarını karşılaştırdığımızda BB (p: ,424) ve VL (p: ,222) için 40sn yüklenme esnasında minimuma düşüş hızlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır. 4 dk yüklenmede ise üç branş için de her iki kasta anlamlı farklılık bulunmuştur (BB p: ,001, VL: p: ,005). Sonuç olarak branşlar arası farklılıkların duruş pozisyonu, sporcular arası kardiovasküler farklılıklar, vücut uzuvları kullanım oranları, dakikada çekilen kürek sayısı gibi bir çok faktörün kas içi oksijen saturasyonu oranını etkilediği görülmüştür. Bununla beraber bu tür çalışmalarda denek sayısı arttırılırsa anlamlı farklılık sayısının çoğaltılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kano, Kayak, Kürek, Yakın Kızılaltı Spektroskopisi

SPOR BİLİMLERİNDE KULLANILAN BİYOKİMYASAL PARAMETRELER**BIOCHEMICAL PARAMETERS USED IN SPORTS SCIENCES****Associate Prof. Erkan CETİNKAYA¹**

¹Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Sports Sciences,
Department of Recreation, Aydın, Turkey,
ORCID: ID/0000-0001-8441-6510

ABSTRACT

The positive effects of regular and programmed exercise on human health are recognized and the place and importance of sports in our daily life are increasing day by day. Keeping fit with exercise; reduces the risk of developing diseases such as cardiovascular diseases, chronic respiratory diseases, diabetes mellitus, obesity, cancer, osteoporosis, and anxiety that negatively affects psychological health and contributes to the control of the symptoms of the diseases. Meanwhile, many biochemical parameters can be positively affected. On the other hand, the opposite is true in excessive exercise. Many biochemical parameters can be negatively affected due to the increased oxidative stress in sports such as football and wrestling that require sudden and excessive load. Especially, while oxidant parameter levels increase in muscle, liver, and blood, antioxidant parameter levels may decrease. Many biochemical parameter data can be used in scientific research to contribute to both areas, including sports sciences and health sciences, and to evaluate the current situation of athletes while having a health screening. Biochemical tests should also be added to the performance tests performed in individual or team sports with different energy systems and their effect on performance should be investigated. At the same time, coaches, sports scientists, and athletes should be informed about these tests and their importance, and the seriousness of this issue should be emphasized. In this section, the most frequently preferred biochemical parameters in sports sciences will be mentioned and information will be given about the evaluation of these parameters and their contribution to sports sciences.

Keywords: Sport of Science, Biochemicals, Performance

ÖZET

Düzenli ve programlı egzersizin insan sağlığı üzerindeki olumlu etkileri kabul görmekte ve sporun günlük hayatımızdaki yeri ve önemi gün geçtikçe artmaktadır. Egzersiz ile form tutma; kardiyovasküler hastalıklar, kronik solunum yolu hastalıkları, diabetes mellitus, obezite, kanser, osteoporoz, psikolojik sağlığı olumsuz yönde etkileyen anksiyete gibi hastalıkların gelişim riskini azaltır ve hastalıkların semptomlarının kontrol altına alınmasına katkıda bulunur. Bu esnada birçok biyokimyasal parametre de olumlu yönde etkilenebilir. Diğer taraftan aşırı egzersizde ise tam tersi bir durum söz konusudur. Futbol, güreş gibi ani ve aşırı yüklenme gerektiren sporlarda artan oksidatif strese bağlı olarak birçok biyokimyasal parametre olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Özellikle kas, karaciğer ve kanda oksidan parametre seviyeleri artış gösterirken, antioksidan parametre seviyeleri ise azalma gösterebilmektedir. Gerek spor bilimleri ve sağlık bilimleri olmak üzere her iki alana da katkı sağlaması için yapılan bilimsel araştırmalarda gerekse sporcuların bir sağlık taraması yaptırırken mevcut durumunun değerlendirilmesi amacıyla birçok biyokimyasal parametre verilerinden yararlanılabilir. Farklı enerji sistemine sahip bireysel ya da takım halinde

yapılan spor dallarında yapılan performans testlerine, biyokimyasal testler de eklenmeli ve performans üzerindeki etkisi araştırılmalıdır. Aynı zamanda, antrenörlere, spor bilim adamlarına ve sporculara da bu testler ve önemi hakkında bilgi verilmeli, bu konunun ciddiyeti vurgulanmalıdır. Bu bölümde spor bilimlerinde en sık tercih edilen biyokimyasal parametrelere değinilecek ve bu parametrelerin sporcu değeriendirilmesi ve spor bilimlerine katkıları konusunda bilgiler verilecektir.

Anahtar kelimeler: Spor Bilimleri, Biyokimyasallar, Performans

KIBRIS ARKEOLOJİK SİLİNDİR MÜHÜR GÖRSELLERİNİN ANALİZİ**ANALYSIS OF CYPRUS ARCHEOLOGICAL CYLINDER SEAL VISUALS****Yrd.Doç.Dr. Yücel Yazgın**

Yakın Doğu Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-3489-771X

ÖZET

İnsanlar, eski devirlerden beri “kişilik” ve “mülkiyet” haklarını özel işaretler ve simgeler kullanarak belirlemeye çalışmışlardır. Bu simgeler o günün koşullarında birlikte yaşayan ve topluluk oluşturmuş insanların üzerinde anlaştığı işaretlerdir. Kişilik ve mülkiyet belirleyici bu özel işaretlerin yer aldığı insan yapımı araçlardan biri de silindir mühürlerdir. Silindir mühürler üzerinde, kazınan yazı ve görseller aracılığı ile kişilik ve mülkiyet belirleme yanında farklı anlatımlar da yapılmıştır.

Bu araştırmada Kıbrıs Adasında arkeolojik eser niteliğinde olup, müzelerde sergilenen ve ilgili literatüre konu olabilecek silindir mühürler incelenmiştir. Örnekleme oluşturan mühürler Kıbrıs arkeoloji müzelerinde, British Museum, Metropolitan Museum ve John Hopkins Museum’un Kıbrıs eserleri bölümlerinde sergilenen silindir mühürlerden oluşmaktadır. Tarihsel süreç içinde Kıbrıs’ta hâkimiyet kurmuş topluluk ve yönetimlerin kullandığı silindir mühürler birer görsel öge olarak araştırılmıştır. Bu amaçla MÖ 2000 ile MÖ 600 yılları arasında Kıbrıs’ta veya komşu kültürlerde üretilen silindir mühürler üzerindeki imgeler araştırılmıştır. Bu araştırmada ayrıca komşu kültürlerde üretilerek, hediye veya ithal yolu ile Kıbrıs’a getirilen mühürler üzerindeki kazımlar da incelenmiştir. Komşu kültürlerde üretilip farklı yöntemlerle adaya getirilen mühürler üzerine adada ek olarak yapılan tüm figürler de araştırma kapsamına alınmıştır. Bu bağlamda, araştırma sürecinde ulaşılmış 191 örnek silindir mühür üzerinde kullanılan motif, figür, yazı, bezeme ile desenlerin özellikleri araştırılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda mühürler üzerine kazınmış figürler temsil ettikleri temalara göre kodlanarak kazınmış tüm görseller kategorilere ayrılmıştır. Kategorik ayırım sonucunda altı ana kategori tespit edilmiştir. Tespit edilen ana kategoriler altında yirmi yedi tema saptanmıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan silindir mühürler üzerindeki kazımlar içinde; üretilen ürünlerin çeşitliliğini sunan, tarımla, madencilikle ilgili, kutsama ve kurban sunma sahnelerini betimleyen ve sahibinin doğum gününü anlatan görsellere rastlanmıştır. Resimlerin mağara duvarlarına çizildiği dönemlerden beridir, bu türden özel işaretler veya farklı amaçlara hizmet eden imgelerin kullanıldığı bilinmektedir.

Bu bağlamda, silindir mühürlerin bazılarında sadece resimsel imgeler kazınmış olması onların yazıdan önce de var olduğu ve o dönemin geleneğinin yazı bulunduktan sonra da mühür kazımları üzerinde devam ettiği olgusu ortaya çıkarılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arkeolojik mühürler, Kıbrıs kültürü, Antik Kıbrıs, , Silindir mühürler, mühür figürleri.

ABSTRACT

People have tried to determine their "personality" and "property" rights by using special signs and symbols since ancient times. These symbols are the signs that people who lived together and formed a community in the conditions of that day that they agreed on. One of the human-

made tools, on which these special personality and property markers appear are cylinder seals. Different expressions were made besides determining personality and property by means of text and images engraved on cylinder seals.

In this research, cylinder seals, which are archaeological artifacts in the island of Cyprus, exhibited in museums and may be subject to the relevant literature were examined. The seals that make up the sample consist of cylinder seals exhibited in Cyprus archaeological museums, in the British Museum, Metropolitan Museum and the Cyprus artifacts sections of the John Hopkins Museum. The cylinder seals used by the communities and governments that have dominated Cyprus in the historical process have been investigated as visual imagery. Therefore, images on cylinder seals produced in Cyprus or neighbouring cultures between 2000 BC and 600 BC were investigated. In this research, the engravings on seals that were produced in neighbouring cultures and brought to Cyprus as a gift or were imported also examined. All figures made on the seals were produced in neighbouring cultures and brought to the island with different methods were also included in the study. In this context, the features of the motif, figure, inscription, decoration and patterns used on 191 cylinder seals obtained during the research process were investigated. As a result of the examination, figures which engraved on the seals was coded in accordance with their themes, all the images engraved on the seals were divided into categories. Six main categories were determined as a result of categorical division. Twenty-seven themes belonging to the identified main six categories were also determined.

Among the scrapings on the cylinder seals that constitute the sample of the research; visuals that determine the variety of food production, agriculture, mining, blessing and sacrifice scenes, and demonstrating the scenes of a birthday of the seal owner were encountered. From the pictures drawn on the cave walls, it is known that such special signs or images serving different purposes were used. In this context, the fact that only pictorial images were engraved on some of the cylinder seals reveals the view that they existed before the writing and that the tradition of that period continued on the seal engraving after the writing was found.

Keywords: Archaeological seals, Cypriot culture, Ancient Cyprus, Cylinder seals, seal figures.

**İSTANBUL MEKANLARININ 20.YY TÜRK RESİM SANATI ÜZERİNDEN
İNCELENMESİ*****STUDY OF ISTANBUL SPACES THROUGH 20TH CENTURY'S TURKISH PAINTING*****Özge ÜRTEKİN**

Araştırma Görevlisi, Işık Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarım Bölümü,
ORCID İD 0000-0003-3405-2290

ÖZET

Sanat insanlıktan, toplumdan, çevreden beslenerek yaratıcılıkla harmanlanarak ortaya koyulan eylemdir. Tekniğin yanı sıra yeni bir biçim ortaya koyar. Özgündür; bilinen var olan biçimleri, rengi, dokuyu, ışığı dönüştürür. Bu yüzden sanat, sanatçı ve sanat eserleri toplumun her yönden gelişmesi, farklı bakış açısı kazanmasında araç olarak kullanılmaktadır. Toplumun siyasi, ekonomik, sosyal durumunu yansıtmaya hatta yönlendirmeye özelliğiyle bu çalışmanın konusunu sanatın hayat damarlarından birisi olan resim oluşturmaktadır.

Resim sanatı, bağımsız bir disiplin olduğu kadar diğer disiplinleri etkilediği gibi diğer disiplinlerden de etkilenmektedir. Resimde mekân, bireyin çevresini, eylemlerini, algısını ve yaşamını ifade eden bir kavram olarak yer almaktadır. Mekân, kendisini sınırlandıran formu, renk, biçim, doku gibi detayları ve özellikleri ile tanımlı hale gelmektedir. Bu nedenle diğer disiplinlerde olduğu gibi resim sanatında da bu özellikleri dolayısıyla kendisini göstermektedir. Resim-mekan ilişkisinin ilk örnekleri, mağara duvarlarına çizilen resimler olarak gösterilebilir. İlk resmin yer aldığı (mağara duvarı), bir mekandır. Resim-mekan ilişkisi, perspektifin keşfedilmesinden önce (Rönesans öncesinde) resmin yer aldığı mekanla sınırlıdır. Perspektifin bilinmeyişi mekan yaratımını engellemiştir. Rönesans Dönemi'nde perspektifin keşfedilmesiyle resimdeki mekanın kullanım alanları genişlemiş, iki alanın birbirine olan etkileri artmıştır. Sanatçı, resmin içinde de mekan yaratmıştır. Birbirinden farklı gibi görünen bu iki disiplin, özellikle resimlerde yer alan mekânların çizim aşamasında birbirine oldukça yakınlıktır. Tasarlanan mekanların sunum aşamasında resim anlatım dili olarak kullanılırken, resim sanatında da mekan, sanatçı tarafından anlatım dili olarak kullanılmaktadır.

Bu bağlamda araştırmada resimlerdeki mekân kavramı ve algısının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında 20.yy'da kurulan resim topluluklarından alanında oldukça nitelikli eserler vermiş olan 15 ressamın, İstanbul'un tarihi yapılarını içeren, gerçekçi üslupla resmedilmiş 15 adet eseri örnek olarak seçilmiştir. Sonuç olarak, Erken Cumhuriyet döneminden başlayarak evrilen resim olgusunda, boşluğun görünür kılınması ile mekânın varlığı söz konusu olmuştur. Gelişen mekân olgusu, resim kompozisyonunda nesnelerin birbiriyle olan ilişkilerini belirlerken, bu süreci yönlendiren her türlü sosyal, ekonomik, kültürel yapıdan da etkilenmiştir. Mekân, resmin içinde kendisi dikkate alınarak resmedilmiş nesneler aracılığıyla var olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Resim, Sanat, Mekan, Mekan Tasarımı, Perspektif

ABSTRACT

Art is an action that is produced by blending creativity, feeding from humanity, society and the environment. It reveals a new form as well as technique. It is original; it transforms the well-known existing forms, color, texture and light. For this reason, art, artist and their works of art are used as a tool for the society to develop and gain different perspectives in all aspects. The subject of this work is painting, which is one of the life veins of art, as it reflects and even directs the political, economic and social situation of the society.

Painting is an independent art form. However, it has affected other disciplines and has been also influenced by other disciplines. In painting, space takes place as a concept that is expressing the individual's environment, actions, perception and life. The space becomes defined with its limiting form, details and features such as colors, forms, textures. For this reason, it shows itself in the art of painting as well as in other disciplines. The first examples of painting-space relationship can be shown as paintings drawn on cave walls. The place, where the first painting (cave wall) is located is a space. The relationship between painting and space had been limited to the space only until the painting has been taken to the next step, which is the perspective. The fact that due to perspective was not previously invented it was prevented the creation of space. The discovery of perspective in the Renaissance Period, the usage areas of the space in the painting has been expanded and the effects of the two areas on each other respectively increased. The artists also have created a space within the paintings. These two disciplines, which were seem differed from each other, were become very close to each other, especially in the drawing phase of the spaces in the paintings. The picture has been used as an expression language during the presentation of the designed spaces. Similarly, in the art of painting, the space has been used by the artists as a language of expression.

In this context, it is aimed to examine the concept and perception of spaces in paintings. Within the scope of the study, 15 paintings by 15 painters, who have produced highly qualified works of art in their field, among the painting groups established in the 20th century, were selected as examples. As a result, in the art of painting, which has evolved since the Early Republican period, the existence of space has become into question by making the void visible. While developing the space phenomenon determines the relations between the objects in the painting compositions, it has also been influenced by all kinds of social, economic and cultural structures that directs this process. The space has been existed through the objects in the painting.

Key Words: Picture, Art, Space, Space design, Perspective

ESTIMATE OF DRIFT VELOCITY FIELD BY USING EXPERIMENTAL METHOD**Salih SAYGI**Department of Physics, Faculty of Art and Science, Gaziosmanpasa University,
Tokat, TURKEY

orcid: 0000-0002-6363-253

ABSTRACT

It is well known that the high electron mobility transistors, HEMT, fabricated from quantum heterostructures are a nice nominee for microwave power devices. the high velocity and the high thermal conductivity have expected from high power semiconductor devices AlGa_N/Ga_N structure attributes middling values of carrier heating due to the high velocity and the high thermal conductivity. Intended for quantum well templates, an experimental study has carried out for the velocity field characteristics. A pulsed voltage input combination with a four-point measurement technique has used to determine the drift velocity of electrons as a function of the applied field. To perceive expecting characteristic values, the measurements of the velocity-field characteristics on these structures have to be given by comparative studies. In this work, we give an accurate experimental set up and the characteristic values for multilayer device in order to optimize their design. Comparative data with earlier templates shows that device performance depends on low field mobility and saturated drift velocity.

Keywords: HEMT, Drift Velocity, AlGa_N,

POLITICAL MANIPULATION IN THE 2019 GENERAL ELECTION IN INDONESIA***ENDONEZYA 2019 GENEL SEÇİMİNDE SİYASİ MANİPÜLASYON*****Dr. Manotar TAMPUBOLON**

Christian University of Indonesia, Faculty of Law, Jakarta, Indonesia,
ORCID: ID/ 0000-0003-0618-7980,

ABSTRACT

This article examines the 2019 Indonesian Presidential election manipulation of data by using social media. Although Indonesia is the largest democratic country in the world (Saputra, 2019; Aziz, 2016; Azhari, 2010), that claim is still questionable. Lipson (2019) claims that the 2019 election was the most transparent in the whole world, although there were several mistakes and dirty methods to provide evidence of fraud. Indonesia is not a truly democratic country in its implementation (Warburton & Power, 2019) because the mode of liberal tolerance is the sine qua non of democratization that Indonesia does not have (Menchik, 2016), and social inequality has never been eliminated (Aspinall, 2015). Even Indonesia leads to a democratic regime, limited citizen access to the political process, and generally weak public participation with low quality (Marco & Ufen, 2008; Bubandt, 2014; Diamond, 2008; Horowitz, 2013). Indonesia's election was awed and marred by fraud (Bacon, 2012; Diamond and Platter (2015). Manipulation of information becomes a latent problem and is conducted in various ways with the purpose to not only win the election but also to change the state ideology. Election fraud, such as hoaxes, identity politics, cognitive bias practices, provocative statements, and even the selling of verses from the scriptures to threaten that if the voter who chose political opponents died, their corpse should not be prayed in the mosque. Although some claim that Indonesia is the largest democratic country in the world, the implementation of democracy does not show a real democracy because there is still a high level of manipulation, misrepresentation in the election, religious politicization is an effective way to bring down the opposing party. Money political money is used until the election participants vote. The article aims to explore how the manipulation of voter information can affect the quality of Indonesia's democracy. It also argues that although citizen participation tends to increase, the value of democracy continues to decline due to information manipulation and the malpractice that occurs during elections.

Keywords: Manipulation of information; hoax; infringement; voting rights

ÖZET

Bu makale, 2019 Endonezya Cumhurbaşkanlığı seçimi verilerinin sosyal medya kullanılarak manipüle edilmesini incelemektedir. Endonezya dünyanın en büyük demokratik ülkesi olmasına rağmen (Saputra, 2019; Aziz, 2016; Azhari, 2010) bu iddia hala tartışmalı. Lipson (2019), 2019 seçiminin tüm dünyadaki en şeffaf seçim olduğunu iddia ediyor, ancak dolandırıcılık kanıtı sağlamak için birkaç hata ve kirli yöntem olsa da. Endonezya, uygulamasında gerçek anlamda demokratik bir ülke değildir (Warburton & Power, 2019) çünkü liberal hoşgörü, Endonezya'nın sahip olmadığı demokratikleşmenin olmazsa olmazıdır (Menchik, 2016) ve sosyal eşitsizlik asla ortadan kaldırılmamıştır (Aspinall, 2015). Endonezya bile demokratik bir rejime, siyasi sürece sınırlı vatandaş erişimine ve düşük kaliteli genel olarak zayıf halk katılımına yol açmaktadır (Marco ve Ufen, 2008; Bubandt, 2014; Diamond, 2008; Horowitz, 2013). Endonezya'nın seçimi sahtekarlıktan korktu ve gölgelendi (Bacon, 2012; Diamond ve Platter (2015) Bilginin manipülasyonu gizli bir sorun haline gelir ve sadece seçimi kazanmak değil, aynı zamanda devlet ideolojisini değiştirmek amacıyla çeşitli şekillerde yürütülür. Aldatmacalar, kimlik politikaları, bilişsel önyargı uygulamaları, kışkırtıcı ifadeler ve hatta ayetlerin satılması gibi seçim sahtekarlıkları, siyasi muhalifleri seçen seçmen ölürse cenazesinin camide namaz kılınmaması tehdidiyle tehdit ediyor. Endonezya'nın dünyanın en büyük demokratik ülkesi olduğunu iddia ediyor, demokrasinin uygulanması gerçek bir demokrasi göstermiyor çünkü hala yüksek düzeyde bir manipülasyon var, seçimlerde yanlış temsil var, dini siyasallaştırma muhalefeti alaşağı etmenin etkili bir yolu. Parasal siyasi para, seçim katılımcıları oy verene kadar kullanılır. Makale, seçmen bilgilerinin manipülasyonunun nitelikleri nasıl etkileyebileceğini Endonezya'nın demokrasisinin bir parçası. Ayrıca, vatandaş katılımının artma eğiliminde olmasına rağmen, bilgi manipülasyonu ve seçimler sırasında meydana gelen yanlış uygulama nedeniyle demokrasinin değerinin düşmeye devam ettiğini savunuyor.

Anahtar Kelimeler: Bilginin manipülasyonu; şaka; ihlal; oy hakları

Rise of Iran as a Regional Power

شمشاد جهانی- پوهنتون کابل

Shamshad jahani

University of Kabul

چکیده

هدف این مقاله بررسی عواملی است که ایران را برای تبدیل شدن به یک قدرت منطقه ای پس از انقلاب اسلامی 1979 تحت تأثیر قرار داده است. برای دستیابی به این هدف ، ابتدا زمینه فرهنگ و تاریخ غنی ایران در مورد این روند بررسی شده است. پس از آن ، ساختار حکومت دینی ایران ، که گمان می رود از عوامل اصلی این تحول باشد ، تناسب این ساختار با تغییرات و تحولات در خاورمیانه ، روابط ایران با روسیه و ایالات متحده ، سیاست های منطقه ای توسط ایران و روسیه و تعارض و منافع همپوشانی آنها مورد بررسی دقیق قرار گرفته است. در این مطالعه کیفی ، که مبتنی بر داده های اولیه و ثانویه است ، نتیجه گرفته شده است که دلیل اصلی صعود ایران به یک قدرت منطقه ای در جغرافیای خاورمیانه ، ساختار سیاسی تئوکراتیک آن است تا فرهنگ و تاریخ غنی دولت و به ویژه سیاست های مشترک آن با روسیه پس از جنگ سرد.

کلمات کلیدی: قدرت منطقه ای ، ایران ، دین سالاری ، خاورمیانه ، فرقه گرایی.

چچن: مسایل سیاسی و نظامی

Chechnya: Political and Military Issues

دانیال انصاری- دانشگاه تهران

Daniyal Ansari- University of Tahrán

چکیده

چچن ها ، به تنهایی یا همراه با دیگر ملل قفقاز ، از سال 1750 در برابر اشغال و حکومت روسیه مقاومت می کنند. این مقاومت در دهه 1850 و 1990 به اوج خود رسید. ادعای این مقاله این است که در این دو قله ، چچنی ها و روس ها از همان استراتژی ها و روش های غیرقابل حل استفاده کردند و از گذشته هیچ درسی نگرفتند. اگر این حلقه معیوب به خوبی تجزیه و تحلیل شود ، می توان در آینده راه حل مسالمت آمیز این مشکل را یافت.

کلمات کلیدی: چچن ، روسیه ، جنگ های نامنظم ، ناسیونالیسم جدایی طلب ، شیخ شامل

**MIGRATION AND SACRAL SPACE CONSTRUING EXAMPLES AMONG GEORGIAN
HIGHLANDERS**

Teona KVANTCHIANI

PhD student in Anthropology

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Republic of Georgia

ABSTRACT

The migration processes caused by different reasons in different epochs played an important role in formation of the history of Georgia. The present work discusses the field ethnographic material obtained among the population, which due to the ecological factors migrated from the highland region of Georgia – Svaneti to the lowlands. Research methods: Observation, interviews, method of close description, historical-comparative method and method of visual anthropology.

Research aims to answer the following research question: how is revealed migrants' psychological connection with their origin place in different kind of sacral space organizing forms? The migrated population gradually became a member of a new multi-ethnic society, though they have not broken their psychological connection with their former dwelling place – mountains. This connection is especially clearly seen in processes of sacral space formation. Ethnographic materials gathered among migrants show how highlander migrants try to establish old sacral spaces in new settlement areas. Many forms of traditional rituals disappeared or changed.

Key words: Eco-migrants, Connection, Sacral, Shrines, Transformation.

**MOVING TO ANDRAGOGY: ARE MOROCCAN EFL TEACHERS READY TO
PROMOTE LEARNER AUTONOMY?****Said Oussou***University of Moulay Ismail, Morocco***ABSTRACT**

Learner autonomy has been the critical concern of a number of researchers in English language teaching (ELT). The concept has begun life since the 1980s. It has been considered in the Moroccan English as a foreign language (EFL, henceforth) context among the priorities of education, which English as a foreign language teachers try to implement in their classes in line with principles of andragogy. A common thread of research has revealed that there are correlations between learner autonomy and other variables related to learners, which therefore calls for the promotion of learner autonomy in EFL classes. As such, the present study aims at investigating the extent to which EFL teachers promote autonomy in their learners. To achieve this purpose, a quantitative research design was employed in the study. Through this design, quantitative data was generated and analyzed. Therefore, a sample of 96 (57 males and 39 females) EFL teachers completed the questionnaires. Findings revealed that EFL teachers promote learner autonomy to a great extent and that the results were conclusive among the teachers' rates of levels of agreement and disagreement regarding the strategies for promoting learner autonomy. Thus, it is concluded that the study reported on the extent to which teachers employ a number of strategies to promote learner autonomy, and that it does not necessarily mean that the study explained the degree to which teachers know how to implement those strategies, as this would be beyond the purpose of the present study. Finally, a set of implications for educators and practioners will be discussed.

Keywords: Andragogy, Autonomy Models, EFL Teachers, Learner Autonomy, Moroccan Schools.